T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ÖZENGEN PİYANO EĞİTİMİNDE DÖRT EL ÇALIŞMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ENES KANT

BALIKESİR, 2026

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

ÖZENGEN PİYANO EĞİTİMİNDE DÖRT EL ÇALIŞMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ENES KANT

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. ELİF GÜVEN

BALIKESİR, 2026

T.C.

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ ONAYI

Enstitümüzün Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı'nda 202312567003 numaralı Enes KANT'ın hazırladığı "Özengen Piyano Eğitiminde Dört El Çalışmalarına Yönelik Görüşler" konulu YÜKSEK LİSANS tezi ile ilgili TEZ SAVUNMA SINAVI, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği uyarınca 02.06.2026 tarihinde yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda tezin onayına OY BİRLİĞİ/OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Üye (Başkan) Prof. Dr. Deniz Beste ÇEVİK KILIÇ İmza

Üye (Danışman) Prof. Dr. Elif GÜVEN İmza

Üye Prof. Dr. Sadullah Serkan ŞEKER İmza

.../.../…
Enstitü Onayı

ETİK BEYAN

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.
- Yükseköğretim Kurulu tarafından 2024 yılında yayınlanan "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Faaliyetlerinde Üretken Yapay Zekâ Kullanımına Dair Etik Rehber" ve Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Çalışmalarda Üretken Yapay Zekâ Kullanımı: Etik İlkeler ve Uygulama Rehberi hakkında bilgi sahibiyim. Üretken yapay zekânın kullanılmasına ilişkin doğabilecek sorumluluklarımı kabul ettiğimi beyan ederim.

…./…./20…

İmza

Enes KANT

ÖNSÖZ

Çalgı eğitimine başlangıç düzeyi hemen hemen her öğrenci için zorlayıcı bir süreç olmaktadır. Her çalgının teknik olarak çeşitli zorlukları vardır. Piyano ses üretme bakımından kolay bir çalgı olsa da iki anahtar okuma, ellerin bağımsız hareketi ve pedal kontrolü açısından zorlayıcı olabilmektedir. Özengen piyano eğitiminde bir eser çalabilecek düzeye gelmek için ciddi bir emek ve çaba gerekmektedir. Bu nedenle başlangıç düzeyindeki alıştırmalarda ve etütlerde yapılacak olan dört el çalışmalarının, öğrenciye zengin bir armoni sunduğu ve motivasyon kaynağı olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle piyano eğitiminde dört el çalışmalarının öğrenci, veli ve öğretmen bakış açısı ile değerlendirilmesi önemli görülmektedir.

Mesleğimde, çalgımda ve tez sürecimde benden desteğini ve emeğini esirgemeyen danışmanım Sayın Prof. Dr. Elif GÜVEN'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca eğitim sürecimde benden desteğini ve ilgisini esirgemeyen annem Selma ERTUNÇ'a, tez yazma aşamasındaki manevi desteğinden dolayı sevgili Fulay TÜREDİLER'e, tüm süreçlerin içinde varlığıyla olmasa da bana kattığı bakış açısı ve sevgisiyle benim bugünlere gelmemi sağlayan babam Oğuz KANT'a teşekkürü bir borç bilirim.

BALIKESİR, 2026 **ENES KANT**

ÖZET

ÖZENGEN PİYANO EĞİTİMİNDE DÖRT EL ÇALIŞMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLER

KANT, Enes
Yüksek Lisans, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Elif GÜVEN
2026, 90 Sayfa

Bu araştırmanın temel amacı, özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin, bu öğrencilerin velilerinin ve piyano eğitimcilerinin dört el piyano çalışmaları hakkındaki görüşlerini belirlemek ve bu çalışmaların başlangıç düzeyi çalgı eğitimi sürecine etkilerini incelemektir. Nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseninde tasarlanan bu araştırmanın çalışma grubunu; Balıkesir ilinde özengen piyano eğitimi alan 11 öğrenci, bu öğrencilerin velileri (11 veli) ve özengen piyano eğitimi veren 10 piyano eğitimcisi oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, uzman görüşleri doğrultusunda hazırlanan üç ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu ve süreç boyunca tutulan araştırmacı notları aracılığıyla toplanmıştır.

Elde edilen bulgulara göre; öğrencilerin büyük çoğunluğunun dört el çalışmalarını eğlenceli, keyifli ve motive edici bulduğu, solo eserlere kıyasla bu eserleri çalmaktan daha fazla keyif aldıkları tespit edilmiştir. Veliler, dört el çalışmaların çocuklarının müzik kulağı, ritim duygusu, odaklanma becerisi ve özgüven gelişiminde etkili olduğunu, ayrıca çocuklarının başarılarını aile çevresiyle paylaşma isteğini artırdığını gözlemlemişlerdir. Piyano eğitimcileri ise dört el eşlikli çalışmaların öğrencilerin müzikal duyumunu zenginleştirdiğini ve derse olan ilgiyi canlı tuttuğunu vurgulamışlardır. Bununla birlikte eğitimciler, mevcut piyano metotlarındaki eşliklerin müzikal açıdan yetersiz kalabildiğini ve bu alanda daha nitelikli yeni kaynaklara ihtiyaç duyulduğunu belirtmişlerdir.

Sonuç olarak, başlangıç düzeyi piyano eğitiminde öğretmenle birlikte yürütülen dört el çalışmaların; solo çalışmanın yalnızlaştırıcı etkisini kıran, motivasyonu ve başarı duygusunu pekiştiren güçlü bir pedagojik araç olduğu anlaşılmaktadır. Araştırma sonuçları doğrultusunda, piyano derslerinde dört el çalışmalara daha fazla yer verilmesi ve bu alandaki materyal eksikliğinin giderilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Piyano Eğitimi, Özengen Piyano Eğitimi, Dört El Piyano.

ABSTRACT

OPINIONS ON FOUR-HAND EXERCISES IN AMATEUR PIANO EDUCATION

KANT, Enes
Master Thesis, Department of Fine Arts Education
Advisor: Prof. Dr. Elif GÜVEN
2026, 90 Pages

The primary objective of this study is to determine the views of students receiving amateur piano education, their parents, and piano educators regarding piano four-hands studies, and to examine the effects of these studies on the beginner-level instrumental education process. Designed as a case study within qualitative research approaches, the study group consists of 11 students receiving amateur piano education in the province of Balıkesir, their parents (11 parents), and 10 piano educators teaching amateur piano education. The data were collected through three separate semi-structured interview forms prepared in line with expert opinions, along with researcher notes kept throughout the process.

According to the findings, the vast majority of students found four-hands studies to be fun, enjoyable, and motivating, and it was determined that they derived more pleasure from playing these pieces than from solo works. Parents observed that four-hands studies were effective in developing their children's musical ear, sense of rhythm, concentration skills, and self-confidence, while also increasing their desire to share their achievements with their family circle. Piano educators emphasized that four-hand accompanied studies enrich students' musical perception and keep their interest in the lesson alive. However, educators also noted that the accompaniments in current piano methods can be musically inadequate and that there is a need for higher-quality, new resources in this area.

Consequently, it is understood that four-hands studies conducted together with the teacher in beginner-level piano education serve as a powerful pedagogical tool that

breaks the isolating effect of solo practice, and reinforces both motivation and the sense of achievement. In line with the research results, it is recommended to include four-hands studies more frequently in piano lessons and to address the lack of materials in this field.

Keywords: Piano Education, Amateur Piano Education, Piano Four-hand.

Babam, Oğuz Kant'a…

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ ... **iii**
ÖZET ... **iv**
ABSTRACT ... **vi**
İÇİNDEKİLER ... **ix**
TABLOLAR LİSTESİ ... **xi**
1. GİRİŞ ... **1**
1.1. Araştırmanın Problemi ... 1
1.2. Araştırmanın Amacı ... 2
1.3. Araştırmanın Önemi ... 4
1.4. Araştırmanın Varsayımları ... 4
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları ... 4
1.6. Tanımlar ... 4
2. İLGİLİ ALANYAZIN ... **6**
2.1. Kuramsal Çerçeve ... 6
2.1.1. Müzik Eğitimi ... 6
2.1.2. Müzik Eğitimi Türleri ... 8
2.1.3. Piyano Eğitimi ... 11
2.1.4. Dört El Piyano Eğitimi ... 13
2.1.5. Dört El Piyano'nun Tarihi ... 13
2.1.6. Dört El Piyano Düetlerinin Eğitsel İşlevi ... 15
2.2. İlgili Araştırmalar ... 25
2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar ... 25
2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar ... 30
3. YÖNTEM ... **38**
3.1. Araştırmanın Modeli ... 38
3.2. Çalışma Grubu ... 38
3.3. Veri Toplama Araçları ve Teknikleri ... 43
3.3.1. Araştırmacının Rolü ... 43
3.3.2. Geçerlik ve Güvenirlik ... 44

3.4. Verilerin Toplanma Süreci 46
3.5. Verilerin Analizi 47
4. BULGULAR VE YORUMLAR 48
4.1. Piyano Öğrencileri ile Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular 48
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 48
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 49
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 51
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 53
4.2. Piyano Öğrencilerinin Velileri ile Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular 56
4.2.1. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 56
4.2.2. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 58
4.2.3. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 61
4.2.4. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 63
4.3. Piyano Eğitimcileri ile Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular 65
4.3.1. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 65
4.3.2. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 67
4.3.3. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar 69
5. SONUÇ VE ÖNERİLER 71
5.1. Sonuçlar 71
5.2. Öneriler 78
KAYNAKÇA 81
EKLER 87

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler 39
Tablo 2. Velilere Ait Demografik Bilgiler 40
Tablo 3. Eğitimcilere Ait Demografik Bilgiler 41
Tablo 4. Eğitimcilerin Kişisel Bilgi Formunda Birden Çok Seçeneği Olan Sorulara Verdikleri Yanıtlar..... 42
Tablo 5. Öğrencilerin Piyano Eğitimine Kiminle Başladığı ve Daha Önce Dört El Çalışmaları Yapıp Yapmadığına İlişkin Bulgular 48
Tablo 6. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Piyano Çalarken Nasıl Hissediyorsun?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar 49
Tablo 7. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Çaldığın Alıştırmaları/ Eserleri Tekrar Tekrar Çalmak Sana Sıkıcı Geliyor mu?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar..... 50
Tablo 8. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Çalarken Hata Yapmak/Yanlış Çalmak Seni Endişelendiriyor mu?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar 51
Tablo 9. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Çalarken Hata Yapmamak/Yanlış Çalmamak İçin Sence Neler Yapmak Gerekir?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar 52
Tablo 10. Öğrencilerin "Bu Süreçte Ödevlerinin Arasında En Çok Hangisini/Hangilerini Çalmaktan Keyif Aldın? Neden?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar… 54
Tablo 11. Öğrencilerin "Yarın Konsere Çıkacak Olsan Hangi Parçaları Çalmak İstersin? (Bu Soruyu Daha Önce Çalmamış Olduğun Bir Eser İçin de Düşünebilirsin)" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar 56
Tablo 12. Velilerin "Dört El Piyano Çalışmalarının Çocuğunuz Üzerinde Ne Gibi Faydaları Olduğunu Gözlemlediniz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar..... 57
Tablo 13. Velilerin "Çocuğunuzun Piyano Çalışma Düzeni Hakkında Neler Söyleyebilirsiniz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar 58
Tablo 14. Velilerin "Çalışma Zamanını Kendisi mi Belirliyor, Yoksa Çalışması Gerektiğini Siz mi Hatırlatıyorsunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar..... 60
Tablo 15. Veli Görüşüne Göre Öğrencinin Severek Çalıştığı ve Zorlandığı Eserler 61
Tablo 16. Velilerin "Derslerde Yaptığı Çalışmalarla İlgili Sizinle Paylaşımda Bulunuyor mu?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar 64
Tablo 17. Eğitimcilerin "Öğrencilerinizle Piyano Eğitiminde Hangi Metotları veya Albümleri Kullanmayı Tercih Ediyorsunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar .. 65
Tablo 18. Piyano Eğitimcilerinin "Kullandığınız Kitapların İçinde Öğretmen Eşliklerin Olduğu Kısımlarda Öğrenci Çalarken Eşlik Ediyor musunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar..... 67
Tablo 19. Eğitimcilerin "Ders Esnasında Eşliksiz Bir Parçaya Doğaçlama Bir Şekilde Eşlik Eder misiniz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar..... 68
Tablo 20. Eğitimcilerin "Eşlikli Çalışmaların Faydalı Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Neden?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar..... 69

1. GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problemi, amacı, önemi, varsayımları, sınırlılıkları, tanımlar ve kısaltmalar bulunmaktadır.

1.1. Araştırmanın Problemi

Eğitim bilimlerinde son dönemde ortaya konan yeni yaklaşımlar öğrenme sürecini geleneksel bilgi ve beceri aktarımından uzaklaştırmış, yalnızca akademik başarıyı değil, bireyin bir bütün olarak sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimini hedefleyen bir anlayışa dönüştürmüştür. Yaşanan bu değişimler ile birlikte sanat eğitimi, dolayısıyla müzik eğitimi de günümüzde yalnızca bir "yetenek geliştirme" alanı olarak değil, bireyin farklı disiplinlerdeki becerilerini geliştirmesine yardımcı olan ve her yaştan insanın hayat kalitesini artıran bir "yaşam boyu öğrenme" yolculuğu olarak da görülmektedir.

Bu noktada "özengen müzik eğitimi" profesyonel bir kariyer hedefinden ziyade, müziğin bir yaşam biçimi olarak benimsenmesi nedeniyle günümüzde geniş bir popülarite kazanmıştır. Özengen müzik eğitimi, her yaş seviyesinden, ilgi duydukları müzik alanında kendilerini geliştirmek isteyen bireylerin kendi kişisel gelişimleri için katıldıkları, zorunlu olmayan, amatör olarak yürütülen müzik eğitimidir (Bayırlı, 2022, s. 12; Hafızoğlu, 2022, s. 11; Şirin, 2023, s. 17). Özengen müzik eğitimi, çalgı eğitiminin yanı sıra ses eğitimi, mesleki müzik eğitim kurumlarının sınavlarına hazırlık eğitimi, çalgı ya da ses topluluklarına katılma gibi farklı müzik alanlarını da içermektedir.

Çocukluk döneminde alınan özengen müzik eğitimi, sadece bir enstrüman çalma becerisi değil, aynı zamanda çok yönlü bir bilişsel ve duygusal gelişim aracıdır. Bu eğitim, çocuklarda disiplin, odaklanma süresinin artışı ve problem çözme yeteneği gibi akademik başarıyı doğrudan etkileyen unsurları desteklemektedir (Costa Giomi, 2004, s. 139; Schellenberg, 2004, s. 511; Wetter vd., 2009, s.365; Hallam, 2010, s.269;

Hille vd., 2011, s. 1). Bu nedenle, aileler çocuklarını küçük yaşlarda özengen çalgı eğitimine yönlendirmektedir.

Piyano; geniş literatürü, kolay ve temiz ses elde etme olanağı, akort problemi olmaması gibi çeşitli nedenlerle özengen müzik eğitiminde sıklıkla tercih edilen bir çalgıdır (Tepeli, 2018, s. 45; Baylan, 2021, s. 38). Piyano eğitimi, diğer çalgılarda olduğu gibi bireysel çalışma disiplinine dayanan ve uzun süreli yalnız çalışma süreçleri gerektiren bir alandır. Bu durum özellikle özengen piyano eğitimi alan çocukların sosyal etkileşim ihtiyacını geri planda bırakabilmekte ve çalgıya dönük motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bu noktada özengen piyano eğitiminde öğrencinin motivasyonunu yüksek tutmak ve teknik becerilerini daha keyifli bir yolla geliştirmek için öğretmenle birlikte yapılan dört el çalışmaları önem taşımaktadır.

Dört el çalışmaları öğretmenin eğitimci kimliğinin yanı sıra, geleneksel usta-çırak etkileşimine benzer şekilde öğrenciye teknik bir rol model olmasını sağlar. Aynı zamanda öğrenciye öğretmeniyle ortak bir müzikal iletişimi deneyimleme fırsatı verir. Böylece piyano dersi, mekanik bir çalışma süreci olmaktan çıkıp, öğrencinin bir uzman rehberliğinde özgüven kazandığı ve gelişim sağladığı bir deneyime dönüşebilir. Dört el piyano çalışmaları, genel olarak öğrencinin müzikal donanımının artması; kazandırılmak istenen teknik ve teorik bilgilerin öğrenciye aktarımının kolaylaşmasının yanı sıra (Atalay, 2019, s. 19) ritmik beraberlik, çok sesli duyumun gelişmesi, eserin sabit tempoda kalınarak çalınabilmesi, deşifre becerisinin gelişmesi ve çocuğun kendine güveninin artması gibi konularda katkı sağlamaktadır (Pamir, 1984, s. 58; Foster, 2006, s. 1; Tecimer Kasap, 2006, s. 15). Bu doğrultuda öğretmenleri ile birlikte dört el piyano çalışmaları gerçekleştiren öğrencilerin, öğrenci velilerinin ve piyano eğitimcilerinin dört el piyano eğitimine yönelik görüşlerinin belirlenmesi, bu sayede öğrencilerin yaşadıkları dört el çalışmalarına yönelik deneyimlerin öğrenci-veli-eğitimci gözüyle değerlendirilmesi bu araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin, bu öğrencilerin velilerinin ve özengen piyano eğitimi veren piyano eğitimcilerinin dört el

piyano çalışmaları ile ilgili görüşlerine ulaşmaktır. Bu çalışmada öğrencilerin ve velilerin görüşleri üzerinden dört el piyano çalışmalarının günlük çalışma motivasyonuna etkisinin olup olmadığı incelenecektir. Ayrıca yapılacak görüşmeler ile piyano eğitimcilerinin dört el çalışmalarına yönelik düşünceleri, bu çalışmalara önem verme durumları ve derslerde bu çalışmalara yer verip vermedikleri incelenerek betimsel bir durum tespiti yapılması hedeflenmektedir. Bu temel amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

Öğrenci görüşlerine göre;

1.Öğrencilerin dört el piyano çalışmalarına ilişkin geçmiş deneyimleri nasıldır?

2.Dört el piyano çalışmalarının öğrencilerin duygu durumları üzerindeki etkileri nelerdir?

3.Dört el piyano çalışmaları sırasında öğrencilerin hata yapmaya yönelik endişeleri var mıdır, varsa bu endişelerle başa çıkma yöntemleri nelerdir?

4.Öğrencilerin derste çalıştıkları parçalar ve bir konserde seslendirmek istedikleri parçalar içerisinden dört el repertuvarını tercih etme durumları ve dört el çalışmalarına devam etme yönündeki görüşleri nasıldır?

Veli görüşlerine göre;

5.Dört el çalışmalarının öğrencinin gelişimi üzerindeki etkileri veli görüşüne göre nasıldır?

6.Piyano eğitimi sürecinde öğrencilerin evdeki çalışma düzeni ve çalışma zamanını yönetme durumları nasıldır?

7.Öğrencilerin severek çalıştıkları ya da zorlandıkları eserler arasında dört el repertuvarının yeri nedir?

8.Öğrencilerin piyano dersindeki çalışmalarını aile ortamına aktarma ve paylaşma durumları nasıldır?

Eğitimci görüşlerine göre;

9.Piyano eğitimcilerinin eğitim sürecinde tercih ettikleri metot ve albümler nelerdir, bunların dört el piyano çalışmaları açısından içeriği nasıldır?

10.Piyano eğitimcilerinin metot ve albümlerdeki dört el eşlikli eserlere derslerinde yer verme durumları ve doğaçlama eşlik etme durumları nasıldır?

11.Piyano eğitimcilerinin, dört el eşlikli çalışmaların öğrenci gelişimine katkılarının neler olduğuna ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Gerçekleştirilecek olan çalışma ile özengen piyano eğitimi alan öğrencilerin başlangıç düzeyinde dört el piyano çalışmalarına ilişkin olarak gelişimleri ve çalışma motivasyonları öğrenci-eğitimci-veli görüşlerinden hareketle değerlendirilecektir. Bu sayede araştırma sonuçlarının dört el piyano çalışmalarının yaygınlaştırılmasına katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada,

- Katılımcıların araştırma kapsamındaki görüşme sorularına içtenlikle cevap verdikleri,
- Kullanılan görüşme formlarının geçerli, güvenilir ve amacına uygun olduğu,
- Kullanılan araştırma yöntemi ve veri analiz tekniklerinin araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmıştır

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, Balıkesir ili Altıeylül ilçesinde özengen piyano eğitimi alan 11 öğrenci, bu öğrencilerin velileri (11 veli) ve özengen müzik eğitimi kapsamında piyano dersleri veren 10 eğitimcinin görüşleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

- **Deşifre etmek:** Bir müzik eserinin notalarını okuyarak seslendirmek (Say, 2005, s. 444).

- **Düet:** Tarihsel süreçte bir veya iki piyano için bestelenen oda müziği eserlerini kapsamakla birlikte, günümüzde genellikle tek bir piyano üzerinde iki piyanist tarafından icra edilen çalışmaları tanımlar (Strauss ve Strauss, 1990'dan aktaran Tecimer Kasap, 2006, s. 174).

- **Düo:** İki ayrı piyanoda iki piyanist tarafından gerçekleştirilen icra formudur (Erdoğan, 2023, s. 8).

- **İcra:** Bir müzik parçasını seslendirme (Aktüze, 2003, s. 250).

- **Özengen (Amatör) Müzik Eğitimi:** Müziğin belli bir dalında amatör olarak ilgili, istekli ve yatkın olan bireylere yönelik, zorunlu olmayan müzik eğitimi (Uçan, 1997, s.31-32).

- **Primo:** Dört el piyano eserlerinde sağ tarafta oturan ve üst partiyi seslendiren kişinin partisi (Göklen Yılmaz, 2023, s. 207).

- **Secondo:** Dört el piyano eserlerinde sol tarafta oturan ve alt partiyi seslendiren kişinin partisi (Göklen Yılmaz, 2023, s. 207).

2. İLGİLİ ALANYAZIN

Bu bölümde, araştırmayla alakalı olarak incelenen kaynaklar ve ilgili literatürde ulaşılan bilgilere yer verilmiştir. Derlenen bilgiler aşamalı olarak konuyu ve kapsamını detaylandırmaktadır.

2.1. Kuramsal Çerçeve

Bu bölüm, ilgili literatürden yola çıkarak araştırmanın kuramsal tabanını belirlemek ve tezin dayandığı akademik yaklaşımı gerekçelendirmek amacıyla oluşturulmuştur.

2.1.1. Müzik Eğitimi

Müzik, insanlık tarihi boyunca insanla beraber varlığını sürdürmüş, kültürel çeşitlilikle beraber zenginleşmiş, duygularımızı ve estetik zevklerimizi aktardığımız evrensel bir dil haline gelmiştir. Müzik; bir dil, bir sanat ve bir bilim olup; mevcut koşulların gereklilikleri doğrultusunda söz konusu bu üç perspektiften birini benimsemek gerekmektedir (Lavignac, 1939, s. 8).

Bir dili konuşmak için o dilin kurallarını, öğelerini, biçimini bilmek gerekiyorsa, müziği dinleyip anlamlandırmak, icra etmek ve sanatsal bir değer ortaya koymak için de müziğin dilini öğrenmek gerekir. Müziğin unsurlarından olan sesin doğrudan fizikle, canlılarda ses üretiminin biyolojiyle ilişkili olması gibi sayısız alt başlıkları bulunan müziğin aynı zamanda bilimsel bir çalışma alanı olduğu da bilinmektedir.

Müzik, günümüze gelene kadar birtakım yapısal çerçevelere oturtulmuş ve türe göre değişen teorilerle temellendirilmiş bir anlayışla halen icra edilmektedir. Müziği oluşturan ritim, melodi ve armoni gibi temel yapıtaşları; tarihsel süreç içerisinde farklı felsefi yaklaşımlarla ele alınmış ve günümüzdeki teorik çerçevesine ulaşana dek ciddi

anlam değişikliklerine uğramıştır. Nitekim Platon (1944, s. 83), eski şiir yazma pratiğinin yalnızca melodiden oluştuğunu ve melodinin şarkıya eşlik etmesinin kabul gördüğünü; bu nedenle kelimelerin, müzikal modların (armoninin) ve ritmin (metrik şiirin ve metrik zamandaki müziğin) şarkının ayrılmaz bir parçası olduğunu söylemiştir. Burada belirtilen armoni günümüzde kullanılan anlamından farklı olarak, sözcüklerle birbirini yakından takip eden melodidir.

Zaman içinde biriken bilgi ve kültürün aktarılması eğitimle mümkün olmuştur. Müzik eğitimi anlayışı ve aktarımı da insanlığın değişen bakış açısıyla şekillenmiştir. Bunun yanı sıra müziğin, çeşitli eğitim alanlarında yardımcı bir yöntem olarak kullanıldığı da bilinmektedir.

Özdek (2006, s.9), müziğin insan yaşamındaki öneminin yanı sıra bu sanat dalında alınan eğitimin de kritik bir role sahip olduğunu vurgulamaktadır. Müziğin hem bir bilim hem de sanat dalı olarak kendine özgü yöntem ve metotlarla bir eğitim alanı oluşturduğunu ve tüm bu süreçlerin "müzik eğitimi" çatısı altında birleştiğini belirtmektedir.

Günümüzde müziğin, çocukların gelişimsel süreçlerini desteklemede etkili ve vazgeçilmez bir araç olduğu konusunda toplumsal bir görüş birliği bulunmaktadır. Hem tipik gelişim gösteren hem de özel eğitim ihtiyacı olan çocukların eğitiminde kullanılan müzik, bireylerin psikomotor yeteneklerinin gelişimine katkı sunmanın yanı sıra olumlu duygusal özellikler edinmelerine de olanak tanımaktadır. Erken çocukluk döneminden itibaren müzik eğitimi almak, müzik temelli öğrenme deneyimlerine katılmak ve sanatsal etkinliklerle iç içe olmak, bireylerin hem zihinsel hem de fiziksel açıdan daha sağlıklı bir gelişim sergilemelerine imkân sağlamaktadır (Yıldız, 2002'den aktaran Tepeli, 2018, s. 19).

Uçan (1994, s.14) müzik eğitimini, "müziksel davranış kazandırma veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma süreci" olarak tanımlamıştır. Öğrencinin temele alındığı bu süreçte belirli amaçlara yönelik bir plan ve yönteme bağlı kalarak yol izlenir ve belirlenen hedeflere ulaşılır. Müzik eğitimi sayesinde bireyin, çevresiyle daha sağlıklı, düzenli, etkili ve verimli bir iletişim içinde olması beklenmektedir. Müzik eğitimiyle bireyin davranışında olan değişimler toplumu, toplumdaki değişimler de bireyi etkileyecektir (Uçan, 1994, s. 25). Çuhadar (2016)'a göre müzik

eğitimi; müziğin temel bileşenleriyle ve bireyin yaşantısıyla, istendik müziksel davranış geliştirme sürecidir (Çuhadar, 2016, s. 221).

İletişimin ve üretimin giderek yaygınlaştığı bir dünyada hemen hemen her an farklı türde müziklerle karşılaşabilmekteyiz. Tüm müziksel süreçlerde (üretim, yorum, tüketim vb.) doğrudan ya da dolaylı şekilde katılabilmek ve kültürün gelişmesine katkıda bulunmak için gerekli davranışların oluşması amaçlanmalıdır. Bu amaç dahilinde müzik eğitimi öğrencinin müzik algısı üzerinde farkındalık yaratıp çeşitlendirmeli, öğrenciyi tek taraflı müzik icra etme ve dinleme alışkanlığından kurtarmalı, öğrenciye müziksel olarak daha yüksek bir bilinç ve eleştiri gücü kazandırmalı ve öğrenci farklı türlerdeki müzik etkinliklerine dahil edilmelidir (Uçan, 1994, s. 15).

2.1.2. Müzik Eğitimi Türleri

Müzik eğitimi amaç, düzey, vb. gibi değişkenler doğrultusunda gruplandırılmakta, örgün/yaygın (formal/informal), genel/mesleki/özengen gibi başlıklar halinde incelenmektedir.

Bozkaya (2001), "Örgün Müzik Eğitimi" başlığında; genel müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi alt başlıklarını ele almaktadır. Örgün müzik eğitimi okullarda belirli bir program dahilinde ve belirli amaçlar doğrultusunda yapılan eğitimdir. Okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde dört ayrı aşamaya göre planlanır ve uygulamaya konur.

Genel müzik eğitimiyle bireyin okul ve eğitim çevresinde müzik yoluyla eğitilmesi ve müziksel davranış kazanması, geliştirmesi amaçlanmaktadır. Bu eğitim sonucunda farklı öğrenim düzeylerinde bu alanda çalışma yapan müzik eğitimcileri aracılığıyla (müzik eğitimi okul öncesi ve ilköğretim düzeyinde sınıf öğretmenleri tarafından verilmektedir) müzik çevresinin farkına varan, müzik yapan ve müzik dinlemekten keyif alan, müzikle ilgilenerek vaktini verimli geçiren, müzik etkinliklerine katılan, yaratıcı müziksel çalışmalarda bulunan, bilinçli müzik dinleyicisi olan yurttaşlar olmaları beklenmektedir (Bozkaya, 2001, s. 19-23).

Genel müzik eğitimi; yaş, meslek, okul, bölüm ayrımı olmadan toplumun genelinin "insanca yaşaması" için gerekli olan müzik kültürünü vermeyi amaçlamaktadır. Eğitim düzeylerine göre okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve

üniversite düzeyinde gerçekleşir. Okul öncesinde kültür kazandırmak, müziksel araçlarla tanıştırmak ve müziğin çeşitli davranış boyutlarında kendini deneme imkânı sağlamak amaçlanmaktadır. İlk zamanlarda daha çok oyunla gerçekleşen müziksel davranışlar sonrasında çeşitli etkinliklerle bireye kazandırılmış olur (Uçan, 1994, s.26). Öğrencilerin, genel müzik eğitimi sürecinde edindikleri kazanımlar ve müzik öğretmenlerinin rehberliği doğrultusunda özengen (amatör) müzik eğitimi veya mesleki müzik eğitimi gibi alanlara yönelebileceği ifade edilmektedir (Eser, vd., 2021, s. 952).

Mesleki müzik eğitimi, müziğin çeşitli alanlarında seçilen bir dalda üst düzey müzikal bilgi kazandırmayı ve müziksel davranışı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Müzik sanatçısı, müzik bilimcisi, müzik eğitimcisi ve müzik teknolojisiyle bağlantılı (aranjör, ses tasarım, konser seslendirme vb.) alanlarda yetiştirilen öğrencilerin aldığı müzik eğitimini kapsamaktadır. Mesleki olarak bu işi tercih edecek bireylerin, bu alanla alakalı belirli bir müzikal kapasiteye sahip olmaları gerekmektedir. Bu sebeple isteği ve kararlılığı olan bireyler, uygulanacak olan yetenek sınavında başarılı olduktan sonra mesleki eğitim programlarına kabul edilmiş olurlar. Mesleki müzik eğitimi genellikle örgün eğitim kurumlarında gerçekleşmektedir. Müzik branşında dal seçerken bazı özel durumlarda, bazı dallarda erkenden bu eğitime başlanır ve tercih genellikle ortaöğretimde belirginleşir, yükseköğretimle de kesin şeklini alır (Bozkaya, 2001, s. 19-23; Uçan, 1994, s. 26).

Genel ve mesleki müzik eğitiminin yanı sıra, bireyi müzik icra etmeye yönlendirecek ve özendirecek bir diğer müzik eğitimi türü de özengen (amatör) müzik eğitimidir. Örgün eğitimin içinde yer alan ancak genellikle yaygın eğitim dâhilinde gerçekleşen özengen müzik eğitimi; zorunlu olmayan, her yaş ve bilgi düzeyindeki bireyler için gerçekleşen, eğitim amaçlı müziksel etkinliklerdir. Birey, yaş gözetmeksizin imkânlar dâhilinde bu eğitime dâhil olup müzikal doyuma ulaşabilir. Okullarda açılan müzik kursları, koro ve çalgı topluluğu çalışmaları, seçmeli dersler, konserler, yarışmalar vb. özengen müzik eğitimi için birer örnektir (Bozkaya, 2001, s. 28) Özengen müzik eğitimi, genel müzik eğitiminde olduğu gibi zorunlu değil tamamen ilgi ve istek doğrultusunda gerçekleşmektedir. Hemen hemen az veya çok düzeyde birçok kişide bulunan müziksel algılama, müzik yapma, müziksel yorumlama ve müziksel yaratma güdüsü, bireysel veya toplu eğitim uygulamalarında kendisini belli eder. Bu güdülenmeye en iyi cevabı özengen müzik eğitimi verecektir. Özengen

müzik eğitimi, ilkokul, ortaokul ve liselerde çoğunlukla eğitsel kol faaliyeti olarak çalışmasını sürdürür. Bir diğer nokta ise özengen müzik eğitiminin "yaygın eğitim" kısmıdır. Müzikle ilgili, özel, resmi, kişilerin düzenlediği kurslar, özel dersler, bireysel ve toplu çalışmalar, konser, festivaller gibi çalışmalar özengen müzik eğitiminde oldukça önemli bir yere sahiptir. (Uçan, 1994, s. 27).

Öğrenciler genellikle ailelerinin ya da öğretmenlerinin müzik alanına olan ilgi ve yeteneklerini fark etmesi ve yönlendirmesi ile özengen müzik eğitimine başlamaktadırlar. Yapılan çalışmalar özengen müzik eğitimi sürecinin öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin geliştiği, sosyalleşme imkânı buldukları, müzik bilgilerini ve müzik yapabilme yeteneğini geliştirip kendisini ifade etme fırsatı yakaladıkları, düzenli ve disiplinli çalışma alışkanlığı kazandıkları ve problem çözme başarılarını arttıran bir süreç olduğunu ortaya koymaktadır (Karan 2011, s. 29; Büyükköse vd., 2016, s.566; Akın, 2024, s. 59; Kül, 2024, s. 31; Koçyiğit, 2025, s. 243).

Uçan (1997), üç ana müzik eğitimi türünün birbiriyle bağlantılı olduğundan ve bu türlerin birbirlerini beslediğinden söz etmiştir. Genel müzik eğitimi özengen müzik eğitimine, özengen müzik eğitimi mesleki müzik eğitimine hazırlayıcı durumdadır. İstisnalar olmakla birlikte genel, özengen ve mesleki müzik eğitimi arasında sıralı ve aşamalı olma durumu vardır. Bu türler arasında kesin sınır çizgileri olmamakla birlikte kesişim alanları vardır. Özengen müzik eğitimi türler arasında bulunduğu konum itibarıyla genel müzik eğitimine dayalı ve mesleki müzik eğitimine geçiş aşamasında bir "köprü" işlevinde bulunmaktadır. Bu durum özengen müzik eğitimine çeşitli ve önemli sorumluluklar yüklemektedir. Özengen müzik eğitimi diğer müzik eğitimi türleriyle arasındaki bağlantısından dolayı, genel ve mesleki müzik eğitimi türlerine göre çok boyutlu özelliklere sahiptir. Özengen müzik eğitimi alan bireyleri yetiştirirken genel müzik eğitiminde oluşan boşlukları doldurur, diğer taraftan mesleki müzik eğitiminin önkoşulu olan bazı yeterlilikleri öğrenciye kazandırır. Müzik eğitiminin bir bütün olarak gelişmesi bu üç türün birlikte gelişmesiyle doğrudan bağlantılıdır (Uçan, 1997, s. 33-34).

Uçan'ın ifade ettiği gibi bu üç türün birbirleriyle etkileşim içinde ve birbirlerinden beslenen bir yapıda olduğu söylenebilir. Ancak özengen müzik eğitimine başlama yaşının günümüzde okul öncesi/ilkokul düzeyinde yaygınlaştığı düşünüldüğünde genel, özengen ve mesleki düzeyinde sıralı hiyerarşik yapının

değişikliğe uğradığından bahsedilebilir. Özengen müzik eğitimine talebin ve arzın son yıllarda arttığı göz önünde bulundurulursa, özengen müzik eğitiminin genel müzik eğitimini desteklediği durumlar da bulunmaktadır.

Günümüzde müzik eğitiminin bireysel gelişime katkılarına yönelik farkındalığın ve çalgı öğrenmeye olan ilginin artması, özengen müzik eğitimine duyulan talebi yükseltmiş; bu durum ilgili eğitimi veren kurumların sayıca artarak yaygınlaşmasına zemin hazırlamıştır (Algı, 2017, s. 64; Karan ve Yokuş, 2022, s. 163).

2.1.3. Piyano Eğitimi

Çalgı eğitimi; ses eğitimi ve işitme eğitimi ile birlikte müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birini oluşturmaktadır. Özen (2004, s. 60) öğrencilerin çalgı eğitimiyle müzik bilgilerini geliştirdiğini ve çalgı aracılığıyla müzik icra etme becerisi kazandığını vurgulamaktadır. Günümüzdeki eğitim anlayışının öngördüğü bilişsel, psikomotor ve duyuşsal alanlara yönelik davranış değişikliği kazandırmayı hedefleyen çalgı eğitimi, temel teknik ve davranışların dışında, öğrenciye müziğin duygular ve yaşantıları içeren bir sanat dalı olduğunu öğretmeyi, bununla birlikte müziksel düşünme becerisini kazandırmayı amaçlamaktadır (Ercan ve Ekici, 2000'den aktaran Gün ve Yıldız, 2013, s. 104). Ülkemizdeki özengen müzik eğitimi veren kurumlarda ağırlıklı olarak çalgı eğitimine odaklanıldığı dikkat çekmektedir (Tepeli, 2018, s. 62)

Fenmen (1947), bireylerin iyi bir şekilde çalgı çalabilmek için tinsel yetenek ve bedensel yetenek olarak ele aldığı iki yeteneğin gelişmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Tinsel yetenek kapsamında zevk, duygu, düşünce, yaratıcılık gibi unsurların olduğunu, bunun zekâ ve kültür ne kadar gelişirse o kadar gelişeceğini, bedensel yeteneğimizinse çalgı için ihtiyacımız olan psikomotor unsurların (parmak, el, kol, vb.) sağlıklı çalışması gerektiğini ve bu gelişme için çalgıda yapılacak olan çalışmaların düzenli olması gerektiğini aktarmaktadır (Fenmen, 1947, s. 45).

Piyanonun, çalgı eğitiminin en temel çalgılarından biri olduğu ve özengen müzik eğitimi kapsamında sıklıkla talep gördüğü bilinmektedir (Hancıoğlu, 2010, s. 18; Karan ve Yokuş, 2022, s. 163; Ömeroğlu, 2024, s. 9). Gün ve Yıldız (2013), piyano eğitiminin çalgı eğitiminde kritik bir role sahip olduğunu ve müzik eğitiminde geniş bir uygulama alanı bulunduğunu vurgulamaktadırlar (Gün ve Yıldız, 2013, s. 104). Piyano; melodi çalma ve eşlik etme konusunda son derece işlevsel bir müzik aletidir.

Bunun yanı sıra, temel müzik eğitimine başlangıç için en uygun çalgılardan biridir. Akortlu bir piyanoda tuşa basıldığında anında doğru ve temiz bir ses elde edilebilir, ayrıca 7 oktavı aşan geniş bir ses aralığına sahiptir (Hasanova, 2008, s. 142).

Gün ve Yıldız (2013, s. 104) piyano eğitimini; piyano öğretimiyle, kişilerin kendi yaşantılarıyla kasıtlı istendik davranış değişikliğinde bulunma süreci olarak tanımlamaktadır. Bunun yanı sıra Huseynova (2019) piyano eğitiminin; kişisel gelişim, algı, dikkat ve hafızayı güçlendirme hususunda bireye katkı sağladığını aktarmıştır (Huseynova, 2019, s. 5).

Ertem (2011), piyano eğitiminde amacın, öğrencinin piyanoda doğru teknikleri uygulama ve müzikal ifadesini geliştirme olduğunu ifade etmektedir. Teknik gelişimin, müzikal gelişim sürecinde bir araç olarak kullanılması gerektiğini, esas dikkat edilmesi gereken hususun müzikal ifadeyi geliştirmek olduğunu vurgulamıştır. Müzikal hassasiyete ulaşmak için, öğrencinin teknik zorlukları aşmış olması gerekmektedir. Öğrencinin bu yeterliliğe ulaşması için doğru el pozisyonu, doğru duruş (postür), tuşe, sonorite, klavye hakimiyeti, ajelite gibi yeterliliklere sahip olması beklenmektedir (Ertem, 2011, s. 646).

Yapılan çalışmalar; iki yıl ve daha uzun süre piyano eğitimi alan öğrencilerin matematik testlerinden anlamlı düzeyde daha yüksek puanlar elde ettiğini (Cheek ve Smith, 1999, s. 760), müzik dersi alan çocukların IQ (zeka bölümü) puanlarında kontrol gruplarına kıyasla ortalama 7 puanlık belirgin bir artış gözlemlendiğini (Schellenberg, 2004, s. 513), erken yaşta başlayan müzik eğitiminin sözel hafızayı geliştirerek kelime hatırlama kapasitesini %16 oranında artırdığını (Chan vd., 1998, s. 128); ayrıca enstrüman eğitiminin ince motor becerileri geliştirdiği gibi bireye özdisiplin, özgüven ve başarı duygusu da kazandırdığını ortaya koymaktadır (Hallam, 2010, s. 279-280).

Bayırlı (2022), piyano eğitiminin erken yaşlarda başlayan ve disiplinli bir çalışmayla basamaklar şeklinde ilerleyen bir eğitim süreci olduğu belirtmektedir. Özengen müzik eğitimi kapsamında küçük yaşlarda piyano eğitimine başlayan öğrencilerin bilişsel, duyuşsal, psikomotor yönden, bunun yanı sıra sosyal ve duygusal açıdan akranlarından daha gelişmiş olduğunu aktarmaktadır (Bayırlı, 2022, s. 13).

2.1.4. Dört El Piyano Eğitimi

Piyano; çoksesli bir çalgı olması, eşlik çalmaya imkân sağlaması, akort sorunu olmaması gibi özelliklerinin yanı sıra birlikte çalmaya elverişli olmasından dolayı da müzik eğitiminde yaygın olarak tercih edilmektedir. Birlikte çalınabiliyor olması piyanoya sosyal bir değer de katmaktadır (Erdoğan ve Tuncer Boon, 2023, s. 218). Piyano için yazılmış olan düetler bir piyanoda iki piyanist tarafından çalınan oda müziği eserleridir. Bu eserler iki icracı tarafından çalındığı için "dört el eserler" olarak da anılır. Düet sözcüğü, 1780 ve 1930 yılları arasında bir piyano veya iki piyano için bestelenen ve iki piyanist tarafından icra edilen oda müziği eserleri için kullanılmıştır (Strauss ve Strauss, 1990'dan aktaran Tecimer Kasap, 2006, s. 174). Bir piyanoda iki kişinin çaldığı eserler günümüzde "dört el" ve "düet" olarak adlandırılmakta, iki piyanoda iki piyanistin seslendirdiği eserler ise "düo" olarak bilinmektedir. Ancak literatürde farklı adlandırmalara rastlamak da mümkündür (Erdoğan, 2023, s.8). Dört el çalışmalarının piyano edebiyatı ve piyano eğitimi içerisinde yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir.

2.1.5. Dört El Piyano'nun Tarihi

Dört el piyano repertuvarının tarihsel gelişimi ele alındığında, harpsikordun yaygın olduğu 17. yüzyılda bestelenmiş iki eserin günümüze kadar gelen en eski el yazması düetler olduğu görülmektedir (Göklen Yılmaz, 2023, s. 205). Bu düetler Nicholas Carlton ve Thomas Tomkins'e ait olup, Schott and Company tarafından yayınlanan küçük bir albümde yer almaktadır (Lubin, 1970, s. 8). 18. yüzyıla gelindiğinde ise ilk basılan eserlerin Charles Burney'nin 1777 yılında Londra'da yayınlanan "Bir Piyano veya Klavsen Üzerinde İki Sanatçı İçin 4 Sonat ya da Düo" adlı eserleri olduğu kabul edilmektedir (Blank ve Davidson, 2007, s. 233). Bunun yanı sıra piyano düetlerinin başlangıç noktası olarak Johann Christian Bach (1735-1782)'ın adı öne çıkmaktadır. Büyük besteci Johann Sebastian Bach'ın en küçük oğlu olan J. C. Bach, yaşamının büyük bölümünü İngiltere'de geçirmiş ve "Londra Bach'ı" olarak tanınmıştır. Bu formda dikkate değer bir eser külliyatı bırakan ilk önemli besteci olması bakımından, dört el piyano tarihinin kurucu figürlerinden biri olarak kabul edilir. Hâlen yayımlanmakta olan üç sonatı hem teknik açıdan ustalıkla yazılmış hem de müzikal açıdan zengin, özgün dokunuşlarla bezenmiştir (Lubin, 1970, s. 10-11).

J. C. Bach'ın Peters Edition tarafından yayımlanan, üç eserden oluşan dört el piyano sonatları, ilk kez 1778 ve 1780 yıllarında basılmıştır. Buna karşın, Mozart'ın bu formdaki ilk denemelerinin J. C. Bach'tan da önceye uzandığı bilinmektedir. 1765 yılında, henüz dokuz yaşındayken kız kardeşiyle birlikte Londra'yı ziyaret eden Mozart, babası Leopold'un bir mektubuna göre, ilk dört el piyano sonatını bu dönemde bestelemiştir. Leopold Mozart, o döneme dek benzer bir eserin başka hiçbir yerde yazılmadığını özellikle vurgulamıştır. Bu bağlamda, J. C. Bach'ın söz konusu eserden haberdar olma olasılığı oldukça yüksektir; zira Bach, Londra'daki on dört aylık konaklaması boyunca küçük Mozart ile yakın ve samimi bir ilişki kurmuştur (Lubin, 1970, s. 12).

Piyano edebiyatında erken dönemde solo eserler besteleyen Mozart, Haydn ve Clementi, aynı zamanda piyano düetlerinin de ilk bestecilerinden olmuşlardır. Haydn'ın 1778 tarihli "Il maestro e lo scolare" isimli öğrencinin öğretmeni taklit ettiği eseri, Burney'nin kendisinden bir yıl önce yayınlanan düetlerinden ilham almış olabilir (Gilleece, 2025, s. 143). Tarihte ilk dört el resitalinin 13 Mayıs 1765 yılında Londra'da *Hickford's Great Room* adlı salonda o zaman 9 yaşında olan Mozart ve kız kardeşi Maria Anna ("Nannerl" olarak da bilinmekte)'nın iki harpsicordda verdiği bilinmektedir. Ayrıca Mozart'ın hayatı boyunca dört el eserleri sevdiği, bestelediği, öğrettiği ve icra ettiği de aktarılmaktadır. Mozart'a eşlik eden isimlerden olan Ignaz Von Beecke'yle 1790 yılında Frankfurt'da bir resitalin açılışında dört el performans göstermişlerdir. Bundan kısa bir süre sonra Mozart'ın piyano düetleri duyurulmuş ve dört el piyano müziği Avrupa ve Birleşik Devletler'de popülerlik kazanmıştır (Weekley ve Arganbright, 2007, s. 16-17).

Piyanonun icat edildiği dönemlerde günümüz piyanoları gibi 7 oktavı aşan bir ses aralığına sahip olmadığı bilinmektedir. Piyanoda düet çalmayı kolaylaştırmak için, Johann Cramer ve Johann Dussek, 1791 yılında piyano üreticisi John Broadwood'u piyanonun tuş aralığını genişletme konusunda ikna etmiş ve piyanonun o günkü 5 oktavlık aralığı 6 oktava çıkartılmıştır. İlerleyen süreçlerde bu aralık 6½ oktava (düet aralığı olarak bilinmekte), 1850'de 7 oktava ve 1870'de 88 tuş sayısına yani günümüzdeki formuna ulaşmıştır (Weekley ve Arganbright, 2007, s. 17). Piyanonun fiziksel olanaklarının gelişmesinin yanı sıra, Avrupa'da süregelen savaşlar ve ekonomik durumun kötüye gitmesi nedeniyle, zenginlerin evlerinde verdikleri konserler kalabalık gruplardan küçük oda müziği dinletilerine evrilmiştir (Erdoğan,

2023, s. 6). Bu durum piyano için bestelenen düet sayısının artmasına ve dört el piyano müziğinin yaygınlaşmasına olanak sağlamıştır.

19. yüzyılın devamında Carl Czerny'nin *Practical Pianoforte School for Four Hands Op. 239* isimli eseri dört el edebiyatına önemli bir katkıda bulunmuştur (Weekley ve Arganbright, 2007, s. 17). Lubin (1970, s. 33), Carl Czerny'nin o dönemin yenilikçi bir yaklaşımı olarak altı el için eser yazdığından ve bunun *Les Pianistes Associes* başlığı altında yayınlandığından bahsetmektedir. Czerny'nin bu eseri Variations Brillantes for Piano, six hands, Op. 295 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bunun yanı sıra birçok büyük besteci günümüze kadar ulaşan süreçte bu alanda katkı sağlamıştır. Carl Maria von Weber (1786- 1826)'den Felix Mendelsshon (1809-1847)'a, Robert Schumann (1810-1856)'dan Edvard Grieg (1843-1907)'e kadar birçok romantik dönem bestecisi piyano düetleri bestelemiştir (Göklen Yılmaz, 2023, s.206). Franz Schubert (1797-1828) orkestra için yazmış olduğu eserlerinin birçoğunu piyano düetlerine dönüştürmüştür. Johannes Brahms'ın (1833-1897) dört el piyano eserleri ve Antonin Dvorak'ın (1841-1904) Slavonic Dansları dört el piyano edebiyatında önemli eserlerdendir (Serin Özparlak ve Kalkanoğlu, 2018, s.614).

20. yüzyılın başlarında, piyano düet türünün düşüş dönemine girdiği ve solo performansın hızlı bir gelişim gösterdiği görülmektedir. Yirminci yüzyılın başlarında azalan ilgiden sonra, son zamanlarda uluslararası alanda düet çalmaya ve bestelemeye yeniden dikkat çekilmiş; düzenlenen çok sayıda festival ve yarışmalarla piyano düetleri yeniden itibar kazanmaya başlamıştır (Scriba, 2010, s. 55; Eminova, 2020, s. 177).

2.1.6. Dört El Piyano Düetlerinin Eğitsel İşlevi

Piyano düetleri besteciler ve yorumcular için teknik, müzikal ve estetik fonksiyonu bulunan sanatsal eserlerdir. Ancak piyano eğitimi alanında da özellikle başlangıç döneminde birlikte çalma becerilerini geliştirmesi, birlikte uyum içinde hareket edilmesini gerektirmesi ve aynı çalgıyı paylaşarak müzik yapma imkânı vermesi yönüyle önemlidir (Ağayeva, 2017, s. 412; Erdoğan, 2023, s. 8; Göklen Yılmaz, 2023, s. 204; Karanis, 2023, s.3). Piyano düeti genellikle bir piyano öğrencisinin ilk oda müziği deneyimidir ve solo piyano repertuvarının geliştirilmesine de katkıda bulunabilir (Foster, 2006, s.1).

Piyano düetlerinin eğitsel süreçteki rolü tarihsel olarak birçok besteci tarafından desteklenmiş ve yapılandırılmıştır. Burney (1777), *Four Sonatas or Duets for Two Performers on One Piano Forte or Harpsicord* adlı eserinin önsözünde, iki kişi tarafından aynı klavyeli çalgı üzerinde gerçekleştirilen düetlerin hem mekânsal zorlukları ortadan kaldırdığı hem de eğitsel açıdan çeşitli faydalar sunduğunu vurgulamaktadır. Bu tür düetlerin, öğrencilere ritim, uyum, eşlik etme ve melodi takibi gibi konularda beceri kazandırdığı; ayrıca müzikal hataların daha kolay fark edilmesine olanak tanıdığı ifade edilmektedir. Dönemin pedagojik yaklaşımı içinde değerlendirildiğinde, bu düetlerin hem bireysel gelişimi desteklediği hem de birlikte müzik yapma kültürünü güçlendirdiği anlaşılmaktadır. Haydn'ın 1778 tarihli "Il maestro e lo scolare" eserinde öğrenci öğretmeni taklit etmektedir (Gilleece, 2025, s. 143). Anton Diabelli (1781-1858) günümüzde çoğunlukla Beethoven'ın ünlü varyasyonları aracılığıyla hatırlansa da, 19. yüzyılın başlarında Viyana'nın müzik yaşamında önemli bir figür olarak yer almıştır. Yalnızca tanınmış bir yayıncı değil, aynı zamanda pedagojik yönü güçlü bir besteci olan Diabelli, özellikle piyano eğitimi alanına yönelik yazdığı düetlerle dikkat çekmektedir. Bu eserlerde, üst partinin yalnızca beş nota ile sınırlandırılması ve her iki elde sabit pozisyonda çalınacak şekilde yapılandırılması, başlangıç düzeyindeki öğrencilerin teknik gelişimlerini desteklemeye yönelik yenilikçi bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Diabelli, bu sınırlı yapıyı sanatsal incelikle işleyerek hem öğretici hem de estetik açıdan değer taşıyan çalışmalar ortaya koymuştur. Günümüzde söz konusu eserler, çeşitli ülkelerde hâlâ yayımlanmakta ve piyano eğitiminin ilk aşamalarında hem öğrenci hem de eğitmenler tarafından tercih edilmeye devam etmektedir. Diabelli'nin bu pedagojik modeli, Carl Reinecke, Florent Schmitt, André Caplet ve Leopold Godowsky gibi sonraki dönem bestecilerine de ilham vermiştir (Lubin, 1970, s. 34).

Friedrich Kuhlau (1786-1832), yalnızca solo piyano repertuvarında değil, aynı zamanda düet formunda yazdığı eserlerle de pedagojik yaklaşıma katkı sunan önemli figürlerden biridir. Kuhlau'nun piyano için yazdığı sonatinler, öğretim amacıyla kullanılabilecek nitelikte basit ama etkili formlardır. Özellikle düet biçiminde kaleme aldığı sonatinler, solo eserleri kadar yaygın bilinmemekle birlikte, öğretici değerleri açısından dikkat çekicidir. Bu eserlerin günümüzde hâlâ yayımlanıyor olması, onların pedagojik geçerliliğini koruduğunu göstermektedir (Lubin, 1970, s.34).

Dört el piyano formu, Franz Schubert'in bestecilik kariyerinin başından sonuna dek yoğun biçimde ilgilendiği bir tür olmuştur. Özellikle Macaristan'daki Zseliz kentinde, Kont Esterházy'nin yazlık konutunda geçirdiği uzun süreli ziyaretler sırasında bu forma yönelik önemli eserler üretmiştir. Söz konusu dönemde Schubert, kontun iki kızına müzik öğretmenliği yapmakta olup, ailenin müzikal açıdan yetenekli ve teşvik edici bir ortam sunması, bestecinin bu alandaki yaratıcı üretimini desteklemiştir. Bu bağlamda, Schubert'in en nitelikli dört el piyano eserlerinin önemli bir kısmı hem eğitsel hem de sosyal bir çerçevede şekillenmiştir (Lubin, 1970, s. 38).

Dört el piyano formu eğitsel bağlamda özellikle zamanlama, ritim algısı ve eşlikli çalma becerilerinin kazandırılmasında önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Bu form üzerine oluşturulmuş oldukça geniş bir öğretim materyali repertuvarı bulunmaktadır. Her ne kadar bu materyallerin önemli bir kısmı sıradan ya da pedagojik açıdan sınırlı nitelikte olsa da, bazı önemli bestecilerin katkıları, öğretmenler açısından dikkate alınması gereken örnekler sunmaktadır. Özellikle M. Ravel'in "Mother Goose" (Ma Mère l'Oye) süitindeki açılış parçası olan Pavane ve G. Fauré'nin "Dolly" süitinin ilk bölümü hem basit hem de estetik açıdan etkileyici örneklerdendir. Ayrıca Mozart ve J. C. Bach'ın bazı sonat bölümleri de başlangıç düzeyindeki öğrenciler tarafından çalışılabilecek niteliktedir. Buna karşılık Schubert'in düet eserleri genellikle teknik açıdan daha zorludur; örneğin küçük yaştaki bir çocuk için yazılmış olan "Kindermarsch" adlı parçası bile teknik zorluklar içermektedir. Bu nedenle, Schubert'in düet repertuvarının eğitim sürecinin daha ileri aşamalarında değerlendirilmesi önerilmektedir. Öğrenci partisi yalnızca beş nota ile sınırlandırılmış olan özel koleksiyonlardaki parçalar ise, başlangıç düzeyindeki öğrenciler için en uygun seçenekler arasında yer almaktadır (Lubin, 1970, s. 205).

Piyano pedagoglarının genellikle öğrencileri için dört el eserler bestelediği ve düzenlemeler yaptıkları bilinmektedir. John Thompson'ın Modern Piyano Kursu (1930), Francis Clark ve Louise Goss'un Başlangıç Zamanı (1955), Bastien'in Bastien Piyano Temelleri (1960) ve Jane Tan'ın İyi Hazırlanmış Piyanist (1990) bu yaklaşımla hazırlanmıştır (Magalhaes, 2011'den aktaran, Gilleece, 2025, s. 145). Düet çalma çalışmaları öğretmen ve öğrenci arasında hem öğrenci hem de öğretmen için derslerin gelişimi ve keyfi açısından çok değerli bir bağ oluşturur. İkili çalmanın en büyük faydalarından biri, öğrencinin öğretmenin enstrümanı çalmasını görme ve duyma

fırsatına sahip olmasıdır. Bu şekilde öğrenci, öğretmenin piyano çalarken ellerini tutma şekli vb. konularda öğretmeni taklit edebilir ve modelleyebilir (Joubert, 2020).

Piyano öğretmenlerinin yanı sıra, kardeşler, ebeveynler veya arkadaşlar da piyano düetinde ortak olabilirler (Chau, 2018, s. 4). Öğrenciler bazen bir arkadaşlarıyla eşleştirilmeyi isterler. Aynı yaşta veya okul sınıfındaki öğrencileri eşleştirmek sosyal gelişimlerinin benzerliğinden dolayı uygun olabilir. Bu kombinasyonlar genellikle iyi sonuç verir çünkü çocuklar birbirlerini tanırlar ve çalışırken kendilerini rahat hissederler (Scriba, 2010, s. 36). Joubert (2020); bazı durumlarda enstrümanlarında eşit olmayan yeteneklere sahip iki öğrencinin eşleştirilmesini önermektedir. Bu, her iki öğrenci için de faydalıdır; çünkü daha zayıf öğrenci daha iyi ses çıkarmak için daha çok çalışırken, daha üst seviyedeki öğrenci de genellikle diğer öğrenciye öğretmenlik yapar. Bu şekilde, seviyesi ileride olan öğrenci kendi öğretme becerilerini de geliştirir, her iki öğrenci de daha çok motive olur ve birbirlerine yardımcı olarak daha çok çalışırlar. Böylece, düet çalmak için gerekli bağ oluşur (Joubert, 2020).

Bir ebeveyn veya kardeşle eşleştirme, aynı evde gerçekleştiği için daha kolay olabilir. Ancak, bir ebeveyn veya kardeşle çalmak dikkatli bir değerlendirme ve öğretmen rehberliği gerektirir. Bir kardeş veya ebeveyn kombinasyonu, her iki taraf için de olumsuz bir deneyime yol açabilir. Gereksiz rekabeti önlemek için kardeşlerin teknik ve müzikal düzeylerde uyumlu olmaları gerekir (Scriba, 2010, s. 37).

Dört el çalışmaları sırasında öğrenciler birlikte çalmanın getirdiği sorumluluk duygusu, belirli bir çalışma disiplini, sosyal iletişim becerileri gibi kazanımlar da elde etmektedirler (Soytok, 2017, s. 4). Bu çalışmalar karşılıklı saygı, ince davranış, empati gibi birçok unsuru barındırmakta ve tüm bunlar bir araya gelerek "müzikal duygu paylaşımını" ortaya çıkarmaktadır (Ağayeva, 2017, s. 413). Arkadaşını yarı yolda bırakmak istemeyen öğrenci daha çok çalışması gerektiğine inanır ve beraber çalmanın gereği olan ekip çalışmasını öğrenir (Tecimer Kasap, 2006, s. 187). Öğrencilerin işbirliği, takım çalışması, iletişim ve koordinasyon yeteneği gelişir. (Scriba, 2010, s. 40; Yan, 2015, s. 238). Çalıcıların birbirleriyle tartışmaları ve birbirlerinden öğrenmeleri gerektiğinden iletişim zorunludur. Bu durum birlikte çalmayı bir sosyal aktiviteye dönüştürür (Chau, 2018, s. 5).

Düetler, öğrencilere farklı bir şekilde düşünmeyi ve dinlemeyi öğretir. Topluluk içinde çalmayı başarmak için gereken müzisyenlik, solo piyanodan farklı bir

disiplin gerektirir. Öğrenci sadece kendi çaldığı kısmın cümle yapısını, artikülasyonunu, dengesini, dinamiklerini ve tempo değişikliklerini uygulamaktan sorumlu olmakla kalmaz, aynı zamanda başka bir piyanisti de dinlemek zorundadır. Bu da öğrencilerin dinleme ve birlikte seslendirme becerilerini geliştirir (Foster, 2006, s.1; Göklen Yılmaz, 2023, s. 204; Karanis, 2023, s.54). Tufan (2017, s. 3), dört el piyano çalışmalarını ritmik beraberlik, müzikal birliktelik, öğrenciyle etkileşim, doğru çalma gibi davranışların kazandırılması açısından önemli bulmaktadır. Ayrıca bu çalışmalar gerçekleştirilirken öğrencilerin dikkat ve dayanıklılık becerilerinin gelişimi açısından önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Piyano derslerinde yapılan dört el çalışmalarının deşifre becerisinin gelişmesinde de son derece etkili olduğu belirtilmektedir (Pamir, 1984, s. 58; Foster, 2006, s.1; Ağayeva, 2017, s. 413; Eminova, 2020, s. 184). Düet çalışmaları sırasında partilerden biri öğretmen tarafından çalınıyor olduğunda öğrenci hata yapsa bile duraksama fırsatı olmadan eseri çalmaya devam edecek ve bu durum deşifre becerisini geliştirmeye yardımcı olacaktır. Oysa öğrenci tek başına deşifre çalışması yaptığında istemsiz bir şekilde duraksayarak hatalı yerleri tekrar etmeye odaklanacaktır (Serin Özparlak ve Kalkanoğlu, 2022, s.112).

Piyano düetleri, piyano eğitiminin tüm aşama ve seviyelerinde öğrenciye motivasyon ve teknik beceri gibi konularda katkı sağlamaktadır (Serin Özparlak ve Kalkanoğlu, 2018, s. 612; Atalay, 2019, s. 20). Karakuş ve Tufan (2018, s. 134), dört el çalan öğrencilerin dikkat becerisi geliştiği için eğitimciyi daha çok dinlediği ve daha az hata yapmaya çalıştığını aktarmaktadır. Bunun yanında öğretmenle beraber çalmanın öğrencinin motivasyonunu arttırdığını belirtmiştir. Foster (2006), dersin son 10-15 dakikasını deşifreye ayırarak çalışmayı piyano düetleri ile gerçekleştirmenin büyük bir yarar sağladığını, böylelikle öğrencinin hem motive olduğunu hem de teşvik edilmiş olduğunu belirtmektedir (Foster, 2006, s. 1). Öğretmen ile birlikte yapılan dört el çalışmaları, özellikle başlangıç aşamasında, teknik kazanımlar elde edilirken ve öğrenciler henüz güzel ve kulağa hoş gelen ezgileri tam olarak çalamıyorken, öğrencilere güzel ezgiler duyurmak ve derse olan ilgilerini arttırmak açısından önemlidir. Bu durum öğrencinin çalgı başında geçirdiği sürenin artmasına, çalışma sürecinin daha keyifli ve motive edici olmasına yol açacaktır (Serin Özparlak ve Kalkanoğlu, 2022, s. 111). Piyano düetlerini öğrenmek, öğrencileri motive etmenin yanı sıra iletişim yeteneklerini ve olgunluklarını artırabilir ve solo çalmaya kıyasla

bazı benzersiz deneyimler sunabilir (başka bir kişiyi izlemek, işaret vermek, nefes almak ve dinlemek ve yanıt vermek gibi) (Tan, 2007, s. 92)

Öğrenciler çalışmaları sırasında sabit bir tempoda çalmakta sık sık zorlanırlar. Dört el çalışmaları sırasında ritmik olmak çok daha fazla önem taşımaktadır (Ercan, 2016, s. 209). Dört el çalışmaları öğrencilere ritmik kontrol sağlamada (Foster, 2006, s. 1; Chau, 2018, s. 5; Rizkita ve Sukmayadi, 2024, s. 294), birbirlerini dinleyerek sabit bir tempoyla çalmayı öğrenmede (Serin Özparlak ve Kalkanoğlu, 2022, s. 111), daha doğru bir ritim anlayışına sahip olmada (Göklen Yılmaz, 2023, s. 207), tempo ve ritim konularında duyarlılık kazanmada (Atalay, 2019, s. 19) yardımcı olacaktır.

Bunun yanı sıra öğrencilerin müziksel duyarlılığını ve performans yeteneğini geliştirir, müzikal donanımını arttırır (Yan, 2015, s. 238; Atalay, 2019, s. 19), pedal kullanımını geliştirir (Foster, 2006, s.1; Eminova, 2020, s. 184). Gerginlik veya performans kaygısı çeken öğrenciler başka bir öğrenciyle birlikte performans sergilemekten fayda görebilir (Scriba, 2010, s. 3).

Aynı anda bir piyanoda iki kişi tarafından çalınan dört el eserlerinin solo performansa göre bazı zorlukları da bulunmaktadır. Oturma alanının paylaşımı, vücudun üst kısmını ayarlamanın gerekliliği, yandaki partneri sıkıştırmadan oturmak, pedallama, seviyeye uygun repertuvar seçimi gibi konular önem taşımaktadır. Melodinin kimde olduğuna dikkat etmemek, aynı tempoda birlik sağlayamamak, başlangıç ve bitiş hareketlerinin kontrolsüzlüğü, iki piyanist arasındaki senkronizasyon ve artikülasyon hataları ve müzikalite de dahil olmak üzere nüansların uyumsuzluğu, yan yana oturma nedeniyle öğrencinin kollarının hareketlerinin kısıtlanması ve daha yakın notalar nedeniyle ellerin birbirine girmesi başlıca teknik sorunlardır (Yücetoker ve Apaydınlı, 2012, s. 542). Öğrenciler bu gibi durumların üstesinden gelmeyi ve çeşitli teknikler geliştirip uygulamayı öğrenmek durumundadırlar (Serin Özparlak ve Kalkanoğlu, 2022, s. 111).

Dört el piyano literatüründe, öğrenci partileri teknik açıdan sınırlı tutularak eğitsel hedeflere hizmet eden pek çok eser bulunmaktadır. Aşağıda yer alan eserler, özellikle başlangıç ve erken orta seviye öğrencilerin eşlikli çalma becerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak niteliktedir. Lubin (1970) bu eserlerden bazılarını şöyle sıralamaktadır:

Anton Diabelli – *Melodious Pieces on Five Notes*, Op. 149

Dört el piyano repertuvarına giriş için ideal nitelikte olan bu eser grubu, öğrencinin partisinin yalnızca beş nota ile sınırlı tutulduğu, son derece basit teknik düzeyde yapılandırılmış parçalar içermektedir. Bu yönüyle, ilk ders yıllarındaki öğrenciler için oldukça uygundur.

Anton Diabelli – *Pleasure of Youth: Six Sonatinas on Five Notes*, Op. 03

Teknik olarak Op. 149'a göre biraz daha gelişmiş düzeyde olsa da hâlâ eğitimsel açıdan erişilebilir ve faydalı bir içerik sunar. Beş nota sınırlandırması korunmuş, form olarak sonatin yapısı benimsenmiştir.

Florent Schmitt – *Sur les cinq doigts*

Beş parmak temelinde oluşturulmuş bu parçalar teknik olarak zorlayıcı değildir. Müzikal açıdan etkileyici ve estetik değer taşıyan bu kısa parçalar, başlangıç seviyesindeki öğrencilerin repertuvarına renk katacak niteliktedir.

Florent Schmitt – La semaine du petit elfe Ferme-l'œil

Bir önceki esere kıyasla biraz daha gelişmiş teknik düzey gerektirir. Ancak özellikle yetenekli ve dikkatli çalışabilen küçük yaştaki öğrenciler için oldukça zengin, yaratıcı ve eğlenceli bir içerik sunar.

Leopold Godowsky – *Twenty Pieces on Five Notes*

Beş nota sınırına dayalı olarak yapılandırılan bu eserlerde, öğrenci partisi pedagojik sadelik gösterirken, öğretmen partileri daha sofistike ve teknik açıdan daha zengindir. Bu dengesel yapı, eğitsel ortamda etkili bir öğretmen-öğrenci işbirliği sağlar.

Lubin (1970)'e göre bu kategoriye giren ve edinmeye değer olan başka parçalar da vardır; ancak bunların bazılarını bulmak biraz araştırma gerektirebilir. Bunlar arasında César Cui'nin *'Beş Nota Üzerine On Parça'*, Reinecke'nin on iki parçalık seti ve André Caplet'nin *'Un petit tas de choses'* adlı eseri sayılabilir. Öğrenci partisi

öğretmeninkine göre daha kolay olan, ancak beş notayla sınırlı olmayan koleksiyonlar arasında ise aşağıdakiler özellikle dikkat çekicidir (Lubin, 1970, s. 206).

Pyotr Ilyich Tchaikovsky – *50 Russian Folk Songs*

Geleneksel Rus halk ezgilerine dayanan bu seri, her iki partinin de teknik olarak ulaşılabilir düzeyde olduğu, müzikal açıdan ise oldukça renkli ve keyifli bir koleksiyondur. Özellikle folklorik dokuya sahip öğretici repertuar arayanlar için uygundur.

Inghelbrecht – *La Nursery*

Fransız halk ezgileri üzerine kurulmuş olan bu koleksiyon, oldukça zevkli ve zarif düzenlemeler içermektedir. Öğrenci partisi kolaydır ve melodik yapı sade tutulmuştur.

Igor Stravinsky – *Five Pieces* (kolay sağ el için)

Modern müzik dilini tanıtmak açısından değerli olan bu kısa parçalar, teknik olarak öğrenci için sağ el odaklı kolaylık sağlamaktadır. Yine de stilistik anlayış açısından belirli bir olgunluk gerektirir.

Igor Stravinsky – *Three Pieces* (kolay sol el için)

Sağ el yerine bu defa sol ele odaklanan yapı, öğrencilere eller arası bağımsızlık kazandırmada yardımcı olabilir. Bu koleksiyon da Stravinsky'nin stilini tanımak açısından değerli bir giriş noktasıdır.

Not: Her iki Stravinsky koleksiyonu, Erno Balogh tarafından düzenlenen *Schirmer's Eighteen Piano Duets* başlıklı antolojide de yer almakta olup, genellikle yetişkin başlangıç düzeyindeki öğrenciler için daha uygundur.

Norman Dello Joio – *Family Album* (Marks)

Oldukça kolay ve melodik yapıda olan bu küçük parçalar, özellikle küçük yaş grupları için öğretici ve sevimli içerikler sunar.

Darius Milhaud – *Enfantines*

Modern armonilerle tanışmak isteyen öğrenciler için önerilebilecek bu seri, çağdaş müzik diline dair merak uyandırıcı kısa parçalar içerir. Teknik olarak zorlayıcı olmayan bu parçalar, deneyime açık öğrenciler için ilgi çekici olabilir.

Lubin (1970, s. 206), bazı eserlerin yalnızca öğretmen-öğrenci ikilisiyle değil, aynı zamanda iki öğrenci tarafından da verimli biçimde icra edilebileceğini belirtir. Bu tür eserlerde her iki partinin zorluk seviyesi birbirine yakındır:

Joseph Haydn – *Master and Scholar*

Mizahi yönüyle öne çıkan bu öğretici eser, piyano düet repertuvarının klasiklerinden biridir. Pek çok farklı antolojide yeniden basılmıştır ve eğlenceli yapısı nedeniyle yıllardır öğretmenlerce tercih edilmektedir.

D. G. Türk – *Tonstücke*

Dört el piyano formunun erken dönem öncülerinden biri olan Türk'ün bu koleksiyonu, hem tarihî değeri hem de canlı ve cazip içeriğiyle dikkat çeker. Didaktik yaklaşımıyla hâlen ilgi görmektedir.

Robert Schumann – *Twelve Pieces for Young and Old Children*, Op. 85

Bu eser, Schumann'ın eğitsel yaklaşımını romantik anlatımıyla birleştirdiği, dört el piyano literatüründe klasikleşmiş önemli bir yapıttır. Ancak teknik seviyesi "Album für die Jugend"e kıyasla biraz daha gelişmiştir ve bu nedenle orta seviye öğrencilere yöneliktir.

Franz Schubert – Johannes Brahms düzenlemesiyle Eleven Ländler

Schubert'in geleneksel Avusturya dansları olan Ländler'leri, Brahms tarafından iki partili kullanım amacıyla sadeleştirilmiş ve dört el formuna uyarlanmıştır. Bu sayede başlangıç ve orta düzey öğrenciler için hem melodik hem teknik açıdan ulaşılabilir hâle gelmiştir.

Anton Arensky – *Six Children's Pieces*, Op. 34

Kolay teknik düzeyi ve tatlı melodik yapısı ile bu kısa parçalar, genç öğrenciler için hem öğretici hem de motive edici niteliktedir.

Alexander Gretchaninoff – *On the Green Meadow*, Op. 99 (Leeds)

Listelenen öğretici koleksiyonlar arasında teknik açıdan en kolaylarından biri olarak öne çıkar. Müzikal anlatımı ise sade ama etkileyicidir.

Ottorino Respighi – *Six Pieces*

Bu altı parçalık koleksiyon, melodik güzelliği ve uyumlu armonik yapısıyla dikkat çeker.

Alexandre Tansman – *Les jeunes au piano*

Dört cilt hâlinde yayımlanan bu seri, özellikle genç piyanistler için tasarlanmıştır. İlk cilt olan *En tournant la T.S.F.* serinin en kolay bölümünü oluşturur. Hem pedagojik hem de müzikal açıdan repertuvara değerli bir katkı sunar.

William Walton – *Duets for Children*

Diğer koleksiyonlara göre biraz daha çağdaş bir anlayışla yazılmış bu eserler, müfredat amaçlı çalışmalar için tamamlayıcı bir kaynak olarak önerilmektedir. Harmonik dil ve ritmik yapı açısından zenginlik sunar.

Robert Starer – *Five Duets for Young Pianists*

Teknik olarak başlangıç düzeyinin biraz üzerindeki öğrenciler için uygun olan bu parçalar, ritmik canlılığı ve karakteristik müzikal anlatımıyla öğrenciler için oldukça teşvik edici olabilir.

2.2. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar incelenmiştir.

2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Tecimer Kasap (2006), *Piyano Düetleri: Tarihsel Gelişimi ve Piyano Eğitimindeki Önemi* başlıklı makalesinde, piyano düetlerinin tarihsel evrimini ve piyano eğitimi üzerindeki pedagojik etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Betimsel nitelik taşıyan bu araştırmada kaynak taraması yöntemi kullanılmış; piyano düeti literatürünün başlangıcından günümüze kadar olan gelişimi, önemli besteciler ve eserleri üzerinden incelenmiştir. Araştırmanın sonuç bölümünde, dört el çalışmalarının öğrenciye ritim ve tempo disiplini kazandırdığı, işitsel farkındalığı geliştirdiği ve başlangıç düzeyinde basit solo eserlerin getirdiği motivasyon kayıplarını engelleyerek süreci daha verimli kıldığı saptanmıştır. Ayrıca, bu tür çalışmaların deşifre becerilerini artırdığı ve sahne kaygısını minimize ederek öğrencinin piyano eğitimine yönelik tutumunu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Ağayeva (2017), *Piyano İcracısının Gelişim Sürecinde Piyano Düetlerinin Rolü ve Önemi* başlıklı çalışmasında, oda müziğinin önemli bir türü olan düet icrasının piyanist yetiştirme aşamasındaki pedagojik yerini ve karşılaşılan teknik problemleri incelemiştir. Araştırmada, ensemble (birlikte çalma) icrasının solo icradan farklı olarak empati, karşılıklı saygı ve müzikal duygu paylaşımı gibi nitelikleri geliştirdiği; aynı zamanda öğrencinin deşifre becerisine doğrudan katkı sağladığı vurgulanmıştır. İki icracının müzikal anlayışlarını bütünleştirmesini gerektiren bu süreçte; senkronizasyon, ortak nefes kullanımı, çevresel görüş, pedal kontrolü ve fiziksel yakınlıktan doğan zorlukların aşılmasının icra kalitesi için kritik olduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak piyano düetlerinin, bireyin kendi öz becerilerini değerlendirmesinin yanı sıra partnerinin müzikal duygu ve düşüncelerini kavramasına olanak tanıyarak

piyanistik gelişimde üst düzey bir olgunluğa ulaşmayı desteklediği sonucuna varılmıştır.

Karakuş ve Tufan (2018), *Başlangıç Piyano Eğitiminde Dört El Kullanımının Önemi* başlıklı çalışmalarında, başlangıç piyano eğitiminde dört el çalışmanın önemi ve öğrenci üzerindeki etkisinin tespit edilmesini amaçlamışlardır. Çalışmada araştırma deseni olarak durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu, ilk ve ortaöğretim düzeyinde piyano eğitimi alan 37 öğrenciden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak öğrencilerden düet çalma üzerine bir kompozisyon yazmaları istenmiş, yazılan kompozisyon sonrasında "evet-hayır" yanıtı verilebilecek 9 adet soru sorulmuştur. Sonuç olarak öğrencilerin dört el çalışmaları hakkında çok olumlu düşüncelere sahip olduğu belirlenmiştir.

Serin Özparlak ve Kalkanoğlu (2018), *Piyano Eğitiminde Dört El Çalışmalarının Yeri ve Önemi* başlıklı makalelerinde dört el çalışmalarının piyano eğitiminde farklı temeller üzerindeki katkısının tespit edilmesini amaçlamışlardır. Araştırma modeli olarak betimsel tarama modeli kullanmış, evren ve örneklemi ise dört el piyano eserleri ve araştırmacıların ulaşabildikleri yerli ve yabancı kaynaklar oluşturmuştur. Verilerin analizinde piyano düo ve düet tanımlamaları arasında farklar, dört el piyano eserlerinin tarihçesi ve dört el piyano eğitiminin öğrenciler üzerindeki katkısı şeklinde sınıflandırılmıştır. Sonuç kısmındaysa piyano düetlerinin eğitimin her aşamasında öğrenciye motivasyon, konsantrasyon, deşifre, müzikalite ve teknik beceri konularında katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Demirci (2018), *Piyano Eğitimcilerinin Görüşlerine Göre Türkiye'de Altı El Piyano Literatürünün Piyano Eğitimindeki Yeri* başlıklı çalışmasında, altı el için yazılmış piyano eserlerinin, oda müziği ve sahne deneyimindeki potansiyelini değerlendirmeyi amaçlamıştır. Altı piyano eğitimcisiyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen bulgulara göre, Türkiye'de altı el piyano literatürünün oldukça sınırlı olduğu, nota materyallerine erişimin zor olduğu ve bu nedenle eğitim süreçlerinde henüz yeterince kullanılmadığı saptanmıştır. Ancak araştırmaya katılan uzmanlar; altı el piyano eserlerinin öğrencilerin çoksesli müzik duyma ve çalma becerilerini geliştirdiğini, birlikte icra etme kültürünü pekiştirdiğini ve eser çalışma sürecini daha eğlenceli hale getirerek öğrenci motivasyonunu artırdığını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra, aynı piyanoyu üç kişinin paylaşmasından doğabilecek duruş ve oturuşla ilgili fiziksel zorlukların öğretmen yönlendirmesiyle aşılabileceği

ifade edilmiş; öğretmen ile öğrencilerin birlikte icra yapmasına olanak tanıyan bu eserlerin oda müziği eğitimine geçişte zenginleştirici bir hazırlık aşaması oluşturduğu vurgulanmıştır. Araştırmanın sonucunda, altı el piyano literatürünün yaygınlaşabilmesi için her seviyeye uygun yeni eserlerin bestelenmesi, özellikle Türk halk ezgilerinden yararlanılması, nota materyallerinin basılı hale getirilmesi ve bu alanı da kapsayan oda müziği yarışmalarının düzenlenmesi gerektiği önerilmiştir.

Atalay (2019), *Başlangıç Piyano Eğitiminde Dört El Çalışmalarının Öğrenci Başarı ve Motivasyonuna Yönelik Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri* başlıklı yüksek lisans tezinde, başlangıç piyano eğitiminde dört el destekli çalışmaların öğrenci motivasyonu üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, dört el çalışmaları yapan başlangıç düzeyindeki piyano öğrencilerine ve öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Sonuç kısmındaysa dört el çalışmalarının piyano eğitiminde olumlu etkisinin olduğu, çalışma konusunda motive ettiği görüşünü ortaya koymuştur.

Eminova (2020), *Piyano Ensemble Türünün Tarihsel Gelişimi, İcracılık ve Çağdaş Müzik Eğitimindeki Yeri* başlıklı makalesinde, piyano ensemble müziğinin tarihi, önemi, çağdaş müzik literatüründeki yeri ve virtüözlerin faaliyetlerini aktarmayı amaçlamaktadır. Yöntem olarak kaynak taraması yapılmış, konu hakkında mevcut olan sınırlı literatürü güçlendirmek amacıyla çeşitli kaynaklar bir araya getirilmiştir. Her döneme ait piyano ensemble'larının nota örnekleri bulunup incelenmiş ve analizi yapılmıştır. Sonuç kısmındaysa çeşitli icracılık önerileri sunulmuş ve piyano eğitimine devam eden piyanistlerin piyano düeti veya ensemble konusunda mevcut icracılık yeteneklerini geliştirebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Elik (2021), *Carl Czerny Op.824 Dört El Piyano Etütlerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi* başlıklı yüksek lisans tezinde, Carl Czerny'in Op.824 numaralı dört el piyano etütlerini genel, teknik ve müzikal açıdan incelemeyi ve piyano öğrencileri için kazanımlarını araştırmayı amaçlamıştır. Betimsel tarama modelinde olan çalışmada doküman analizi yöntemiyle veriler incelenmiş, araştırmanın amacı doğrultusunda piyano eğitiminde uygulanabilirliği tespit edilmiştir. Sonuç kısmında Carl Czerny'nin Op. 824 numaralı dört el kitabının başlangıç ve orta düzey piyano eğitiminde yardımcı kaynak olarak kullanılabileceği, bunun yanında dört el piyano etütleri ve eserlerinin öğrenci motivasyonu üzerinde olumlu etkisinin olacağı, dört el çalışmalarının öğrencinin piyano eğitimine bakış açısını olumlu yönde değiştirebileceği ve bunun için de derslerde dört el piyano çalışmalarına zaman

ayırılması gerektiği, ilgili kaynağın secondo bölümündeki eşlik stilleri öğrenciye öğretilerek korepetisyon becerisine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Serin Özparlak ve Kalkanoğlu (2022), *Türkiye'de Dört El Piyano İçin Yayımlanan Albümlerin ve Piyano Albümleri İçinde Yer Alan Dört El Eserlerin İncelenmesi* başlıklı makalesinde, Türkiye'de yayımlanan ve içeriğinde dört el piyano çalışmaları bulunan albümlerin tespit edilmesi ve incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırma modeli olarak içerik analizi kullanılan çalışmada 11 adet piyano albümü tespit edilmiştir. Albümlerde yer alan eserler, çalıcılık seviyeleri, tonalite/modalite/makam durumları, düzenleme/uyarlama/özgün/editörlü olmaları ve albüm türleri yönünden gruplanmış ve yorumlanmıştır. Sonuç kısmındaysa dört el piyano eserlerinin primo ve secondo partileri ağırlıklı olarak başlangıç ya da orta seviye yazıldığı, çoğunlukla tonal eserlere yer verildiği az sayıda makamsal eser olduğu, modal dört el eserlerin yer almadığı, düzenleme/özgün/editörlü eserlerin sayısı birbirine yakınken uyarlama türünde yalnızca bir adet dört el albümünün olduğu görülmüştür. Dört el piyano albüm ve eserlerinin arttırılması, özengen ve mesleki düzeyde eğitim alan öğrencilerle derslerde daha çok dört el çalışmasına zaman ayırılması, dört el ve iki piyanolu dört el eser ve albümlerinin piyano eğitimine olan etkilerinin araştırılması önerilmektedir.

Göklen Yılmaz (2023), *Başlangıç Düzeyi Piyano Eğitiminde Dört El Çalışmalara İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri* başlıklı makalesinde başlangıç piyano eğitiminde dört el kullanımının önemi ve çalışmaların sağladığı kazanımları tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma grubunu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Konservatuvarı ve Afyon Kocatepe Üniversitesi Konservatuvarında görev yapmakta olan 7 öğretim elemanı oluşturmuştur. Veriler araştırmacının hazırlamış olduğu açık uçlu sorularla yazışma yoluyla toplanmış, toplanan veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Sonuç kısmında başlangıç piyano eğitiminde temel teknik ve nota okuma bilgisinin ardından dört el çalışmalara başlanmasının uygun olduğu görüşüne ulaşılmış, dört el çalışmaların deşifre, teknik, müzikal, ritmik ve beraber çalma disiplini kazandırması açısından olumlu yönde olacağı, dört el çalışmalarına ayrılan zamanın öğrencinin piyanoya olan tutumu yönünden olumlu olacağı görüşüne ulaşılmıştır.

Karanis (2023), *Solo Piyano Eserlerinin Dört El Uyarlamalarına İlişkin Bir Çalışma Yöntemi ve Uzman Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi* başlıklı

doktora tezinde, solo piyano eserlerini dört el piyano çalışmalarına uyarlamak için yöntem geliştirmeyi, geliştirilen yöntemle piyano eğitimi ve müzik eğitimine katkı sağlamayı amaçlamıştır. Geliştirilen yöntem müzik öğretmeni adayları ve müzik öğretmenlerine yardımcı olması açısından önemli görülmüştür. Çalışmada nitel araştırma modeli kullanılmış, araştırma deseni sıralı bir şekilde; kaynak taraması, öğretim elemanı görüşleri, form analizi, armoni analizi, dört el uyarlama, dört el uygulamalara yönelik öğretim elemanı görüşleri ve raporlaştırma olarak belirlenmiştir. Sonuç bölümünde, uzman değerlendirmelerine dayalı olarak geliştirilen dört el piyano uyarlamalarının nitelikleri ve eğitimsel değeri ortaya koyulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular çerçevesinde, geliştirilen dört el uyarlamaların solo eserlerin orijinal form yapılarına sadık kalınarak yapılandırıldığı saptanmıştır. Eserlerin temel armonik dokularının ve teknik karakteristiklerinin başarılı bir şekilde korunduğu belirlenirken, uyarlamalarda tercih edilen parmak numaraları ve müzikal ifadeler uzmanlar tarafından piyanistik açıdan işlevsel ve icraya elverişli bulunmuştur. Birlikte müzik yapmanın bireysel gelişime sunduğu katkılar göz önünde bulundurularak, düzeye uygun repertuvar kısıtlılığı yaşanan durumlarda bu uyarlama modelinin etkin bir çözüm yöntemi olarak kullanılması önerilmiştir.

Karanis ve Albuz (2023), *Dört El Piyano Öğretimine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri* başlıklı makalelerinde, dört el piyano öğretimine yönelik olarak piyano eğitimcilerinin görüşlerinin alınmasını amaçlamışlardır. Araştırma modeli olarak genel tarama modeli kullanılmıştır. Örneklemi Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda görevli altı piyano eğitimcisi oluşturmaktadır. Veriler kaynak taraması ve görüşme yoluyla elde edilmiştir. Sonuç kısmındaysa dört el piyano öğretiminin müzikal beceri gelişiminde katkısı olduğu, birlikte müzik yapma imkânı sağladığı, dört el piyano öğretimi için ayrıca vakit ayırılması gerektiği, öğretim elemanlarının ders içinde dört el çalışmalara vakit ayırması gerektiği, ulusal dört el piyano eserlerinin sayı ve nitelik olarak yeterli olmadığı ve bu alanda da çalışmaların yapılması gerektiği, evrensel çalışmaların yeterli sayıda olduğu, dört el çalışmalarının müzikalite ve ritim konusunda gelişim sağladığı, birlikte çalma becerisini geliştirdiği ve öğrencilerin uyum içinde çalmasını öğrendiği, uyarlama eserlere yer verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Erdoğan (2023), *Piyano Eğitiminde Dört El Edebiyatı Uygulamalarının Müziksel ve Teknik Gelişime Katkıları* başlıklı doktora tezinde, dört el piyano edebiyatının teknik, motivasyon ve birlikte çalma becerileri açısından katkılarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Çalışma grubunda yer alan en az 2 yıllık piyano eğitimi olan lisans ve lisansüstü öğrencileriyle dört el çalışmaları yapılmış, veriler çalışma sonunda öğrenci, öğretim elemanı ve uzmanlardan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin işlenmesi noktasında uygulama ve öğrenme sürecine ilişkin veriler raporlanmış ve uzman görüşü alınarak çapraz değerlendirmeyle incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa dört el çalışmalarının, temel teknik konusunda herhangi bir katkısının olmadığı, birlikte çalma ve seslendirmeyle, sayma ve tempo tutma becerilerine katkının yüksek olduğu, öğrenci motivasyonu üzerindeyse yüksek düzeyde katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Erdoğan ve Tuncer Boon (2023), *Piyano Düetleri ve Piyano Ensemble Konusunda Yurtiçinde ve Yurtdışında Yapılan Çalışmaların İncelenmesi* başlıklı çalışmalarında yurt içinde ve yurt dışında yayınlanmış düet, düo, dört el ve piyano ensemble konusundaki araştırmaların tespit edilip incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırmada veriler doküman incelemesi yöntemiyle toplanmıştır. Elde edilen veriler piyano eğitimine sağladığı katkı, uygulama içeriği, araştırmada kullanılan yöntemler, literatüre olan katkı başlıklarında incelenmiştir. Sonuç kısmında yurtdışında yapılan çalışmaların ülkemizde yapılan çalışmalardan fazla ve olduğu ve daha eski tarihe dayandığı, ülkemizde bu alanda yapılan çalışmaların yeni tarihli ve sayılarının az olduğu, ağırlıklı olarak akademik kaynaklı çalışmaların yer aldığı tespit edilmiştir. Bunun yanında ülkemizde yapılan çalışmaların başlangıç piyano eğitimini hedeflediği ve büyük bir kısmının betimleme amaçlı yazıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Foster (2006), *The Piano Duet: Ten Exciting Pedagogical Benefits* başlıklı çalışmasında, dört el piyano icrasının öğrencilerin ilk oda müziği deneyimi olarak müzikal gelişimlerine sunduğu pedagojik katkıları incelemiştir. Yazar, düet çalışmalarının öğrencilere kendi partilerindeki ifade, artikülasyon ve dinamikleri uygularken aynı anda partnerini dinleme ve ona uyum sağlama becerisi kazandırdığını belirtmektedir. Araştırmada, piyano düetlerinin deşifre yeteneğini büyük ölçüde

geliştirdiği, nota örüntülerinin tanınmasını kolaylaştırarak eserlerin öğrenilme sürecini kısalttığı, ayrıca ritmik kontrolü artırarak ortak bir tempoda istikrarlı kalmayı öğrettiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, aynı klavyeyi paylaşmaktan doğan fiziksel yakınlık ve kol geçişleri gibi pratik zorlukların aşılması sürecinin; öğrencilere bir partnerle ortak çalışma disiplini, pedal kontrolü ve esere eşzamanlı başlama (işaret verme) gibi liderlik vasıfları kazandırdığı vurgulanmıştır. Son olarak çalışmada, ezber zorunluluğu olmadan notadan çalma imkânının solo performanslardaki sahne kaygısını ve baskıyı azalttığı, akran motivasyonu sayesinde konsantrasyonu artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Weekley ve Arganbright (2007), *The Piano Duet: A Medium for Today* başlıklı çalışmalarında piyano düetlerinin tarihsel arka planını ve günümüz müzik eğitimindeki pedagojik işlevini ele almışlar, dört el icrasının öğrencilerin genel müzisyenlik becerilerine ve analitik düşünme yeteneklerine sunduğu katkıları incelemişlerdir. Tarihsel süreçte solo eserler kadar zengin bir edisyon geçmişine sahip olan piyano düetlerinin; resital programlarına çeşitlilik kattığı, tek bir piyano ile icra edilebilme pratikliği sunduğu ve özellikle orta seviyedeki öğrencilere sahnede daha fazla özgüven aşıladığı belirtilmektedir. Yazarlara göre, düet çalmanın eğitimdeki en temel kazanımı; melodinin anlık olarak kimde olduğunun takibi, eller arası ses dengesinin sağlanması, tempo esneklikleri, dinamikler, pedal kullanımı ve artikülasyon gibi unsurlar üzerinde icracıların tartışması ve ortak bir karara varması gerekliliğidir. Sonuç olarak çalışmada, piyano düetlerinin öğrencilere yalnızca teknik bir temel sunmakla kalmadığı; aynı zamanda iş birliği, liderlik, problem çözme, zaman yönetimi ve karşılıklı uyum sağlama gibi önemli sosyal ve bilişsel beceriler de kazandırdığı ifade edilmiştir.

Oshima vd., (2007), *A Piano Duo Support System for Parents to Lead Children to Practice Musical Performances* başlıklı makalelerinde, piyano eğitimine yeni başlayan çocuklar ile hiçbir müzik tecrübesi bulunmayan ebeveynlerinin birlikte düet çalabilmelerini sağlamak amacıyla geliştirdikleri piyano düeti destek sisteminin ortak çalışma ve pratik motivasyonuna etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadırlar. Bu amaçla, teknik kaygıları ortadan kaldıran nota değiştirme (note-replacement) ve performansı anlık takip eden partisyon takip (score tracking) algoritmaları içeren bir sistem kullanılarak uygulamalı deneyler yapılmıştır. Sonuç kısmındaysa bu sistemin hiç piyano geçmişi olmayan ebeveynlerin çocuklarıyla anında düet yapabilmesine olanak tanıdığı, ebeveyni nota bulma yükünden kurtararak aradaki teknik uçurumu

kapattığı görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında çocuğun bireysel pratik yapma motivasyonunu arttığı ve ebeveyn ile çocuk arasında müzikal ifade üzerine işbirlikli öğrenmeye dayalı tartışmaların doğmasını sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Tan (2007), *Teaching Intermediate-Level Technical and Musical Skills Through the Study and Performance of Selected Piano Duos* başlıklı çalışmasında, orta seviyedeki piyano öğrencilerinin ritim, cümleleme, dinamik, müzikal stil, denge, pedal kullanımı ve koordinasyon gibi teknik ve müzikal becerilerini geliştirmeye yardımcı olabilecek piyano düolarının pedagojik faydalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, farklı müzikal dönemlerden seçilmiş orta seviye piyano düoları üzerinden teknik, müzikal ve işbirlikli becerilerin öğretimine yönelik pedagojik stratejiler incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa piyano düolarını öğrenmenin öğrencileri piyano eğitimine devam etmeleri için motive ettiği ve başka bir icracıyla çalışma konusundaki iletişim becerilerini ve olgunluklarını arttırdığı görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında, bir partnerle çalışmanın performans sorunlarını birlikte çözmeye yardımcı olduğu, öğrencilerin birbirlerinin fikirlerinden yeni şeyler öğrenebildiği ve birlikte çalmanın solo çalmanın ötesinde çok daha güçlü müzikal beceriler kazandırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Blank ve Davidson (2007), *An Exploration of the Effects of Musical and Social Factors in Piano Duo Collaborations* başlıklı makalelerinde, iki ayrı çalgının kullanılmasından doğan eşitlik algısı çerçevesinde müzikal geleneklerin, sosyokültürel unsurların ve kişilerarası dinamiklerin icra sürecine nasıl yansıdığını ortaya koymayı amaçlamaktadırlar. Bu amaçla, 27 piyanistten görüşme verileri toplanarak düo ortaklığının sosyo-duygusal ve profesyonel boyutları incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa icracıların liderlik, müzikal çatışma ve uzlaşma gibi durumlarda ortaklığın devamlılığını sağlamak adına stratejik kurallar geliştirdikleri görüşünü ortaya koymuşlardır.

Scriba (2010), *The Piano Duet as Teaching Medium: An Overview and Selective Syllabus For The Beginner Pianist* başlıklı çalışmasında, piyano eğitiminde genellikle ihmal edilen birlikte çalma pratiğinin pedagojik, teknik ve tarihsel boyutlarını ele almıştır. Araştırmada, piyano çalmanın doğası gereği izole bir eylem olduğuna dikkat çekilerek; düet çalışmalarının bu izolasyonu kırdığı, sahne kaygısını azalttığı ve öğrencilerin deşifre, ritmik istikrar, çok sesli işitme ve partiler arası denge (balans) kurma gibi temel müzisyenlik becerilerini büyük ölçüde geliştirdiği

vurgulanmıştır. Yazar, düet eğitiminin pratik zorluklarını aşmak adına öğretmenlere yönelik detaylı yönergeler sunmuş; partner uyumu (yaş, mizaç ve teknik seviye), primo ve secondo partilerinin doğru dağıtımı, liderlik rolü ve prova süreçlerinin yönetimi gibi unsurların önemine dikkat çekmiştir. Ayrıca, solo icradan farklı olarak düet icrasında ortaya çıkan fiziksel ve teknik gereksinimler analiz edilmiş; oturma düzeni, el ve kolların çarpışmasını önleyecek pozisyonlar, uyarlanmış parmak numaraları, ortak nefes alma (işaretleşme) yoluyla senkronizasyon ve özellikle armonik temeli sağlayan secondo partisi tarafından yönetilmesi önerilen pedal kullanımı detaylandırılmıştır. Araştırmanın sonucunda, piyano öğretmenlerinin başlangıç seviyesindeki öğrenciler için uygun zorlukta eser bulma sıkıntısını gidermek amacıyla popüler piyano metotlarındaki gelişim aşamaları referans alınarak sekiz seviyeli yeni bir derecelendirme sistemi geliştirilmiş ve bu sisteme dayalı bir başlangıç düet müfredatı oluşturulmuştur.

Gallaway ve Kirchner (2012), *Dynamic Duos: Energize and Synergize While Teaching Piano Duets* başlıklı çalışmalarında, birlikte çalmanın öğrencilerin müzikal gelişimindeki tamamlayıcı rolünü vurgulamışlardır. Araştırmacılar, düet çalmanın müzik yapmanın sosyal yönünü ön plana çıkararak öğrencilerin motivasyonunu ve piyanoya olan bağlılığını artırdığını; aynı zamanda eseri çalma sırasında yapılan yanlışlara rağmen durmadan çalmaya devam etme zorunluluğu sayesinde deşifre (ilk bakışta çalma) becerilerini doğrudan geliştirdiğini belirtmişlerdir. Çalışmada, dört el icrasının öğrencilere ritim, tempo ve dinamikleri aktif bir şekilde dinleme disiplini kazandırdığı, bunun yanı sıra partiler arası dengeyi sağlama, eseri yönlendirme (liderlik) ve eşlik etme gibi çok yönlü müzisyenlik yetilerini pekiştirdiği ifade edilmektedir. Başarılı bir düet eğitimi için öğretmenlere yönelik pratik yönergelerin de sunulduğu araştırmada; öğrencilerin mizaç ve çalışma alışkanlıklarına göre doğru eşleştirilmesi, esere başlarken ortak nefes alma veya küçük vücut jestleriyle sözsüz iletişimin kurulması ve provalarda tek bir ortak nota (partisyon) üzerinden çalışılarak bütüncül bir yorum geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Sonuç olarak, düet icrasındaki işbirlikli sürecin yarattığı etkinin, öğrencilerin bireysel (solo) çalma tekniklerine ve müzikal özgüvenlerine son derece olumlu yansıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yücetoker ve Apaydınlı (2012), *The Situation and the Importance of Three-Hand Pieces in Piano Education* başlıklı çalışmalarında, üç el için bestelenmiş

eserlerin dört el çalışmalarına geçiş sürecindeki pedagojik rolünü ve önemini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Kontrol gruplu ön test-son test modelinin uygulandığı çalışmada; başlangıç düzeyinde doğrudan dört el eserlerle çalışmaya başlayan öğrencilerin tempo bütünlüğü, senkronizasyon, artikülasyon ve nüans uyumu bağlamında teknik zorluklar yaşadıkları ve mevcut dört el metotlarının seviye yüksekliğinden dolayı motivasyon kaybına uğrayabildikleri belirtilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular sonucunda, dört el parçalara geçmeden önce üç el piyano eserleriyle çalıştırılan deney grubu öğrencilerinin; deşifre hızlarının arttığı, senkronizasyon hatalarının minimize edildiği, melodi ve eşlik partilerini daha başarılı bir şekilde ayırt edebildikleri ve bu sayede dört el eserleri çok daha rahat, keyifli ve uyumlu bir biçimde seslendirebildikleri saptanmıştır. Elde edilen veriler ışığında, piyano eğitiminde öğrencilere birlikte müzik yapma alışkanlığı kazandırılırken, karşılaşılan teknik ve müzikal güçlüklerin aşılması adına üç el piyano repertuvarının etkili bir hazırlık basamağı olarak eğitim sürecine entegre edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kawase (2014), *Gazing Behavior and Coordination During Piano Duo Performance* başlıklı çalışmasında, piyano düosu performansları sırasında icracıların sözsüz iletişim davranışlarının ve özellikle bakışma davranışının senkronizasyon üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, farklı görsel kısıtlamalar altında gerçekleştirilen deneylerle icracıların fermata ve tempo değişiklikleri gibi koordinasyonun zorlaştığı anlardaki davranışları incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa tuşeye basmadan hemen önce kurulan karşılıklı görsel temasın, partiler arasındaki zamanlama hatalarını anlamlı ölçüde azalttığı görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında, kusursuz bir senkronizasyon için yalnızca partnerin gözlerinin içine bakmanın yeterli olmadığı, müzikal ifadeyi ve atak zamanlamasını tahmin edebilmek adına partnerin baş ve gövde hareketlerinin işbirlikli icrada hayati bir rol oynadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sasanfar (2013), *Thinking Outside: The Piano Duet* başlıklı makalesinde, başlangıç seviyesindeki piyano öğrencilerinin eğitiminde birlikte çalma fırsatlarının önemini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, piyano eğitiminin doğasında var olan yalnızlığın (izolasyonun) düet ve diğer enstrümanlarla birlikte çalma çalışmalarıyla nasıl aşılabileceği incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa birlikte müzik yapmanın öğrencilere hem kendi çaldığı partiyi hem de bütünsel tınıyı aynı anda

işitebilme, sabit bir ritmik nabzı sürdürme ve müzikteki armonik renklere karşı duyarlılık geliştirme gibi kritik beceriler kazandırdığı görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında, sahneyi başka bir müzisyenle paylaşmanın ve performansta nota kullanabilme rahatlığının performans kaygısını büyük ölçüde ortadan kaldırdığı, ortak işaretleşme tekniklerinin erken yaşta edinilmesinin öğrencileri gelecekteki gerçek dünya performanslarına hazırlayan en önemli pedagojik araçlardan biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Haddon ve Hutchinson (2015), *Empathy in Piano Duet Rehearsal and Performance* başlıklı makalelerinde, dört el çalışmaları ve performansı özelinde empati kavramı üzerine çalışmışlardır. Çalışma grubunu araştırmayı yapan iki araştırmacı oluşturmuştur. Verilerin toplanması için dört aylık bir süreç içinde sekiz kez prova yapılmış ve her prova sonrasında verilerin işlediği bir "paylaşımlı günlük" tutulmuştur. Verilerin analizinde bedensel empati (jestler, oturma pozisyonu, vb.), bilişsel empati (sözlü ve yazılı empati), duygusal empati; tamamlayıcı beceriler ve önceliklere ilişkin empati, olası çatışmaların önleyici çözümüne ilişkin empati şeklinde kodlar ortaya çıkartılmıştır. Bu kodlardan da piyano düeti formatından kaynaklanan ilgili konuların tanımlanması, yansıtıcı yazıdan çıkarılan empati örnekleri ve empatinin kolaylaştırıcı bir araç olarak tartışılması şeklinde üç ana başlık belirlenmiştir. Sonuç kısmında empatinin, aynı çalgıda çalışan iki icracının birlikteyken ortaya çıkabilecek pratik zorlukları hafiflettiği, paylaşılan müzikal kaygıların anlamlandırılmasını kolaylaştırdığı, eşit bir ortaklık ve "akış" için gerekli olan sosyo-duygusal bağa katkıda bulunduğu ve olası çatışma alanlarında müzakere edilip sorunların çözülmesine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Lui (2015), *Case Study of Teaching and Playing Piano Duet to Improve Overall Rhythmic Sense for Mental Handicap Student* başlıklı lisans tezinde, piyanoda dört el çalışmanın ve öğretmenin, hafif zihinsel engeli bulunan öğrencinin ritmik çalma becerisi üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma, düşük düzey zihinsel engeli olan bir öğrencinin piyano düeti yaparak genel ritmik duygusunu geliştirmeyi hedefleyen bireyselleştirilmiş bir müzik öğrenme yöntemi önermeyi amaçlamıştır. Çalışma için eylem araştırması modeli kullanılmış olup, veriler video ile kaydedilmiştir. Veriler araştırmacı ve piyano pedagojisi alanında tecrübesi olan uzman tarafından çapraz kontrol ile düet çalışmanın ritim duygusuna olan etkisi incelenmiştir. Çalışmanın sonuç kısmında, piyano düeti öğretmenin ve çalmanın düşük düzeyde zihinsel engeli

olan bir öğrencinin genel ritmik duygusunu büyük ölçüde geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yan (2015), *Study on Application of Piano Duet in Piano Teaching* başlıklı makalesinde, piyano eğitiminde piyano düetinin (iki piyano ve dört el) uygulanmasını ve pedagojik etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, piyano düet çalışmalarının öğrencilerin yalnızca müzikal becerilerini değil, aynı zamanda müziğe olan heveslerini ve yaratıcılıklarını da nasıl artırdığı incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa piyano düeti eğitim müfredatına aktif olarak dahil edildiğinde geleneksel ders içeriklerinin zenginleştiği, öğrenciler arası etkileşim ve koordinasyon yetisinin geliştiği, piyano öğrenme sürecinin çok daha ilginç ve motive edici bir hale geldiği görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında, öğretmenlerin geleneksel solo yaklaşımların ötesine geçerek düet çalma yöntem ve tekniklerini öğrencilere benimsetmesinin modern eğitim reformlarının bir gereği olduğu ve derslerdeki öğretim verimliliğini doğrudan artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Chau (2018), *The Educational Merits in Playing Piano Duet* başlıklı çalışmasında, Joseph Haydn'ın "Il maestro e lo scolare" (Öğretmen ve Öğrenci) adlı eseri üzerinden piyano düetlerinin pedagojik faydalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, piyano düetlerinin öğrencilerin deşifre yeteneklerini, ritmik istikrarlarını, aktif dinleme becerilerini nasıl geliştirdiği ve monoton dersleri nasıl daha ilgi çekici hale getirdiği incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa alt partinin öğretmen, üst partinin öğrenci tarafından çalındığı "çağrı ve yanıt" formatındaki düetlerin; öğrenciye staccato ve legato gibi artikülasyonları doğrudan duyarak taklit etme imkânı sunduğu görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında, icra sırasında nefes alma ve göz teması gibi sözsüz iletişim işaretlerinin zorunlu olarak kullanılmasının öğrencilere müzikal koordinasyon becerileri kazandırdığı ve uygun düet repertuvarlarının müfredata dâhil edilmesinin öğrencinin iş birliği yetisini tek başına çalışmaya kıyasla çok daha hızlı geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Lee (2021), *The Interpretations and Pedagogical Strategies of Piano Ensemble Music* başlıklı makalesinde, piyanoda toplu icranın sanatsal önemini ve pedagojik stratejilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, dört el piyano icrasının solo performanstan yapısal olarak nasıl farklı bir eğitim disiplini ve öğrenme süreci gerektirdiği incelenmiştir. Sonuç kısmındaysa piyano düeti ve topluluğu çalışmalarının öğrencilere deşifre (ilk bakışta çalma), ritmik istikrar, partiler arası

koordinasyon ve kesintisiz iletişim gibi çok yönlü müzikal beceriler kazandırdığı görüşünü ortaya koymuştur. Bunun yanında, birlikte çalma pratiğinin getirdiği yoğun prova disiplini ve icracılar arası ortak yorum geliştirme zorunluluğunun hem yüksek sanatsal hem de güçlü pedagojik amaçlara hizmet eden vazgeçilmez bir eğitim aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gilleece (2025), *Schubert's Piano Works for Four Hands: Performative and Pedagogical Insights into a Selection of Schubert's Piano Duets* başlıklı çalışmasında, birlikte çalma kültürünün piyano eğitimindeki işlevini detaylı bir şekilde ele almıştır. Yazar, öğrencilerin zaman zaman düet eserleri solo eserlere kıyasla daha az ciddiye alma eğiliminde olduklarına dikkat çekerek; öğretmenlerin bu algıyı kırması ve dört el icrasının gerektirdiği senkronizasyon, partiler arası ses dengesi (balans) ve ortak dinleme disiplinini öğrencilere erken yaşta aşılaması gerektiğini belirtmiştir. Pedagojik bir örneklem olarak incelenen Kindermarsch (D.928) eseri üzerinden; öğrencilere poliritimler, doku kontrolü ve hiyerarşik ses dengesi gibi karmaşık müzikal unsurların, her iki partinin eşit sorumluluk aldığı dört el formunda matematiksel bir anlatımdan ziyade duyarak, çok daha kolay ve sezgisel bir şekilde kavratılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

3. YÖNTEM

Bu bölümde, yapılan araştırmada kullanılan yönteme, çalışma grubuna, kullanılan veri toplama araçlarına, verilerin analizine ve araştırma sürecine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, özengen müzik eğitimi kapsamında yürütülen dört el piyano çalışmaları sürecini ve bu sürece dahil olan paydaşların (öğrenci, veli, eğitimci) görüşlerini derinlemesine incelemek amacıyla nitel araştırma yaklaşımlarından olan "durum çalışması" deseninde tasarlanmıştır. Durum çalışması, araştırmacının sınırları belirli bir zaman içerisinde bulunan bir ya da birkaç durumu çeşitli veri toplama araçları (gözlem, görüşme, görsel-işitsel materyaller vs.) kullanarak derinlemesine incelediği ve betimlediği bir araştırma yaklaşımıdır (Creswell, 2013). Bu çalışmada durum, özengen piyano dersleri kapsamında yürütülen dört el çalışmaları olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sınırlarını ise bu süreci bizzat deneyimleyen öğrencilerin, dışarıdan gözlemleyen velilerin ve bu alanda ders veren piyano eğitimcilerinin konuya ilişkin genel yaklaşım ve görüşleri oluşturmaktadır.

3.2. Çalışma Grubu

Ayrıntılı ve derinlemesine bir araştırma yöntemi olan durum çalışmalarında, pek çok nitel araştırma yönteminde olduğu gibi katılımcı sayısı diğer araştırma yöntemlerine göre daha az olmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 284). Merriam (2013), durum çalışmalarında genellikle amaçlı örnekleme yöntemine başvurulduğunu belirtmektedir. Mevcut çalışmada da katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi "bilgi açısından zengin durumların seçilerek durumun derinlemesine araştırılmasına olanak tanır (Büyüköztürk vd., 2009,

s. 88). Bu araştırmada çalışma grubunu Balıkesir merkezde özengen piyano eğitimi alan 11 öğrenci, bu öğrencilerin anne veya babalarının içerisinde bulunduğu 11 veli ve özengen müzik eğitimi kapsamında piyano dersleri veren 10 eğitimci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun yaş aralığı 7-13 yaş arasında olup, piyano eğitimine 'orta do' pozisyonuyla başlayıp, 'do' pozisyonuna geçmiş olmaları ve evlerinde piyano çalışabilecekleri bir ortam olması temel ölçüt olarak belirlenmiştir. Homojen olmayan bu örneklem içinde mutlak bir haftalık program oluşturulmuş olup, programın uygulanması sırasında öğrenci düzeylerine/seviyelerine göre değişkenlik gösterebilmektedir. Dört el çalışmalara ek olarak öğrencilere hali hazırda çalıştıkları etütler/eserler de ödev olarak verilmiştir. Öğrenciler haftada en az bir defa araştırmacıyla birlikte dört el çalışma yapmıştır. Araştırmanın diğer veri grubunu oluşturan eğitimciler için eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programlarından mezun olmuş ve aktif olarak piyano eğitimi veriyor olmaları ölçüt kabul edilmiş olup, toplamda 10 eğitimcinin görüşleri alınmıştır. Bunun dışında görüşme yapılan veliler de çalışma grubunu oluşturan 11 öğrencinin velileri olarak belirlenmiştir. Katılımcılara ait demografik bilgiler aşağıdaki gibidir:

Tablo 1. Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	9	81,8
	Erkek	2	18,2
Yaş	7	1	9,1
	8	3	27,3
	9	1	9,1
	10	3	27,3
	11	2	18,2
	13	1	9,1
Sınıf Düzeyi	2. Sınıf	4	36,4
	3. Sınıf	1	9,1
	4. Sınıf	3	27,3
	5. Sınıf	2	18,2
	6. Sınıf	1	9,1
Çalgı Eğitimi Alınan Süre (Yıl)	1	1	9,1
	2	2	18,2
	3	5	45,5
	4	1	9,1
	5	1	9,1
	6	1	9,1
Toplam		11	100

Öğrencilere ait demografik bilgileri incelediğimizde; %81,8'i kadın, %18,2'si erkek olduğu; öğrencilerin yaş dağılımının %9,1'inin 7 yaşında, %27,3'ünün 8 yaşında, %9,1'inin 9 yaşında, %27,3'ünün 10 yaşında, %18,2'sinin 11 yaşında, %9,1'inin 13 yaşında olduğu ve öğrencilerin yaş ortalamasının 9.54 olduğu; sınıf düzeyine baktığımızda %36,4'ünün 2. sınıfta, %9,1'inin 3. sınıfta, %27,3'ünün 4. sınıfta, %18,2'sinin 5. sınıfta ve %9,1'inin 6. sınıfta eğitime devam ettikleri; çalgı eğitimi alınan süreye baktığımızda %9,1'inin 1 yıl, %18,2'sinin 2 yıl, %45,5'inin 3 yıl, %9,1'inin 4 yıl, %9,1'inin 5 yıl, %9,1'inin 6 yıl eğitim aldığı ve çalgı eğitimi alınan sürenin ortalamasının 3,18 olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 1).

Tablo 2. Velilere Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	10	90,9
	Erkek	1	9,1
Yaş	34	1	9,1
	35	1	9,1
	36	1	9,1
	39	1	9,1
	42	2	18,2
	43	2	18,2
	45	1	9,1
	49	1	9,1
	53	1	9,1
Meslek	Akademisyen	1	9,1
	Ev Hanımı	1	9,1
	Güzellik Uzmanı	1	9,1
	Hakim	1	9,1
	Memur	2	18,2
	Öğretmen	5	45,5
Eğitim Düzeyi	Lise	1	9,1
	Lisans	8	72,7
	Lisansüstü	2	18,2
Çalgı Çalma Durumu	Evet	4	36,4
	Hayır	7	63,6
Toplam		11	100

Velilere ait demografik bilgileri incelediğimizde; %90,9'unun kadın, %9,1'inin erkek olduğu; velilerin yaş aralığının 34-53 yaş aralığında ve ortalamasının 41,9 olduğu; meslek dağılımlarına baktığımızda %9,1 oranında akademisyen, ev hanımı, güzellik uzmanı, hakim olduğu ve %18,2'sinin memur, %45,5'inin öğretmen olduğu; %9,1'inin lise, %72,7'sinin lisans, %18,2'sinin lisansüstü mezunu olduğu; çalgı çalma durumlarına baktığımızdaysa %36,4'ünün en az bir çalgı çaldığı, %63,6'sının ise herhangi bir çalgı çalmadığı görülmektedir (bkz. Tablo 2).

Tablo 3. Eğitimcilere Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kadın	8	80
	Erkek	2	20
Yaş	24	1	10
	26	1	10
	28	1	10
	29	2	20
	31	1	10
	33	1	10
	39	2	20
	40	1	10
Mezun olunan lise	Güzel Sanatlar Lisesi	7	70
	Öğretmen Lisesi	1	10
	Meslek Lisesi	1	10
	Genel Lise	1	10
Mezun olunan fakülte	Eğitim Fakültesi	10	100
Bireysel çalgı	Keman	3	30
	Gitar	1	10
	Piyano	2	20
	Viyola	2	20
	Bağlama	2	20
Piyano eğitimi aldığınız toplam süre?	4 yıl	1	10
	5 yıl	2	20
	7 yıl	1	10
	8 yıl	4	40
	13 yıl	1	10
	16 yıl	1	10
Ne kadar zamandır piyano eğitimi veriyorsunuz?	3 yıl	1	10
	4 yıl	3	30
	8 yıl	1	10
	9 yıl	1	10
	10 yıl	2	20
	25 yıl	2	20
Toplam		10	100

Eğitimcilere ait demografik veriler incelendiğinde; katılımcıların %80'inin kadın, %20'sinin erkeklerden oluştuğu; yaş aralıklarının 24-40 yaş aralığında ve yaş ortalamasının 31,8 olduğu; %70'inin Güzel Sanatlar, %30'unun diğer lise türlerinden (öğretmen lisesi, meslek lisesi, genel lise) mezun olduğu; katılımcılarının tamamının eğitim fakültesinden mezun olduğu; bireysel çalgı dağılımı olarak %30'unun keman, %20 piyano, %20 viyola, %20 bağlama ve %10'unun gitar olduğu; piyano eğitimi alınan süreye (yıl) baktığımızda %40'ının 8 yıl, %20'sinin 5 yıl, kalan %40'lık kesimin dağılımıysa 4 yıl, 7 yıl, 13 yıl, 16 yıl olduğu; piyano eğitimi verilen süreye (yıl) baktığımızda %30'unun 4 yıl, %20'sinin 25 yıl, diğer %20'sinin 10 yıl, kalan %30'unun 3 yıl, 8 yıl ve 9 yıl olarak dağıldığı görülmektedir (bkz. Tablo 3).

Tablo 4. Eğitimcilerin Kişisel Bilgi Formunda Birden Çok Seçeneği Olan Sorulara Verdikleri Yanıtlar

Bireysel çalgınız dışında çaldığınız çalgılar	Piyano		8
	Keman		2
	Ukulele		2
	Gitar		4
	Bateri		1
	Bağlama		1
	Cura		1
	Darbuka		1
	Def		1
	Şan		1
Bireysel çalgınız dışında ders verdiğiniz bir çalgı var mı?	Evet	Piyano	8
		Keman	1
		Darbuka	1
		Def	1
		Şan	1
	Hayır		2
Eğitim verdiğiniz alanlar	Güzel Sanatlar Lisesi Hazırlık		2
	Güzel Sanatlar Fakültesi Hazırlık		1
	Bilsem Hazırlık		2
	Özengen Çalgı Eğitimi		10
	Koro Eğitimi		2
	Genel Müzik Eğitimi		6
	Orff Eğitimi		2
	Elektronik Müzik Eğitimi		1

Eğitimcilerin birden çok seçeneği olan sorulara verdikleri yanıtlara göre, bireysel çalgı dışında çaldıkları çalgıların neler olduğu sorulduğunda 8'i piyano, 4'ü gitar, 2'si keman, 2'si ukulele ve birer eğitimcinin bateri, bağlama, cura, darbuka, def, şan cevabını verdiği görülmektedir. Bireysel çalgının dışında ders verdikleri çalgıların neler olduğu sorulduğunda ise 8'inin piyano ve birer eğitimcinin keman, darbuka, def, şan çalgılarında ders verdiği, 2 eğitimcininse "hayır" yanıtıyla yalnızca bireysel çalgılarında (piyano) ders verdiği görülmektedir. Eğitimcilerin eğitim verdikleri alanlara baktığımızda, katılımcıların tamamının "Özengen Çalgı Eğitimi", 6 tanesinin "Genel Müzik Eğitimi", 2'sinin "Güzel Sanatlar Lisesi Hazırlık Eğitimi", 2'sinin "Bilsem Hazırlık Eğitimi", 2 eğitimcinin "Koro Eğitimi", 2 eğitimcinin "Orff Eğitimi", birer eğitimcinin ise "Güzel Sanatlar Fakültesi Hazırlık Eğitimi" ve "Elektronik Müzik Eğitimi" verdiği görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları ve Teknikleri

Veri toplama sürecinde "yarı yapılandırılmış görüşme formları" ve "araştırmacı notları" kullanılarak veri çeşitlemesine gidilmiştir. Araştırmada öğrenci, veli ve eğitimcilerin dört el piyano çalışmalarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen üç ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. "Öğrenci görüşme formu" öğrencilerin dört el piyano çalma deneyimine yönelik sorulardan oluşmaktadır. "Veli görüşme formu" velinin dışarıdan bir gözlemci olarak sürece dair görüşlerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. "Eğitimci görüşme formu" ise katılımcıların bağımsız birer uzman olarak dört el çalışmalarının piyano eğitimindeki yeri hakkındaki görüşlerini genel olarak almayı hedeflemektedir.

Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formlarının birinci bölümünde çalışmaya dair bilgiler ve katılımcılara ait demografik bilgiler, ikinci bölümde ise görüşme soruları yer almaktadır. Formun oluşturulması aşamasında öncelikle ilgili literatür taranmış, daha sonra öğrenci, veli ve eğitimciler için taslak formlar oluşturulmuştur. Oluşturulan taslak formlar müzik eğitimi ve eğitim bilimleri alanında uzman iki öğretim üyesi tarafından incelenmiş, uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Formlar piyano derslerinde dört el çalışmaları yapan ancak çalışma grubunda bulunmayan bir öğrenci ve velisi ile başka bir ilde piyano dersleri veren bir eğitimciye uygulanarak pilot çalışma yapılmış, soruların yeterince açık ve anlaşılır olup olmadığı belirlenmiştir. Bu düzenlemelerin ardından forma son şekli verilmiştir.

Durum çalışmasının doğası gereği yalnızca görüşmelere bağlı kalınmamış, süreç boyunca araştırmacı tarafından tutulan "araştırmacı notları" veri setine dahil edilmiştir. Bu notlar araştırmacının piyano dersleri sırasında öğrencinin haftalık ödev çalışmalarına ve ders içerisindeki tutumlarına ilişkin gözlemlerini kapsamaktadır.

3.3.1. Araştırmacının Rolü

Nitel araştırmalarda araştırmacı sürecin içinde bulunan, gözlemler yapan, katılımcılarla görüşmeler yapan ve elde ettiği verileri analiz sürecine aktaran kişidir. Araştırmacının sürece aşina olması doğru çıkarımlar yapabilmesine ve önyargıdan uzak bir bakış açısı geliştirmesine yardımcı olur. Bu nedenle araştırmacı rolünün

açıklanması gerekmektedir. Bu çalışmada araştırmacı, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'ndan mezun olmuştur. Lisans öğrenimi süresince "Bireysel Çalgı Eğitimi" derslerini "piyano" eğitimi alarak sürdürmüştür. Yine öğrenimi süresince ve lisans mezuniyetinin ardından farklı yaş gruplarındaki öğrencilere piyano eğitimi vermiştir. Bu durumda hem piyano çalgısına yönelik eğitimi hem de eğitim fakültesinde aldığı öğretmenlik formasyonu çerçevesinde "dört el piyano" çalışmaları yürütüp, elde edilen sonuçları analiz edip yorumlayabilecek hakimiyeti bulunmaktadır. Araştırmacı, tüm süreç boyunca çalışmada aktif olarak rol almıştır. Öğrencilere dört el çalışmalarını da içeren piyano eğitimi araştırmacı tarafından verilmiştir. Derslerde çalışılacak eserlerin seçimi, öğrenciler ile dört el parçaların çalınması, araştırma sürecindeki görüşmeler araştırmacı tarafından yapılmış, bunun yanı sıra araştırmacı notları tutulmuştur. Tüm görüşme formları, uzman görüşlerinden de yararlanarak araştırmacı tarafından oluşturulmuş, elde edilen verilerin transkripti ve analizi de araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Araştırmacının aynı zamanda uygulayıcı olmasının verilerin yanlılığına yol açmaması ve verilerin geçerlik-güvenirliğinin arttırılması amacıyla aşağıdaki önlemler alınmıştır.

3.3.2. Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenirlik kavramları nicel araştırmalardan farklı olarak inandırıcılık (iç geçerlik), aktarılabilirlik (dış geçerlik), tutarlılık (iç güvenirlik) ve teyit edilebilirlik (dış güvenirlik) kavramları ile ifade edilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 265).

"İnandırıcılık", araştırmada elde edilen bulguların gerçeği yansıtma derecesini ifade etmektedir (Merriam, 2013) Bir nitel çalışmada inandırıcılığın arttırılması için katılımcı onayı, veri çeşitlemesi, uzman incelemesi, uzun süreli etkileşim ve derinlik odaklı veri toplama gibi yöntemlerden yararlanılmaktadır. Mevcut çalışmada bu amaçla katılımcı gönüllülüğüne önem verilmiş, katılımcılara yapılan çalışmanın amacı ayrıntılarıyla açıklanmış, verilerin gizliliğine özen gösterilmiş, verilerin transkripti sonrası katılımcılardan onay alınmıştır. Veri toplama sürecinde dört el piyano eğitimi konusunda çeşitli kaynaklardan faydalanılmış, farklı paydaşlar ile görüşmeler yapılmış

ve araştırmacı günlükleri kullanılarak farklı veri toplama yöntemleri ile veriler çeşitlendirilerek daha kapsamlı bir analiz yapılması sağlanmıştır. Bunun yanı sıra veri toplama araçlarının hazırlanması aşamasında ilgili uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmacı, veri toplama süreci öncesinde ve sonrasında da çalışmaya katılan öğrenciler ve veliler ile uzun süredir etkileşim halindedir. Bu durum araştırmacının önyargılarını kontrol etmesine, katılımcılarda araştırmacıya yönelik güven oluşmasında ve olası yanlış anlaşılmaların önlenmesinde etkilidir (Creswell ve Miller, 2000, s. 128).

Bir nitel çalışmada "*aktarılabilirlik*" kavramı araştırmadan elde edilen bulguların başka katılımcılarla başka durumlara ne derece uygulanabileceği ile ilgilidir. Bu nedenle aktarılabilirliği arttırmak için yapılan çalışmanın detaylı olarak betimlenmesi (ayrıntılı betimleme), zengin ve doğru veri setine ulaşılması amacıyla araştırmayla doğrudan ilgili olan birey ve grupların seçilmesi (amaçlı örnekleme) gerekmektedir (Lincoln ve Guba, 1985'den aktaran Arslan, 2022, s. 400). Mevcut çalışmada verilerin elde edilme aşamaları ve edinilen bulgular detaylı bir şekilde aktarılmış, ilgili yerlerde doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Nicel araştırmalardaki iç güvenirlik kavramının yerine kullanılan *"tutarlılık"* kavramı nitel araştırmalarda elde edilen verilerin tekrar kullanılması durumunda ulaşılan sonucun değişmiyor olmasını açıklar (Paker, 2015, s. 133). Bu çalışmada araştırmacı dışında bir başka uzman tarafından bağımsız olarak tema ve kodlar oluşturulmuş, kodlayıcılar arası güvenirlik hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamalar sonucu güvenirlik katsayısı 0,86 olarak belirlenmiştir. Miles ve Huberman'a (1994) göre bu oranın 0,80 olması yeterlidir. Görüşme verileri kayıt altına alınarak ham veriler saklanmıştır.

Nicel araştırmalardaki dış güvenirlik kavramı yerine kullanılan *"teyit edilebilirlik"* kavramı araştırmacının ulaştığı sonuçları topladığı verilerle teyit etmesi ve ulaştığı sonuçları kendi inançları ya da varsayımlarından uzak tutması anlamına gelmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 272). Bu amaçla araştırma sonuçlarının ham verilerle karşılaştırılması (teyit incelemesi) ve nitel araştırma konusunda uzmanlaşmış kişilerden geri bildirim alınması (uzman incelemesi) önerilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 272; Creswell, 2013). Bu araştırma kapsamında da uzman görüşlerine dayanarak araştırmada ulaşılan sonuçlar ham verilerle karşılaştırılmış ve önyargılardan uzak bir veri analizi oluşturulmaya çalışılmıştır.

3.4. Verilerin Toplanma Süreci

Araştırma sürecinde veri toplama araçlarının oluşturulmasının ardından Balıkesir Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Komisyonu'na başvuru yapılmış ve etik kurul izni (Ek-1) alınmıştır. Daha sonra araştırmacı ile piyano eğitimine devam eden öğrenciler ve veliler arasından çalışmaya gönüllü olarak katılacak olanlar belirlenmiş ve araştırma süreci hakkında bilgilendirme yapılarak "Veli Onam Belgesi" imzalatılmıştır. Öğrencilere ve velilere süreç boyunca her dersin 15-20 dakikalık bölümünde dört el piyano eşlikli çalışmalara yer verileceği, bu parçaların da haftalık ödevlere dahil olacağı bilgisi verilmiştir. Bunun yanı sıra, piyano eğitimi sürecine yönelik diğer çalışmaların ve ödevlendirmelerin (etüt-eser-teknik çalışmalar vb.) devam edeceği belirtilmiştir. Bu aşamada tüm velilere öğrencinin haftalık çalışmalarını takip edebilecekleri bir izleme formu verilmiştir. Ancak süreç içerisinde velilerin bu formu düzenli olarak doldurmadığı anlaşıldığından "veli izleme formu" veri setinden çıkartılmıştır.

Araştırma sürecinde öncelikle öğrenciler ile 8 hafta boyunca dört el eşlikli çalışmaları içeren dersler yapılmıştır. Her bir öğrenci ile haftada 1 gün 50 dk. Piyano dersi yapılmıştır. Bu ders süresi içerisinde yaklaşık olarak 15-20 dakika aralığında dört el çalışması yapılmıştır. Dört el olarak seçilen eserler *Öğretmenimle Çalıyorum* (Enver Tufan) ve *28 Melodius Exercise Op.149*(Anton Diabelli) isimli kitaplardan öğrencilerin daha önce çalmadığı eserlerden seçilmiştir. 8 haftalık eğitim boyunca öğrencilere hem dört el eserlerden, hem de solo eser ve alıştırmalardan ödevlendirme yapılmıştır.

Çalışma sürecinde araştırmacı her derste öğrenciye haftalık ne kadar süreyi piyano çalışmalarına ayırdığını ve hangi ödevleri daha çok çalıştığını sormuş, aldığı yanıtları da araştırmacı notlarına eklemiştir.

Öğrencilerin okul, seyahat, yarışma, hastalık vb. nedenlerle derse gelememe durumları olması nedeniyle tüm öğrenciler ile süreç eş zamanlı olarak yürütülememiştir. Her bir öğrenci için 8 haftanın sonunda kişisel bilgi formu uygulanmış ve yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Öğrenci ile yapılan görüşmenin ardından öğrencinin velisi (anne ya da babası) ile "Kişisel Bilgi Formu" uygulanarak yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Son olarak Balıkesir

merkezde özengen piyano eğitimi veren piyano eğitimcilerine de kişisel bilgi formu uygulanarak yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Görüşmelerin samimi ve sessiz bir ortamda yapılmasına özen gösterilmiştir. Görüşmeler sırasında katılımcıların onayı ile ses kaydı alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler nitel veri analizi yöntemlerinden içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizinde amaç toplanan verileri açıklamak için gerekli olan kavramları ve ilişkileri belirleyebilmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 227).

Bu doğrultuda öncelikle görüşmelerden elde edilen ses kayıtları yazıya dönüştürülmüştür. Daha sonra elde edilen veriler temalar ve kategorilere ayrılarak tablolar haline getirilmiş ve yorumlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda bulguların yorumlanması aşamasında araştırmacı notları da destekleyici olarak kullanılmıştır. Ayrıca katılımcıların görüşme sırasındaki ifadelerinden doğrudan alıntılara da yer verilmiştir. Katılımcıların kişisel bilgileri gizli tutulmuş, öğrenciler için Ö1, Ö2…; veliler için V1, V2…; eğitimcileri için E1, E2… şeklinde kodlamalar kullanılmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, alt problemlere dayalı olarak; piyano öğrencileri, öğrenci velileri ve piyano eğitimcileri ile gerçekleştirilen görüşmelerin analiz edilmesi sonucu elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir.

4.1. Piyano Öğrencileri ile Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular

Bu bölümde piyano öğrencileri ile yapılan görüşmelerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi "Öğrencilerin dört el piyano çalışmalarına ilişkin geçmiş deneyimleri nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğrencilere "piyano eğitimine kiminle başladığı" ve "daha önce dört el piyano çalışmaları yapıp yapmadığı" sorulmuştur.

Tablo 5. Öğrencilerin Piyano Eğitimine Kiminle Başladığı ve Daha Önce Dört El Çalışmaları Yapıp Yapmadığına İlişkin Bulgular

Değişkenler	Kategoriler	f	%
Piyano Eğitimine Başladığı Öğretmen	Araştırmacı	2	18,2
	Diğer	9	81,8
Daha Önce Dört El Çalışmalar Yapma Durumu	Evet	3	27,2
	Hayır	8	72,8
Toplam		11	100

Öğrencilere öncelikle piyano eğitimine kiminle başladığı sorulmuştur. Katılımcı öğrencilerin 2 tanesi piyano eğitimine araştırmacı ile birlikte başladığını, 9 tanesi ise başka bir eğitimci ile başladığını, ancak araştırmacı ile devam etmekte olduğunu belirtmiştir. Eğitimine araştırmacı ile başlayan öğrenciler piyano eğitimine başlangıç döneminden itibaren öğretmenleri ile birlikte çalma alıştırmaları

yapmışlardır. Bu alıştırmalar öğretmenin egzersizlere uygun akorlar basması ile gerçekleştirilmiştir. Eğitimine araştırmacı ile başlamayan öğrencilerden yalnızca 1 tanesi daha önceki öğretmeni ile her hafta eşlikli çalışmalar yaptığını belirtmiştir. Diğer 10 öğrenci ise ilk kez mevcut çalışma sürecinde dört el birlikte seslendirme çalışması yapmışlardır (Tablo 5).

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi "Dört el piyano çalışmalarının öğrencilerin duygu durumları üzerindeki etkileri nelerdir?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğrencilere "öğretmeniyle birlikte piyano çalarken nasıl hissettiği", "öğretmeniyle birlikte çalmanın onu mutlu edip etmediği" ve "öğretmeniyle birlikte çalmanın sıkıcı olup olmadığı" sorulmuştur.

Tablo 6. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Piyano Çalarken Nasıl Hissediyorsun?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Tema	Kod	Öğrenciler
Olumlu	Güzel	Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö11
	Eğlenceli	Ö4, Ö10
	Keyifli/Zevkli	Ö1, Ö4
	Mutlu/İyi/Hoş	Ö3, Ö5, Ö10
Olumsuz	Heyecanlı	Ö2, Ö3
	Zorlanıyorum	Ö7

Tablo 6'da görüldüğü gibi öğrencilere öğretmeni ile birlikte dört el çalışmaları yaparken nasıl hissettikleri sorulduğunda verilen cevaplar "olumlu" ve "olumsuz" olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. "Olumlu" kategorisinde öğrenciler görüşlerini "güzel", "eğlenceli", "keyifli/zevkli", "mutlu/iyi/hoş" gibi ifadelerle belirtmişlerdir.

Bu kategoride cevap veren öğrencilerin verdikleri yanıtlardan bazıları şu şekildedir:

"Çok eğlenceli buluyorum, çok eğlenceli bir şey. Herkesin yapması gereken bir şey olduğunu düşünüyorum. Ve hocayla çalınması da ayrı bir zevk veriyor bana." (Ö4). Araştırmacı notlarına göre, öğrencinin (Ö4) en çok çalıştığı eserler çoğunlukla dört el eserler olmuştur.

Güzel oluyor, tek çalmaktan daha güzel." (Ö9).

"Olumsuz" kategorisinde ise "heyecanlı" ve "zorlanıyorum" şeklinde ifadeler bulunmaktadır:

"Heyecanlanıyorum çünkü yanlış yaparsam ritim kayacak ve ben yanlış yaptığımda diğer notalar da kayacak. Heyecanlanıyorum korkuyorum sıkıntı oluyor mu diye ancak sorun olmuyor…Küçük bir stres yaşıyorum" (Ö2). Öğrencinin (Ö2) ifade ettiği bu durum araştırmacı notları ile desteklenmektedir. Araştırmacı notlarında öğrencinin birlikte çalma sırasında duraksadığında veya hata yaptığında stres olduğunu belirttiği görülmektedir. Yine öğrencinin dört el parçalarının deşifresinde zorlandığı araştırmacı notları arasındadır.

"Değişik…Biraz zorlanıyorum, parmaklarımı farklı yere koyuyorum o kafamı karıştırıyor birazcık" (Ö7). Ö7'nin bu ifadesi de yine araştırmacı notlarında bulunan "öğrencinin çalıştığı eserlerin neredeyse tamamı solo eserlerden oluşuyor" ifadesi ile desteklenmektedir.

Verilen cevaplarda öğrencilerin büyük çoğunluğunun öğretmeniyle birlikte çalmanın nasıl hissettirdiğine dair olumlu ifadelerde bulunduğu görülmektedir.

Bu sorunun ardından öğrencilere "Öğretmeninle birlikte çalmak seni mutlu ediyor mu?" şeklinde ek bir soruyla yönlendirme yapılmıştır. Bu soruya öğrencilerin tamamı dört el çalışması yaptıkları için mutlu oldukları şeklinde yanıt vermişlerdir. Öğrencilerin "mutlu, hoş, keyifli, eğlenceli" gibi kendi ifadeleriyle bu duyguyu destekledikleri dikkat çekmektedir.

"Evet hocam, zaten en beğendiğim parçalardan birisi de dört el" (Ö4).

Öğrencinin (Ö4) belirttiği ifade araştırmacı notlarıyla desteklenmektedir. Araştırma süreci içinde çalışma süresi bakımından çoğunlukla dört el eserlere vakit ayırdığını ifade etmiştir. Bu noktada, bir önceki soruda heyecanlandığını ya da zorlandığını ifade eden öğrencilerin de bu çalışmalardan mutlu olduğunu belirtmesi dikkat çekicidir.

Tablo 7. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Çaldığın Alıştırmaları/ Eserleri Tekrar Tekrar Çalmak Sana Sıkıcı Geliyor mu?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Öğrenciler
Hayır, sıkıcı gelmiyor.	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11
Tekrar tekrar çalmaktan keyif alıyorum.	Ö2, Ö9
Yorucu buluyorum.	Ö1

Öğrenci yanıtlarını değerlendirdiğimizde, öğrencilerin tamamı dört el çalışmalarını sıkıcı bulmadığını hatta bazı eserlerde tekrar tekrar çalmaktan keyif aldıklarını ifade etmişlerdir (Tablo 7).

"Hayır sıkıcı gelmiyor, hatta kendimi daha iyi hissediyorum çünkü o hatayı yapmamak için elimden gelenin daha iyisini yapmaya çalışıyorum. Düzelttiğimde de o hata bitti gerisi rahat diye kendimi iyi hissediyorum…" (Ö2)

"…Dört el parçaları çok eğlenceli olduğu için bana sıkıcı gelmiyor" (Ö4)

Araştırma notlarına göre öğrenci (Ö4) "Bayram Sevinci" eserini çalışırken hata yaptığı yerlerde stres yaşamanın aksine eğlendiği araştırmacı tarafından gözlemlenmiştir.

"Tekrar tekrar çalmak hoşuma gidiyor" (Ö9) ifadeleri gösterilebilir.

Bir öğrenci ise bu çalışmaları sıkıcı bulmadığını ancak yorucu bulduğunu ifade etmiştir (Ö1).

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi "Dört el piyano çalışmaları sırasında öğrencilerin hata yapmaya yönelik endişeleri var mıdır, varsa bu endişelerle başa çıkma yöntemleri nelerdir?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğrencilere "öğretmeniyle birlikte piyano çalarken hata yapmak/yanlış çalmaktan endişelenip endişelenmediği" ve "birlikte çalarken hata yapmamak/yanlış çalmamak için neler yapması gerektiği" sorulmuştur.

Tablo 8. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Çalarken Hata Yapmak/Yanlış Çalmak Seni Endişelendiriyor mu?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Öğrenciler
Evet, endişelendiriyor.	Ö1, Ö2, Ö4, Ö7, Ö10
Hayır, endişelendirmiyor.	Ö3, Ö5, Ö6, Ö8, Ö9, Ö11

Tablo 8'de görüldüğü gibi öğrencilere öğretmeni ile birlikte dört el çalışmaları yaparken hata yapmaktan ya da yanlış çalmaktan dolayı endişe duyup duymadıkları sorulduğunda verilen cevaplar "Evet, endişelendiriyor" ve "Hayır, endişelendirmiyor" olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır.

Birlikte gerçekleştirilen dört el çalışmaları sırasında endişelendiğini belirten öğrencilerin verdikleri yanıtlardan bazıları şu şekildedir:

"Biraz zorluyor. Gıcık oluyorum, tekrardan başlamak istiyorum." (Ö7).

Araştırma notlarıyla öğrencinin (Ö7) ifadesi desteklenmektedir. "Macera Treni" isimli eseri çalışırken kendisi için zor olduğunu belirtmiştir. Ancak eseri bir hafta gibi bir sürede deşifre etmiştir.

"Endişelendiriyor. 1 ile 5 arasında puanlayacak olursam 3 ya da 2, çok da yüksek değil" (Ö2).

Birlikte çalışmalar sırasında endişelenmediğini belirten öğrencilerin *"hata yapmaktan endişelenmem"* ifadelerinin dışında *"çok endişelenmem"* ifadesi yer almaktadır. Öğrencilerin yaklaşık yarısının bu çalışmalar sırasında endişe duyduğu anlaşılmaktadır. Çalışmanın 2. alt problemine yönelik olarak öğrencilerin yöneltilen "Öğretmeninle birlikte piyano çalarken nasıl hissediyorsun?" sorusuna verdikleri yanıtlar incelendiğinde (Tablo 6) "olumsuz" ifadeler kullanan 3 öğrenciden 2 tanesinin (Ö2, Ö7) aynı zamanda birlikte yapılan çalışmalar sırasında hata yapmaktan/yanlış çalmaktan endişe duyduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 9. Öğrencilerin "Öğretmeninle Birlikte Çalarken Hata Yapmamak/Yanlış Çalmamak İçin Sence Neler Yapmak Gerekir?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Öğrenciler
Pratik yapmak	Ö1, Ö2, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11
Heyecanı kontrol etmek/sakin kalmak	Ö1, Ö3
Dikkatli çalışmak/çalmak	Ö1, Ö3, Ö9, Ö10, Ö11

Tablo 9'da görüldüğü gibi öğrencilere öğretmeniyle birlikte çalarken hata yapmamak/yanlış çalmamak için neler yapılması gerektiği sorulduğunda verilen cevaplar "pratik yapmak", "heyecanı kontrol etmek/sakin kalmak" ve "dikkatli çalışmak/çalmak" olmak üzere üç kategoriye ayrılmaktadır.

Öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlardan bazıları şu şekildedir:

"Sakin olmamız ve parçaya odaklanmamız gerekiyor. Bunun dışında tekrar yapmak da olabilir" (Ö1).

"Çok pratik yapılmalı, siz yavaş bir ritimle pratik yapmamı söylemiştiniz. Gerçekten işe yarıyor." (Ö2).

"Sanki birisi seni izlemiyormuş gibi yaparsak daha az hata yaparmışız diye düşünüyorum. Yanımda çalan kişinin çaldığına dikkat etmem gerekir" (Ö3).

Verilen yanıtları incelediğimizde öğrencilerin neredeyse tamamı daha hatasız çalmak için "pratik yapması gerektiğini" vurgulamıştır. Bu oran ve yanıt özellikle dikkat çekmektedir. Çünkü öğrencilerin neredeyse tamamı daha hatasız çalmak için ne yapması gerektiğinin farkındadır. Araştırmacı notlarında da öğrencilerin çoğunluğunun haftalık çalışmalarının seyahat, spor müsabakaları veya okul dersleri gibi çeşitli nedenlerle aksadığı ve haftalık ödevlerini tamamlama konusunda eksiklikleri olduğu belirlenmiştir.

Bunun dışında en çok ifade edilen diğer kategoriyse "dikkatli çalışmak/çalmak" olmuştur. Öğrencilerin neredeyse yarısı daha hatasız çalmak için dikkatli çalışmanın önemli olduğunu vurgulamıştır. Son olarak 2 öğrenci de (Ö1, Ö3) heyecanı kontrol etmek/sakin kalmak kategorisinde değerlendirilen yanıtlar vermiştir. Bu bazı öğrencilerin derslerde veya konserlerde sakin kalma, heyecanını kontrol etme noktasında desteğe ihtiyaç duyabileceğini göstermektedir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi "Öğrencilerin derste çalıştıkları parçalar ve bir konserde seslendirmek istedikleri parçalar içerisinden dört el repertuvarını tercih etme durumları ve dört el çalışmalarına devam etme yönündeki görüşleri nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda öğrencilere "derste çalışılan parçalar içerisinden en çok hangilerini çalmaktan keyif aldığı", "yarın konsere çıkacak olsa hangi parçaları çalmak isteyeceği" ve "öğretmeniyle birlikte dört el çalışmalarına devam etmek isteyip istemediği" sorulmuştur.

Tablo 10. Öğrencilerin "Bu Süreçte Ödevlerinin Arasında En Çok Hangisini/Hangilerini Çalmaktan Keyif Aldın? Neden?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

	Dört el eserler		Solo eserler		Toplam
Ö1	Günebakan Çiçeği, Bayram Sevinci	2	-		2
Ö2			Lokomotif, 9. Senfoni, Postacı	3	3
Ö3	Vals, Issız Adada, Küçük Balerin, Macera Treni	4	Lokomotif, Jingle Bells	2	6
Ö4	Macera Treni, Diabelli Op. 149 No.26,	2	-		2
Ö5	Diabelli Op. 149 No.6, 26	2			2
Ö6	Diabelli Op. 149 No.3	1	Swan Lake	1	2
Ö7	Sessiz Film, Diabelli Op. 149 No.3,	2	İzmir Marşı	1	3
Ö8	Diabelli Op. 149 No.26	1	Jane Maryam	1	2
Ö9	Diabelli Op. 149 No.3, 4, 5, 6.	4	Tambourin	1	5
Ö10	Annem'e	1	Öğretmenim	1	2
Ö11	Annem'e	1	Dalgaların Şarkısı	1	2
Toplam		20 (%64,5)		11 (%35,5)	31 (%100)

Tablo 10'da görüldüğü gibi verilen yanıtlar birden fazla eser içerdiği için 11 öğrencinin toplamda verdiği 31 yanıt içinde bunların kaç tanesinin dört el eser, kaç tanesinin solo eserler olduğu iki kategoride incelenmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin "neden?" sorusuna verdikleri yanıtlar da ayrıca değerlendirilmiştir.

Öğrencilerin çalmaktan keyif aldığını belirttiği dört el eserler şunlardır:

Öğretmenimle Çalıyorum (Enver Tufan): "Günebakan Çiçeği", "Bayram Sevinci", "Vals", "Issız Adada", "Küçük Balerinin Dansı", "Macera Treni" (2 öğrenci), "Sessiz Film", "Annem'e" (2 öğrenci).

28 Melodik Egzersiz Op.149 (Anton Diabelli): No.3 (3 öğrenci), No.4, No.5, No:6 (2 öğrenci), No:26 (3 öğrenci).

Araştırma notlarında da Ö1 Bayram Sevinci isimli eseri sevdiğini dile getirmiştir. Yine aynı şekilde Ö6, Diabelli Op.149, 3 numaralı eseri çalmaktan keyif aldığını ifade etmiştir.

Araştırma notlarına göre Ö3, Ö4, Ö5, Ö8, Ö11'in en çok çalıştığı eserlerin dört el ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir. Ö1, Ö2, Ö6, Ö9, Ö10'un araştırma sürecinde dört hafta solo, dört hafta da dört el eserlere vakit ayırdığı görülmektedir. Yalnızca Ö7'nin en çok vakit ayırdığı ödevlerin tamamı solo eserlerden oluşmaktadır.

Öğrencilerin keyif alarak çalıştıklarını belirttikleri solo eserler ise şu şekildedir:

Lokomotif (Enver Tufan) (2 öğrenci), 9. Senfoni (Düzenleme: Birol Işıkdemir), Postacı (Düzenleme: Ümit Sürekli), Jingle Bells (Düzenleme: Ümit Sürekli), Swan Lake (Düzenleme: John Thompson), İzmir Marşı (Düzenleme: Birol Işıkdemir), Jane Maryam, Tambourin (Jean-Philippe Rameau), Öğretmenim (Düzenleme: Enes Kant), Dalgaların Şarkısı (Enver Tufan).

Öğrencilerin yanıt olarak verdiği 31 eserin %64,5'inin dört el eserler olduğu, %35,5'inin solo eserler olduğu görülmektedir. Bu durumda öğrencilerin çalmaktan keyif aldığı eserlerin çoğunluğunun dört el eserler olduğu dikkat çekmektedir. Eğitimde öğrencinin iç motivasyonunun önemli bir etken olduğu göz önünde bulundurulduğunda, yapılan dört el çalışmalarla öğrencilerin müzik yapmaktan keyif aldıkları söylenebilir.

Bunun yanı sıra öğrencilerin "neden?" sorusuna verdiği ifadelerde en dikkat çekici olan öğrencilerin ebeveyn veya öğretmenleri için hazırladığı eserleri severek çaldıkları ve ifadelerinde yer verdikleri görülmektedir:

"...9. Senfoni vardı. Onu babamla birlikte çalmıştım. Babam flütle onu çalabiliyordu. Bir de postacı şarkısı vardı, onu da babam çalabiliyordu. Onunla birlikte çalmıştık çok güzeldi" (Ö2.

"...Sizinle çaldığım için ayrı bir keyif alıyorum bu parçalardan" (Ö4).

"...Annem'e olabilir, çünkü gerçekten hem dört el hem de anneme sürpriz yapmış oldum. Annemi sevindirdiğimi düşünüyorum. Bir de "Öğretmenim" parçasını seviyorum" (Ö10).

Tablo 11. Öğrencilerin "Yarın Konsere Çıkacak Olsan Hangi Parçaları Çalmak İstersin? (Bu Soruyu Daha Önce Çalmamış Olduğun Bir Eser İçin de Düşünebilirsin)" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

	Dört el eserler	Solo eserler
Ö1	Günebakan Çiçeği, Bayram Sevinci	Küçük Kurbağa
Ö2	-	Lokomotif, Für Elise
Ö3	Macera Treni, Issız Adada, Vals, Küçük Balerin, Sessiz Film	Beyerin etütleri
Ö4	Macera Treni, Diabelli No.26	Türk Marşı
Ö5	Bütün dört elleri çalardım.	-
Ö6	Diabelli Op.149 No.3	Swan Lake, Nocturne
Ö7	-	Ali Babanın Çiftliği, Abantı Valsi, Czerny Op.599 No.11
Ö8	Dört elde çalıştığımız parçalar	Jane Maryam, ve Old Doll
Ö9	Dört el parçalardan birisini çalmak isterdim.	Valse (Grinko)
Ö10	Günebakan Çiçeği	Gülnihal, Türk Marşı
Ö11	-	Dalgaların Şarkısı, Türk Marşı

Tablo 11'de görüldüğü gibi öğrencilerin %72,7'si (8 öğrenci) konserde dört el eserlerden en az birini çalmak istemiştir. Öğrencilerin %27,2'si (3 öğrenci) dört el eserleri tercih etmemiştir. Dört el çalmak isteyen öğrencilerin içinden %75'i (6 öğrenci) birden fazla dört el eserini seslendirmek istediğini belirtmiştir.

Öğrencilere son olarak "Öğretmeninle birlikte dört el çalışmalarına devam etmek ister misin?" sorusu yöneltilmiştir. Verilen yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin tamamının dört el çalışmalarına devam etmek istediği, yalnızca bir öğrencinin *"Aslında isterdim, ama diğer verdiğiniz parçaları da çalışmak istiyorum" (Ö1)* şeklinde görüşünü ifade ettiği görülmektedir.

4.2. Piyano Öğrencilerinin Velileri ile Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular

Bu bölümde piyano öğrencilerinin velileri ile yapılan görüşmelerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir.

4.2.1. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın beşinci alt problemi "Dört el çalışmalarının öğrencinin gelişimi üzerindeki etkileri veli görüşüne göre nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu

doğrultuda velilere "dört el piyano çalışmalarının öğrenci üzerinde ne gibi faydaları olduğunu gözlemledikleri" sorulmuştur.

Tablo 12. Velilerin "Dört El Piyano Çalışmalarının Çocuğunuz Üzerinde Ne Gibi Faydaları Olduğunu Gözlemlediniz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Tema	Kategoriler	Veliler
Müzikal gelişime faydaları	Müzik kulağı/ezberleme/ritim	V2, V6, V7
	Çokseslilige hazırlık	V6
	Müzikal öğelere dikkat etme	V5, V6
Diğer faydaları	Motivasyonu arttırması	V1, V2, V3, V4, V5, V6, V7, V8, V9, V10, V11
	Karar verme becerisi	V2
	Odaklanma becerisi	V2, V11
	Başarı duygusu	V3
	Keyif alma/eğlenme	V3, V4, V6, V10, V11
	Güven ve desteklenme duygusu	V7, V8, V10, V11

Tablo 12'de görüldüğü gibi verilen yanıtlar incelendiğinde velilerin dört el piyano çalışmalarının çocukları üzerindeki faydalarına ilişkin ifadeleri "müzikal gelişime faydaları" ve "diğer faydaları" olmak üzere iki kategoride analiz edilmiştir. Müzikal gelişime sağladığı faydalar; "müzik kulağının gelişimine, ezberleme ve ritim becerilerine katkı sağladığı (V2, V6, V7)", "çokseslilige hazırlık sağladığı (V6)" "müzikal öğelere dikkat etme farkındalığı sağladığı (V5, V6)" şeklindedir.

"Diğer faydalar" kategorisi altında tüm veliler dört el çalışmaları ile öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarının arttığını belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra veliler "öğrencilerin karar verme becerilerinin geliştiği (V2)", "odaklanma becerilerinin geliştiği (V2, V11)", "başarı duygusu yaşattığı (V3)", "keyif almalarını ve eğlenmelerini sağladığı (V3, V4, V6, V10, V11)", "güven verici ve destekleyici olduğu (V7, V8 ,V10,V11)" gibi ifadelerle bu süreçteki gözlemlerini paylaşmışlardır.

Veli görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

"Motivasyonuna kesinlikle katkısı olduğu düşünüyorum. Şöyle ki her hafta verdiğiniz ödevi eğer dört elle çalışacağını ve sizinle tekrar edeceğini biliyorsa daha çok ona çalışıyor, diğer kısa parçaları daha sonraki günlerde çalışıyor. Teşvik edici özelliği var o dört el çalışmalarının…. 'Öğretmenim birazdan sana kayıtları gönderecek bunu instagramda paylaşır mısın' diyor. Bu onu çok heyecanlandırıyor,

öğretmeniyle birlikte bir şeyi başarmış olmak onu çok mutlu ediyor ve bunu herkese duyurmak istiyor" (V3).

"Normalde derslere çok gelmek istemeyen bir çocuk, onu motive etti" (V5).

Araştırma notlarına göre, araştırmanın ikinci haftasında öğrenci (Ö5) derslere katılmak istemediğini ve ailesinin zoruyla kursa devam ettiğini dile getirmiştir, ancak derste dört el çalışmalarındaki tutumu bunun aksini göstermektedir. Öğrenci Diabelli Op.149 kitabındaki birçok eseri keyif alarak çalışmıştır.

"Evet düşünüyorum, daha çok severek çalışıyor. Diğer partiyi ezberliyor, daha fazla ses duyuyor. Ritime uygun çalmaya çalışıyor. O güzel oluyor. Ve sizin çaldığınız partileri de ezberlemiş oluyor. Öyle güzelliği var yani motive oluyor" (V6).

"Kesinlikle çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Ben öncelikle birincisi yeni başlama sürecinde öğretmeniyle beraber çalmasının hani destekleyici ve güven verici daha huzur verici olduğunu düşünüyorum. Bu bir ikincisi sonrasında da hem kulağa için hem de hani gelişimi için senkronize çalışmada. Senkronizasyonu öğrenmede faydalı olacağını düşünüyorum. Belki ileride orkestrada çalması gerektiği zaman çok sesli ortamda katkı sağlayacak bir hani ilk adım çalışması olduğunu düşün. O yüzden çok faydalı bir şey doğru zaman işitsel anlamda çok güzel kesinlikle işitsel anlamda çok güzel bir armoni oluyor" (V7).

4.2.2. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın altıncı alt problemi "Piyano eğitimi sürecinde öğrencilerin evdeki çalışma düzeni ve çalışma zamanını yönetme durumları nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda velilere "öğrencinin piyano çalışma düzeni hakkında neler söyleyebilecekleri" ve "çalışma zamanını öğrencinin mi yoksa velinin mi belirlediği" sorulmuştur.

Tablo 13. Velilerin "Çocuğunuzun Piyano Çalışma Düzeni Hakkında Neler Söyleyebilirsiniz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Veliler
Düzenli çalışıyor	V2, V4, V5, V7, V8, V10, V11
Düzenli çalışmıyor	V1, V3, V6, V9

Velilerin verdiği yanıtlar incelendiğinde öğrencilerin bir kısmının piyano çalışmalarına düzenli bir şekilde, bir kısmınınsa düzensiz bir şekilde devam ettiği dikkat çekmektedir. Bu durumda verilen yanıtlar iki kategori olacak şekilde incelenmiştir (Tablo 13).

Velilerin %63,6'sı (7 kişi) öğrencilerin düzenli çalıştığını, %36,3'ü (4 kişi) düzenli olarak çalışmadığını aktarmıştır. Verilen yanıtlarda düzenli çalışan öğrencilerin verileri *"Günlük yaklaşık 15 dakika ila 30 dakika arası" (V2), "Yani, her gün oturuyor piyanonun başına bazen bir 15-20 dakika çalışıyor" (V4), "Genellikle 2 günde bir 20 dakika, haftada 3 gün haftalık 1 saat" (V5), "Günlük 15 dakika" (V7), "Günlük 20 dakika" (V8), "Yani günde 15-20 dakika ama her gün hemen hemen bakıyor" (V10), "Yani günlük 10-15 dakika mutlaka çalıyor"* (V11) şeklindedir.

Düzenli çalışmayan öğrencilerin velileri ise

"Bazen hiç çalışmadığı zaman da oluyor, bazen kendi kendine de gidip çalışıyor. Bazen 10-15 dakika, o an ki keyfine bağlı" (V1),

"Bazı günler hiç çalışmadığı oluyor ama ertesi gün mesela hadi oturmayacak mısın, çalışmayacak mısın dediğimde oturuyor, yaklaşık en az 20 dakika çalışmış oluyor" (V3).

"Yani hafta içi mutlaka en az gün 4 gün çalışıyoruz ama çok uzun uzadıya değil, genelde 25 dakika diyebiliriz" (V6).

"Sınav sıklığına, ders yoğunluğuna göre ve sağlık durumuna göre değişiyor ancak günde 15 dakika çalışıyor" (V9) şeklindedir.

Bunun dışında düzeli çalışmadığı belirtilen bazı yanıtlara göre öğrencilerin keyif aldığı/sevdiği parçaları daha çok pratik yaptığı/yapmak istediği veliler tarafından belirtilmiştir. Bu yanıtlar, *"Şarkıyı sevdiyse onu tekrar tekrar çalıyor. Sevmediği bir şeyse zamanlayıcı ayarlıyor sevdiği parçalarda zamanlayıcı açmadan çalışıyor." (V1), "Melodi çıkmayınca anlamadı ve anlamayınca o melodiyi çalışmak istemedi. Daha çok zevk aldığı daha hareketli, melodisini daha çok hissettiği başka bir parçaya çalıştı" (V3)* şeklindedir ve dikkat çekmektedir.

Elde edilen bulgular incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun düzenli olarak piyano çalışmalarına vakit ayırdığı anlaşılmaktadır.

Tablo 14. Velilerin "Çalışma Zamanını Kendisi mi Belirliyor, Yoksa Çalışması Gerektiğini Siz mi Hatırlatıyorsunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Veliler
Çoğunlukla/Genellikle çalışması gerektiğini ben hatırlatıyorum.	V3, V5, V6, V7, V11
Çoğunlukla/Genellikle çalışmaya kendisi oturuyor.	V1, V2, V4, V9, V10
Bazen ben hatırlatıyorum bazen kendisi çalışmaya geçiyor.	V8

Velilerin yanıtları incelendiğinde çoğunlukla/genellikle ifadeleri dikkat çekmektedir. Buna nedenle veriler "çoğunlukla/genellikle çalışması gerektiğini ben hatırlatıyorum", "çoğunlukla/genellikle çalışmaya kendisi oturuyor" ve "bazen ben hatırlatıyorum bazen kendisi çalışmaya geçiyor" şeklinde kategorize edilmiştir (Tablo 14).

Buna göre öğrencilerin %45,5'i (5 veli) çoğunlukla ödevlerine çalışmak için dışarıdan bir hatırlatmaya/yönlendirmeye ihtiyaç duyuyor, diğer %45,5'i (5 veli) genellikle hatırlatma/yönlendirmeye ihtiyaç duymuyor, %9'u ise bazen bu hatırlatma/yönlendirmeye ihtiyaç duyuyor (1 veli) şeklinde yanıt vermiştir. Bu durumda öğrencilerin yaklaşık yarısının kendi çalışma düzenini oturttuğu ve ailesi tarafından hatırlatmaya ihtiyaç duymadığı anlaşılmaktadır. Diğer kısmı ise, genellikle çalışması için yönlendirmeye ve hatırlatmaya ihtiyaç duymaktadır. Bu sonuç, çalışma grubunda yer alan öğrenciler arasındaki yaş farklılıklarından kaynaklanıyor olabilir. Katılımcıların yaşlarına bakıldığında yönlendirmeye ihtiyaç duymayan öğrencilerin genellikle 10-11 yaş grubunda, yönlendirmeye ihtiyaç duyan öğrencilerin ise 7-8 yaş grubunda olduğu görülmektedir.

Bunların dışında verilen yanıtlar içinde; *"...çok nadir bazı günlerde canı böyle keyfi yerine gelince canı isteyince ben şimdi oturup çalışacağım dediği oluyor..." (V3), "İlk zamanlar ben hatırlatıyordum, ama uzun bir süredir kendisi çalışmaya oturuyor. Özellikle son zamanlarda hiç otur demiyorum, kendisi oturuyor" (V4), "Ben hatırlatıyorum, bugüne kadar hiçbir zaman kendisi çalışmaya oturmadı" (V5), "Daha çok ben hatırlatıyorum. Ama sevdiği şarkı olduğu zaman hatırlatmama gerek kalmıyor" (V7), "Bazen kendisi, bazen de ben hatırlatıyorum. Bu o şarkıyı sevmesine göre değişiyor" (V8)* ifadeleri dikkat çekmektedir.

4.2.3. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın yedinci alt problemi "Öğrencilerin severek çalıştıkları ya da zorlandıkları eserler arasında dört el repertuvarının yeri nedir?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda velilere "öğrencinin çalışma sürecinde severek çalıştığı veya zorlandığı eserlerin hangileri olduğu" sorulmuştur.

Tablo 15. Veli Görüşüne Göre Öğrencinin Severek Çalıştığı ve Zorlandığı Eserler

	Severek Çalıştığı Eserler	**Zorlandığı Eserler**
V1	*Günebakan Çiçeği, Bayram Sevinci*	-
V2	Postacı	-
V3	Lokomotif	Issız Adada
V4	*Macera Treni*	-
V5	*Diabelli Op.149 - No.26, No.6*	Czerny Op. 599 No.19
V6	Swan Lake, Nocturne, *Diabelli Op.149 No.3,*	Swan Lake
V7	*Sessiz Filmi,* *Annem'e,* Hey Onbeşli, İzmir Marşı	-
V8	Canon in D, Jane Maryam, *Diabelli No.26, Entertainer (Dört el)*	Game of Thrones Arabesk
V9	Caddelerde rüzgar	Gülnihal
V10	*Annem'e*	İskoç Dansı
V11	Dalgaların Şarkısı, *Günebakan Çiçeği, Annem'e,* Tini Mini Hanım	*Vals*

Öğrencilerin severek çalıştığı eserlerin hangileri olduğu sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde velilerin verdiği yanıtlar "dört el olan eserler" ve "solo eserler" şeklinde iki kategoride incelenmiştir. Tablo 15'te dört el olan eserler italik yazı tipi ile belirtilmiştir. Verilen yanıtlar sonucunda velilerin belirttiği 20 eserin içerisinden %45'i dört el, %55'i solo eserlerdir.

Dört El Olan Eserler (9 Eser)

Günebakan Çiçeği (V1, V11)

Bayram Sevinci (V1)

Macera Treni (V4)

Diabelli Op.149 No.6 (V5)

Diabelli Op.149 No.3 (V6)

Diabelli Op.149 No.26 (V5, V8)

Sessiz Film (V7)

Annem'e (V7, V10, V11)

Entertainer (V8)

Solo Eserler (11 Eser)

Postacı (V2)

Lokomotif (V3)

Swan Lake (V6)

Nocturne (V6)

Hey Onbeşli (V7)

İzmir Marşı (V7)

Canon in D (V8)

Jane Maryam (V8)

Caddelerde Rüzgar (V9)

Dalgaların Şarkısı (V11)

Tini Mini Hanım (V11)

Velilerin öğrencilerin severek çalıştığı eserlerle alakalı aşağıdaki ifadeleri dikkat çekmektedir:

"Başarıyı hissettiği noktada notalardan bağımsız çalmaya başlıyor" (V3).

"Diabelli'yi çok sevdi bu arada 3 numarayı onu tekrar tekrar hep çaldı" (V6).

"Notasını kendisi bulup severek çalmıştı." (V9). (Not: Araştırma sürecinde bu parça çalışılmadı).

Öğrencilerin çalışırken zorlandığı parçalara baktığımızda, velilerin verdiği yanıtlar dört el olan eserler ve solo eserler şeklinde iki kategoride incelenmiştir. Bazı

veliler ise öğrencinin zorlandığı parçanın adını hatırlayamadığını belirtmiştir. Verilen yanıtlar sonucunda 8 eserin olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlerin yalnızca 2 tanesi dört el eseridir. Diğerleri ise solo eserlerdir.

Dört El Olan Eserler (2 eser)

Vals (V3)

Issız Adada (V3)

Solo Eserler (6 eser)

Czerny Op. 599 No.19 (V5)

Swan Lake (V6)

Game of Thrones (V8)

Arabesk (V8)

Gülnihal (V9)

İskoç Dansı (V10)

Velilerin öğrencilerin zorlandığı eserlerle alakalı olarak aşağıdaki ifadeleri dikkat çekmektedir:

"Melodiyi çözene kadar zorlandı ama parçayı çözdükten sonra halletti" (V3).

"Evet hocam, ara ara oluyor. Yapamayacağını düşündüğü oldu. Yaparsın, başarırsın, ben sana güveniyorum diyerek bu günlere geldik" (V4).

4.2.4. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın sekizinci alt problemi "Öğrencilerin piyano dersindeki çalışmalarını aile ortamına aktarma ve paylaşma durumları nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda velilere "öğrencinin derslerde yaptığı çalışmalarla ilgili olarak ailesiyle paylaşımda bulunup bulunmadığı" sorulmuştur.

Tablo 16. Velilerin "Derslerde Yaptığı Çalışmalarla İlgili Sizinle Paylaşımda Bulunuyor mu?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Tema	Kategoriler	Veliler
Paylaşımda bulunanlar	Derste yaptıklarıyla ilgili paylaşımda bulunuyor.	V4, V9, V10, V11
	Ailesiyle veya başkalarıyla icra/performans gerçekleştirme yönünde paylaşımda bulunuyor.	V2, V6, V7, V8
	Derste öğretmenine dair gözlemlerini paylaşıyor.	V3
Paylaşımda bulunmayanlar		V1, V5

Veliler, öğrencilerin %81,8'inin (9 öğrenci) derslerle alakalı paylaşımlarda bulunduğunu belirtmişlerdir. Bu ifadelerin içinde "ailesiyle veya başkalarıyla icra/performans gerçekleştirme yönünde paylaşımda bulunduğu", "derste öğretmene dair gözlemlerini paylaştığı" ifadeleri dikkat çekmektedir. %18,1'inin (2 öğrenci) derslerle alakalı paylaşımda bulunmadığını ifade etmişlerdir (Tablo 16). Buradaki öğrencilerin çoğunluğunun piyanodaki çalışmalarını başkalarıyla paylaşmak istemesi öğrencilerin başarı duygusunu hissettiğinin bir göstergesi olarak yorumlanabilir. Bunun dışında derslerle alakalı paylaşımda bulunan öğrencilerin (9 öğrenci) %44,4'ünün (4 öğrenci) derslerle alakalı ailesiyle veya başkalarıyla icra/performans gerçekleştirme yönünde paylaşımı dikkat çekmektedir. Bu durum da yine başarı/taktir görmek isteği olarak yorumlanabilir.

Velilerin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

"Öğretmenleriyle durumlarını çok fazla anlatan bir çocuk değil. Şarkıları çok sevdiği zaman dersten keyifli çıkıyor onun halinden anlayabiliyorum" (V1).

"Çocuk sizi o kadar dikkatli izliyor ki, sizin el duruşunuz var ya "ben burada böyle çalıyorum diyor, bu esnada da hoca şöyle yapar diyor" alıyor elini pençe pozisyonunda böyle yapıyor diyor. Yani sizin o esnada nasıl davranacağınızı bile kestirebiliyor. Dikkat ediyor sizin o esnada ne yaptığınıza, nasıl yaptığınıza. Bunu bile aramızda espri konusu yapabiliyor. Tekrar ettik, etmedik. Kayıt aldık almadık. Şunu şöyle gösterdi, elimi o kadar kaldırmama gerek yokmuş gibi. Keyif de alıyor, bazen üzüldüğü de oluyor hocam siz de biliyorsunuz" (V3).

"Evet evet, geldiğinde söylüyor. 2 parça geçtik, 3 parça geçtik, veya anne tekrarlamam gerekiyor gibi yorumlarda bulunuyor" (V4).

"Pek söylemez hoşuna giden parçayı ama sürekli çalar o zaman derim ki bu parçayı sevmiş. Ve o parçaları da başkalarına dinletmek istiyor" (V7)

"Evet, paylaşımda bulunur. Sık sık en son yani Gülnihal'i, daha çok hem çalıp hem de söylemeye çalışıyordu." (V10)

4.3. Piyano Eğitimcileri İle Yapılan Görüşmelere İlişkin Bulgular

Bu bölümde özengen müzik eğitimi kapsamında piyano eğitimi veren eğitimciler ile yapılan görüşmelerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir.

4.3.1. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi "Piyano eğitimcilerinin eğitim sürecinde tercih ettikleri metot ve albümler nelerdir, bunların dört el piyano çalışmaları açısından içeriği nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda eğitimcilere "öğrencileri ile piyano eğitimi sürecinde hangi metotları ve/veya albümleri kullanmayı tercih ettikleri" ve "bunların içinde dört el piyano için yazılmış veya öğretmen eşliği bulunan parçaların bulunup bulunmadığı" sorulmuştur.

Tablo 17. Eğitimcilerin "Öğrencilerinizle Piyano Eğitiminde Hangi Metotları veya Albümleri Kullanmayı Tercih Ediyorsunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Metot/Albüm	E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	E9	E10	**Toplam**
Kardeşim Piyano (B.Işıkdemir)	X	X	X	X	X	X		X		X	8
Kolay Piyano (S.Ereren)	X	X	X	X		X	X	X	X	X	9
Arkadaşım Piyano (Ü.Sürekli)	X	X			X					X	4
Piyano Metodu 1 (S. ve E. Tufan)	X	X	X	X	X	X	X	X			8
Czerny Op.599	X	X	X	X	X		X	X	X		8
Czerny Op.848										X	1
Learning to Play Piano (D. Agay)	X	X			X		X			X	5
Beyer Op.101	X	X	X	X		X					5
Hanon: The Virtuoso Pianist to Sixty Exercies	X				X						2
Küçük Mozartlar (G.Tosuner)			X		X	X					3
Piyano Çalıyorum (D. Oğuz)					X						1
En İyi Arkadaşım Piyano (O. ve Ö. Yurtsever						X					1
Piyano Metodu (Y. İman)						X					1

Tablo 17-devamı

En Güzel Piyano Sonatinleri (B. Tecimer Kasap)						X					1
Piyano Albümü (G. Çimen & N.Ercan)						X					1
Piyano Albümü Anadolu Ezgileri (E. Tuğcular)							X				1
Alfred's Premier Piano Course							X				1
Minik Müzik Gezginleri(İ.Çevikkaya)							X				1
Easiest Piano Course (J. Thompson)									X	X	2
İnci'nin Kitabı (A. A. Saygun)										X	1
Toplam	8	7	6	5	8	9	7	4	3	7	

Tablo 17'de görüldüğü gibi verilen yanıtları incelediğimizde kitap çeşitliliğini en çok kullanan eğitimci 9 farklı kitapla E6 olmuştur. Kitap çeşitliliğini en az kullanan eğitimci 3 farklı kitapla E9 olmuştur. Eğitimcilerin piyano eğitimi için kullandığı kitap çeşitliliği ortalama 6,4 kitap olarak hesaplanmıştır. Eğitimciler arasında en çok tercih edilen kitap, 9 kişi ile "Kolay Piyano" olmuştur. En az tercih edilen kitaplar; Czerny Op.848, Piyano Çalıyorum, En İyi Arkadaşım Piyano, Piyano Metodu (Y. İman), En Güzel Piyano Sonatinleri, Piyano Albümü (G. Çimen ve N. Ercan), Piyano Albümü Anadolu Ezgileri (E. Tuğcular), Alfred's Premier Piano Course, Minik Müzik Gezginleri ve İnci'nin Kitabı olmuştur. Mevcut kitapların içinde öğretmen eşliği veya dört el piyano eserlerinin bulunduğu kitaplar (Kolay Piyano, Kardeşim Piyano (Eski Basım), Beyer Op.101) bulunmaktadır. Ancak yalnızca dört el için yazılmış herhangi bir kitap bulunmamaktadır.

Eğitimcilere bu soruya ilaveten "bunların içinde dört el piyano için yazılmış veya öğretmen eşliği bulunan parçaların bulunup bulunmadığı" sorulmuştur. 8 eğitimci bu soruya "Evet var" ya da "bazılarında var" şeklinde yanıt vermiştir. Ancak bazı eğitimciler bu kaynaklarda bulunan dört el çalışmalarına derslerinde yer vermediklerini şu ifadelerle belirtmişlerdir:

"Evet var ama açıkçası pek kullanmıyorum" (E1).

"Evet var. Dört el için internetten eserler seçiyorum. Metotlarda yazan eşlikleri çok kullanmıyorum. Metotlardaki eşliklerin bazılarını yanlış yazılmış buluyorum, eller üst üste geliyor ben düzeltiyorum" (E8).

2 eğitimci ise (E5 ve E10) bahsettiği kaynaklarda dört el ya da öğretmen eşlikli çalışmalar bulunmadığını, dört el çalışmalar için farklı kaynaklar kullandıklarını belirtmişlerdir:

"Bahsettiğim metotlarda dört el çalışması yok fakat internetteki kaynaklardan basit eserleri dört el çalıyoruz" (E5).

"Dört el için ayrı metotlar var bende ancak şu an isimleri aklıma gelmiyor" (E10).

4.3.2. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın onuncu alt problemi "Piyano eğitimcilerinin metot ve albümlerdeki dört el eşlikli eserlere derslerinde yer verme durumları ve doğaçlama eşlik etme durumları nasıldır?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda eğitimcilere "kullandıkları kitapların içinde bulunan eşlikli kısımlarda öğrenciye eşlik edip etmedikleri" ve "ders esnasında eşliksiz bir parçaya doğaçlama bir şekilde eşlik edip etmedikleri" sorulmuştur.

Tablo 18. Piyano Eğitimcilerinin "Kullandığınız Kitapların İçinde Öğretmen Eşliklerin Olduğu Kısımlarda Öğrenci Çalarken Eşlik Ediyor musunuz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Eğitimciler
Kitaplardaki eşliği kullanıyorum	E1, E2, E3, E5, E6, E8, E9, E10
Kendi eşliğimi oluşturuyorum	E4, E7

Tablo 18'de görüldüğü gibi çalışmaya katılan eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu, kitaplardaki öğretmen eşliklerinin olduğu kısımlarda öğrencilere eşlik ettiğini belirtmektedir. Fakat eğitimcilerin bir kısmı, kitaplardaki eşliklerin dışında kendi eşliklerini oluşturduklarını ifade etmişlerdir. Bu nedenle bu soru kitaplardaki eşliği kullananlar ve kendi eşliklerini kullananlar olarak iki kategoride ele alınmıştır.

Eğitimcilerin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

E3: "Hepsine ediyorum, olmayanlara da ediyorum hatta…" ifadesinden hem kitaptaki eşlikleri çaldığı hem de kendi eşliğini oluşturup çaldığı anlaşılmaktadır.

E4: "Hayır, kendi eşliğimi kendim yazıp o şekilde çalıyorum. Çünkü kitaplarda yazan eşlikler müzikal anlamda renksiz ve öğrencileri motive etmeyen eşlikler oluyor" ifadesiyle çalıştığı kitaplardaki eşliklere ait görüşlerini belirtmiştir.

E5: "Çocuk öğretmenin de işin içine katılınca daha zengin bir melodi çıktığı için eşlik yapıyorum. Bir de bildiğim eserlere spontane bir şekilde de eşlik yapıyorum" ifadesiyle kullandığı kitapların dışında da eşlik yaptığını aktarmıştır.

E9: "Hatta bazen gitarla eşlik ediyorum, renklendiriyorum. O ritmi daha güzel oturtuyor" ifadesiyle başka çalgılardan da yararlandığını dile getirmektedir.

Tablo 19. Eğitimcilerin "Ders Esnasında Eşliksiz Bir Parçaya Doğaçlama Bir Şekilde Eşlik Eder misiniz?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Yanıtlar	Eğitimciler
Doğaçlama Bir Şekilde Eşlik Ederim	E3, E4, E5, E6, E7, E8, E9, E10
Doğaçlama Bir Şekilde Eşlik Etmem	E1, E2

Verilen yanıtları incelediğimizde eğitimcilerin çoğunluğu doğaçlama bir şekilde eşlik ettiğini belirtirken, bir kısmının doğaçlama eşlik etmediği görülmektedir (Tablo 19). Bu nedenle verilen yanıtlar iki kategoride ele alınmıştır.

Doğaçlama eşlik yapan eğitimciler, yaptıkları eşlikleme modelleri hakkında aşağıdaki ifadelerde bulunmuşlardır.

"Evet ederim, hepsine ederim. Hatta farklı tempolarda eşlikler de yapıyorum…" (E3).

"Evet zaten çoğu zaman bu şekilde ilerliyorum. Bu öğrenciyi de etkileyen büyüleyen bir faktör" (E4).

"…Biraz eserine göre değişiyor. Bazen öğrenci derste sıkılınca eserin üzerine akorlarla eşlik oluşturuyorum" (E5).

"Açıkçası parçaya göre değişiyor, fazla karışık değilse bazen akorlarla eşlik ediyorum" (E6).

"Yani ederim, genelde akorlarını basarak ederim. Küçük dinletilerde de en basit haliyle eşliklerini gösteririm, onlar da melodiye akorlarla eşlik ederler" (E8).

4.3.3. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın on birinci alt problemi "Piyano eğitimcilerinin, dört el eşlikli çalışmaların öğrenci gelişimine katkılarının neler olduğuna ilişkin görüşleri nelerdir?" şeklinde oluşturulmuştur. Bu doğrultuda eğitimcilere "dört el eşlikli çalışmaların öğrenciler için faydalı olup olmadığı konusundaki görüşleri ve nedenleri" sorulmuştur.

Tablo 20. Eğitimcilerin "Eşlikli Çalışmaların Faydalı Olduğunu Düşünüyor Musunuz? Neden?" Sorusuna Verdikleri Yanıtlar

Tema	Kategoriler	Eğitimciler
Müzikal gelişimi destekleyen görüşler	Ritim	E2, E4, E8, E9, E10
	İşitme	E3, E4, E5, E9
	Dinleme	E2
	Doğaçlama	E4
	Nüans	E8
	Çalgı çeşitliliği	E8
	İnce motor beceriler	E9
Ders içindeki dinamikleri destekleyen görüşler	Motivasyon	E4, E5, E7
	Yaratıcılık	E3, E4
	İlgi/istek	E1
	Odaklanma	E3
	Özgüven	E5
	Müzikal doyum	E7

Soru 3'e verilen yanıtları incelediğimizde eğitimcilerin büyük bir çoğunluğu eşlikli çalışmaların faydalı olduğundan bahsetmiştir (Tablo 20). Bunun dışında farklı alanlarda olan katkılarına ifadelerinde yer vermişlerdir. Yalnızca 1 eğitimci (E6*): "Her zaman değil yani öğrenciye göre değişebiliyor bazı öğrencilerimin kafası karışabiliyor ve tam senkronize olamıyoruz."* ifadesinde bulunmuş, eşlikli çalışmalar sırasında bazı öğrencileriyle ritim sorunu yaşadığına dikkat çekmiştir. Bunun dışındaki ifadeler "Müzikal gelişimi destekleyen görüşler (ritim, işitme, dinleme, doğaçlama, nüans, çalgı çeşitliliği ve ince motor beceriler)" ve "Ders içindeki dinamikleri destekleyen görüşler (motivasyon, yaratıcılık, ilgi/istek, odaklanma, özgüven ve müzikal doyum)" olmak üzere iki kategoride ele alınmıştır.

Eğitimcilerin ifadelerinden bazıları şöyledir:

"Düşünüyorum çünkü, beraber çalmayı ve ritim duygusunu geliştirdiğini düşünüyorum. Bir de dinlemeyip sürekli kendini duyan çocuklarda işe yarıyor. Metronomu duymayan çocuk daha sonra metronoma da dikkat etmeye başlıyor" (E2).

"Sonrasında kendilerine eşlik yazmak isteyen öğrenciler de oluyor. Duyumun daha güzel olduğunu fark ettikçe kendine eşlik etmeye çalışıyor, bence yaratıcılıkları da gelişiyor. Daha çok ilkokul ve küçük yaş grubuyla bu konuyu deneyimledim, bir süre sonra kendileri melodi yazıp altına eşlik yazmaya çalıştıklarını gördüm" (E3).

"Kesinlikle düşünüyorum. Çocuğa daha dolu bir müzikal zenginlik oluşturuyor. Çocuk sadece do notası çalsa bile senin farklı akorlara basman onu çok heyecanlandırıyor, çocuğun heyecanını diri tutmak için vesile oluyor. Bu eşlikler çocuğun "bir şeyler yapabiliyorum" hissini de kuvvetlendiriyor ve özgüvenini destekliyor" (E5).

"Tabii altta bir eşlik var bir temel var, çocuk bununla beraber çok sesliliği de öğrenmiş oluyor böylelikle müziği daha bütünsel olarak duyuyor. Yarın öbür gün geliştiği zaman da iki elin koordinasyonuna daha rahat yapıyor. O yüzden ben mutlaka eşlik yapıyorum" (E9).

Bu ifadelerin dışında 2 eğitimci eşlikli çalışmaların kendileri için olumlu yönde etkileri olduğuna değinmişlerdir.

"Tabii ki, hem öğretmeni geliştiren bir şey" (E7).

"Bunun dışında ben de çok seviyorum, ben de bir şeyler yapmış oluyorum onun yanında" (E9).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuçlar

Bu bölümde; başlangıç piyano eğitiminde dört el çalışmaların bulgularına yönelik sonuçlara yer verilmiştir. Araştırmada izlenen yöntemle ortaya çıkan ve araştırmanın 11 alt problemine yönelik ulaşılan genel sonuçlara odaklanılmıştır. Araştırmanın problemine yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Birinci alt problemde öğrencilerin geçmiş piyano eğitimi deneyimlerine dair bilgiye ulaşılmak istenmiştir. Bunun için piyano eğitimine kiminle başladığı ve bu süreçte eğitimciyle dört el çalışmaları yapıp yapmadığı sorulmuştur. Bu noktada öğrencilerin çoğunluğu eğitime başka eğitmenlerle başladıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin yalnızca 1 tanesi eğitim süreci içinde dört el çalışma yaptığını ifade etmiş, 2 öğrenci de eğitime araştırmacıyla başladığı için araştırma sürecinin öncesinde dört el çalışması yapmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin çoğunluğunun piyano eğitimi sürecinde dört el çalışması yapmadığı tespit edilmiştir.

İkinci alt problemde öğrencilerin dört el çalışma sürecinde duygu durumlarına dair bilgiye ulaşılmak istenmiştir. Bu amaçla öğrencilerin dört el piyano çalarken nasıl hissettikleri, birlikte çalmanın onları mutlu edip etmediği ve dört el çalışmalarını sıkıcı bulup bulmadıkları sorulmuştur. Birden çok ifadeyle verilen yanıtlar olumlu ve olumsuz olarak iki temada incelenmiş; öğrencilerin çoğunluğu olumlu, bazı öğrenciler olumsuz ifadelerde bulunmuştur. Öğrencilerin çoğunluğu pratik yaparken tekrar tekrar çalmaktan sıkılmadığını, 1 öğrenci tekrar eden çalışmaları yorucu bulduğunu ifade etmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin çoğunluğunun dört el çalışmaları hakkında olumlu düşünceleri olduğu görülmektedir.

Üçüncü alt problemde öğrencilerin dört el çalışma sürecinde hata yapmaya yönelik görüşleri ve hata yapmamak için neler yapmaları gerektiğine dair bilgiye ulaşılmak istenmiştir. Öğrencilerin neredeyse yarısı dört el çalışmalarda hata yapmaktan endişe/kaygı duyduğunu, yarısından fazlası da dört el çalışmalarda hata

yaptığında endişe/kaygı duymadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu çalarken hata yapmamak için pratik yapması gerektiğini, neredeyse yarısı dikkatli çalışma yapması gerektiğini ve 2 öğrenci de heyecanını kontrol etmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin neredeyse yarısı hata yaptığında endişelenirken yarısı endişelenmemektedir. Ayrıca öğrenciler hata yapmamak için neler yapması gerektiğinin büyük ölçüde farkındadır.

Dördüncü alt problemde öğrencilerin çalıştıkları dört el repertuvarını tercih etme durumları ve dört el çalışma yapmaya devam etme isteklerinin olup olmadığı bilgilerine ulaşılmak istenmiştir. Bu bağlamda öğrencilere ödevlerinin arasında en çok hangisini/hangilerini çalmaktan keyif aldıkları, yarın konsere çıkacak olsa hangi eserleri çalmak isteyecekleri ve öğretmenleriyle birlikte dört el çalışmaya devam edip etmek isteyip istemedikleri sorulmuştur. Sonuç olarak; öğrencilerin çalmaktan keyif aldığı eserlerin yarısından fazlasının dört el eserlerden oluştuğu, konser repertuvarı için öğrencilerin büyük çoğunluğunun en az bir adet dört el eser tercihinde bulunduğu ve öğrencilerin tamamının dört el çalışmalara devam etmek istediği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Beşinci alt problemde veli görüşlerine göre dört el piyano çalışmalarının öğrenci üzerindeki etkilerinin neler olduğu bilgisine ulaşılmak istenmiştir. Bu amaçla velilere, dört el çalışmalarının öğrenciler üzerinde ne gibi faydaları olduğunu gözlemledikleri sorulmuş, verilen yanıtlar iki temada incelenmiştir. “Müzikal gelişim” teması altında; müzik kulağının gelişimine, ezberleme ve ritim becerilerine katkı sağladığı, çokseslilige hazırlık sağladığı, müzikal öğelere dikkat etme farkındalığı sağladığı vurgulanmıştır. “Diğer faydalar” teması altında; öğrencilerin karar verme becerilerinin geliştiği, odaklanma becerilerinin geliştiği, başarı duygusu yaşattığı, keyif almalarını ve eğlenmelerini sağladığı, müzikal öğelere dikkat etmelerini sağladığı, güven verici ve destekleyici olduğu ifadelerinde bulunmuşlardır. Sonuç olarak dört el çalışmalarının, öğrenciler üzerinde müzikal ve çeşitli alanlarda fayda sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Altıncı alt problemde öğrencilerin çalışma düzeni ve çalışma zamanını yönetme durumları hakkındaki bilgilere ulaşılmak istenmiştir. Bu doğrultuda velilere, öğrencilerin çalışma düzeni ve çalışma planlamasını kimin yaptığı sorulmuştur. Çalışma düzeni konusunda verilen yanıtlar “düzenli çalışıyor” ve “düzenli çalışmıyor” şeklinde iki temada incelenmiştir. Çalışma zamanını belirleme konusunda verilen

yanıtlar “çoğunlukla/genellikle ben hatırlatıyorum”, “çoğunlukla/genellikle kendisi çalışmaya oturuyor” ve “bazen ben hatırlatıyorum bazen de kendisi çalışmaya oturuyor” şeklinde üç temada incelenmiştir. Sonuç olarak, çoğunluğunun düzenli olarak evde piyano çalışması yaptığı, bazı öğrencilerin hatırlatma ve yönlendirmeye ihtiyaç duyarken, bazı öğrencilerin hatırlatma ve yönlendirmeye ihtiyaç duymadığı, bir öğrencinin de bazen hatırlatmaya ve yönlendirmeye ihtiyaç duyduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yedinci alt problemde velilere göre, öğrencilerin severek çalıştığı ve zorlandığı eserlerin içerisinde dört el repertuvarının olup olmadığı bilgisine ulaşılmak istenmiştir. Her iki soruda da verilen yanıtlar dört el olan eserler ve solo eserler şeklinde iki kategoride incelenmiştir. Sonuç kısmında veli görüşlerine göre öğrencilerin severek çalıştığı eserlerin yaklaşık yarısını dört el eserler oluşturduğu, zorlandığı eserlerin büyük bir çoğunluğunu solo eserlerin oluşturduğu görülmektedir.

Sekizinci alt problemde öğrencilerin derslerle alakalı olarak aile ve çevresine karşı paylaşımda bulunup bulunmadığı bilgisine ulaşılmak istenmiştir. Bu doğrultuda velilere, öğrencilerin derslerde yaptığı çalışmalarla alakalı paylaşımda bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Verilen yanıtlar “evet paylaşımda bulunuyor” teması altında; “derslerle alakalı paylaşımda bulunur”, “aile veya başkalarıyla icra/performans gerçekleştirerek paylaşımda bulunur” ve “derste öğretmenine dair gözlemlerini paylaşıyor” şeklinde 3 başlıkta incelenmiş, diğer temaysa “hayır paylaşımda bulunmuyor” şeklinde incelenmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin çoğunluğunun piyano dersleri ile alakalı aile ve yakın çevresiyle paylaşımda bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dokuzuncu alt problemde piyano eğitimcilerinin tercih ettikleri kitaplar ve bu kitapların içeriğinde dört el çalışmalarının olup olmadığı bilgisine ulaşılmak istenmiştir. Bu doğrultuda eğitimcilere hangi kitapları kullandıkları ve bu kitapların içinde dört el veya öğretmen eşliği bulunan parçaların olup olmadığı sorulmuştur. Sonuç olarak; en çok kitap çeşitliliği kullanan eğitimci 9 farklı kitap, en az kitap çeşitliliği kullanan eğitimci 3 farklı kitap kullanmış, söylenen kitaplar arasında öğretmen eşliği ve dört el eserlerin olduğu kitaplar tespit edilmiş ancak yalnızca dört el için yazılmış herhangi bir kaynağa rastlanmamıştır. Bunun dışında bazı eğitimciler kitaplardaki dört el çalışmalara derslerinde yer vermediğini, bazı eğitimcilerse

kullandıkları kitaplarda dört el veya eşlikli çalışmaların bulunmadığını ancak farklı kaynaklardan bu yönde çalışmalar yaptıklarını belirtmişlerdir.

Onuncu alt problemde piyano eğitimcilerinin derslerinde dört el eserlere yer verme durumları ve doğaçlama eşlik etme durumları hakkındaki bilgiye ulaşılmak istenmiştir. Bu amaçla eğitimcilere ders esnasında kullandıkları kitapların içindeki eşlikli kısımları ders esnasında çalıp çalmadıkları ve eşliği olmayan bir parçaya doğaçlama bir şekilde eşlik edip etmedikleri sorulmuştur. Sonuç olarak; eğitimcilerin tamamı ders esnasında öğrencilerle eşlikli çalışma yaptığını ifade etmiştir, ayrıca iki eğitimci kitapların dışında kendi eşliklerini de kullandıklarını belirtmiştir. Doğaçlama eşlik etme noktasındaysa, iki eğitimci dışında eğitimcilerin büyük çoğunluğu doğaçlama bir şekilde eşlik ettiklerini söylemişlerdir.

On birinci alt problemde piyano eğitimcilerinin dört el eşlikli çalışmalarda öğrenci gelişimi açısından görüşlerinin neler olduğuna ulaşılmak istenmiştir. Bu amaçla eğitimcilere dört el eşlikli çalışmaların öğrenci açısından ne gibi faydaları olduğu sorulmuştur. Verilen yanıtlar müzikal gelişimi destekleyen görüşler ve ders içi dinamikleri destekleyen görüşler şeklinde iki temada ele alınmıştır. Sonuç olarak; eğitimcilerin tamamı dört el eşlikli çalışmaların öğrencinin gelişimi açısından faydalı bulduğunu ifade etmiştir. Bunun dışında bir eğitimci öğrencileriyle eşlikli çalışmalar yaparken ritim sorunu yaşadığına dikkat çekmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin çoğu dört el eserleri icra ederken hata yapmamak için neler yapması gerektiğinin farkındadır. Ancak 8 haftalık araştırma sürecinde bazı öğrencilerin yeteri kadar pratik yapmadığı veya deşifre sürecinin yavaş ilerlediği durumlar dikkat çekmektedir. Öğrencilerin gerek okuldan verilen ev ödevi yükü, devam eden sanat-spor kursları ve faaliyetleri, diğer sosyal etkinlikler vb. düşünüldüğü zaman yeteri kadar vakit ayırmadıkları araştırma sürecinde öğrenci ve veli ifadeleriyle aktarılmıştır. Piyano eğitiminde ilerleme olması için düzenli ve disiplinli bir çalışma takviminin oluşturulması ve ailenin desteği son derece önemlidir. Unutulmamalıdır ki dört el çalışmalarındaki müzikal unsurlara dikkat edip hatasız çalmaya çalışan öğrenci, aynı çabayı solo eserlerde de gösterecektir.

Öğrenci ve veli görüşleri karşılaştırıldığında bir diğer dikkat çekici bulgu, öğrencilerin pratik yapma bilinci ile evdeki uygulama pratikleri arasındaki farktır. Öğrencilerin neredeyse tamamı (10 öğrenci), hata yapmamak için ne yapılması

gerektiği sorulduğunda “pratik yapmak” ve “dikkatli çalışmak” gerektiğini belirterek yüksek bir bilişsel farkındalık göstermiştir. Ancak veli görüşlerine bakıldığında, öğrencilerin yaklaşık yarısının çalışmaya oturmak için hala dışarıdan bir hatırlatmaya ihtiyaç duyduğu ve bazı öğrencilerin düzenli çalışma alışkanlığı edinemediği görülmektedir. Bu durum, öğrencilerin ne yapmaları gerektiğini bilmelerine rağmen bunu her zaman davranışa dönüştüremediklerini göstermektedir. İlginç olan ise, velilerin (V1, V7, V8) belirttiği üzere, öğrencilerin sevdikleri eserler söz konusu olduğunda hatırlatmaya ihtiyaç duymadan piyano başına geçmeleridir. Dört el eserlerin öğrencilerin en sevdiği parçalar olduğu (Tablo 10 ve Tablo 15) göz önüne alındığında, dört el piyano çalışmalarının öğrenciyi kendi isteğiyle çalışmaya yönlendiren (içsel motivasyon) önemli bir araç olduğu söylenebilir.

Dört el çalışmalarda öğrenci ve velilerden toplanan verilere baktığımızda öğrencilerin çoğunluğunun dört el çalışmalarından keyif aldıkları (Tablo 6), bazı velilerin de bu durumu gözlemledikleri (Tablo 12) görülmektedir. Öğrencilerin dört el repertuvarına yönelik ilgileri sadece ders içiyle sınırlı kalmamış, bu durum sosyal yaşantılarına ve performans isteklerine de yansımıştır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (8 öğrenci) bir konserde yer alsalar dört el eserleri seslendirmek istediklerini belirtmiştir. Bu istek, velilerin evdeki gözlemleriyle de doğrudan örtüşmektedir. Veliler (V2, V6, V7, V8), çocuklarının evde öğrendikleri parçaları ailelerine veya başkalarına dinletmek istediklerini, hatta V3 kodlu veli çocuğunun bu performansların sosyal medyada paylaşılmasını heyecanla beklediğini ifade etmiştir. Bu iki bulgunun kesişimi, dört el piyano çalışmalarının öğrenciye “tamamlanmış ve sunulmaya hazır bir müzik eseri” çaldığı hissini verdiğini göstermektedir. Birlikte çalmanın yarattığı müzikal doygunluk, başlangıç seviyesindeki bir öğrencinin bile çaldığı eseri başkalarıyla gururla paylaşma isteğini artırmakta ve sahne/performans özgüvenini desteklemektedir.

Eğitimciler ve öğrencilerden alınan veriler incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun daha önceden eğitim aldığı ancak dört el çalışması yapan öğrenci sayısının az olduğu (Tablo 5) dikkat çekmektedir. Buna karşın çalışmaya katılan eğitimcilerin çoğunluğu (Tablo 18) derslerinde dört el eşlikli çalışmalar gerçekleştirdiğini dile getirmektedir. Öğrencilerin çalışmaya katılan eğitimcilerle daha önce ders yapmış olma ihtimali çok düşük olsa da, iki bakış açısının birbirleriyle çelişkili olduğu söylenebilir.

Öğrenci ve veli görüşleri karşılaştırıldığında, Ö3 kodlu öğrenci, en sevdiği parçalar olarak "Vals" ve "Issız Adada" isimli dört el eserleri belirtirken, velisi (V3) ise öğrencinin en çok bu parçalarda zorlandığını dile getirmiştir. Bu durum aslında dört el çalışmalarının öğrenci motivasyonu üzerindeki gücünü açıkça göstermektedir. Normalde öğrenciler solo eserlerde teknik olarak zorlandıklarında piyanodan sıkılıp uzaklaşabiliyorken, öğretmenle beraber çalmak bu süreci daha keyifli hale getirmektedir. Birlikte çalmanın verdiği güven ve ortaya çıkan zengin armoni, teknik güçlükleri bir engel olmaktan çıkarıp müzikal bir hedefe dönüştürmektedir. Bu bulgu, literatürdeki dört el çalışmalarının başlangıç düzeyinde motivasyonu artırdığına ve verimliliği sağladığına dair görüşleri de (Tecimer Kasap, 2006; Atalay, 2019) desteklemektedir.

Öğrencilerin dört el eserlere duyduğu ilgiyle mevcut eğitim materyalleri karşılaştırıldığında, öğrenciler dört el çalışmalara karşı yüksek bir motivasyona sahipken, eğitimciler (E4, E8) piyano metotlarında yer alan öğretmen eşliklerini müzikal olarak zayıf veya hatalı bulduklarını belirtmişlerdir. Eğitimcilerin bu sorunu çözmek için internetten alternatif notalar araması (E5, E8) ya da kendi eşliklerini yazmak durumunda kalması (E4) alandaki materyal boşluğunu net bir şekilde göstermektedir. Öğrenciler bu eserleri çalmaktan bu denli keyif alırken, piyano eğitiminde öğrencilerin seviyesine uygun ve doğru hazırlanmış dört el piyano albümlerine ihtiyaç duyulduğu anlaşılmaktadır.

Dört el piyano çalışmaları sırasında bazı öğrencilerin (Ö2 ve Ö7) hata yapmaktan ve ritmi kaçırmaktan dolayı endişe duydukları görülmüştür. Öğrencilerin yaşadığı bu kaygı, aslında piyano eğitimcilerinden gelen verilerle tutarlılık göstermektedir. Örneğin E6 kodlu eğitimci, eşlikli çalışmalarda her zaman başarılı olunamadığını, bazı öğrencilerin kafasının karıştığını ve tam senkronize olamadıklarını belirtmiştir. Öğrencinin hissettiği ritim kaçırma kaygısı ile eğitimcinin gözlemlediği senkronizasyon problemleri birbirini doğrulamaktadır. Ancak burada önemli olan, bu kaygı ve zorluklara rağmen öğrencilerin tamamının (Tablo 7) dört el çalışmalarını sıkıcı bulmaması ve bu çalışmalara devam etmek istemesidir. Bu durum, senkronizasyon ve ritim gibi zorlayıcı teknik becerilerin, dört el olarak çalışıldığında öğrenciyi pes ettiren bir sorun olmaktan çıkıp, öğretmen rehberliğinde aşılabilecek bir müzikal mücadeleye dönüştüğünü göstermektedir.

Scriba (2010, s. 3), dört el çalışmaların başlangıç düzeyinde vazgeçilmez bir araç olduğunu, ancak teknik becerilere odaklanma nedeniyle sıklıkla göz ardı edildiğini belirtmektedir. Araştırma grubundaki öğrencilerin en az bir yıla yakın bir süredir piyano eğitimi aldığı halde, dört el çalışmaları hiç yapmamış olmaları bu bulguyu desteklemektedir. Öğrencilerin büyük bir kısmının süreçten mutluluk duyması ve velilerin özgüven artışı gözlemlemesi, literatürde Chau (2018, s. 6) ve Tan (2007, s. 90) tarafından belirtilen "öğrenme ilgisini canlı tutma" ve "başarı duygusunu pekiştirme" sonuçlarıyla ve Karakuş ve Tufan (2018, s. 129) ile Atalay (2019, s. 53) tarafından yapılan ve öğrencilerin dört el çalışmalardan duyduğu mutluluğu ve motivasyonu vurgulayan çalışmalarla doğrudan örtüşmektedir. Eğitimcilerin ritim ve müzikalite üzerindeki olumlu gözlemleri, Gallaway ve Kirchner (2012, s. 17) ile Foster (2006 s. 1)'ın "dört el çalışmalarının müzikal becerileri geliştirdiği" tespitiyle uyumludur. Ayrıca Kawase (2014, s. 527), çalışmalar sırasındaki göz temasının ve karşılıklı bakışın zamanlama hatalarını azalttığını belirtmektedir; bu durum mevcut çalışmada eğitimcilerin ders içi dinamikleri güçlendirme yönündeki görüşlerini destekler niteliktedir.

Elde edilen bulgular, ulusal ve uluslararası literatürde konuyla ilgili olarak yer alan sonuçlar ile örtüşmektedir. Dört el piyano çalışmaları; ritmik bütünlüğü sağlayan (Wetzel, 2007, s. 5), sosyal etkileşimi ve motivasyonu artıran (Chau, 2018, s. 7; Atalay, 2019, s. 54) ve piyano eğitimini yalnızlaştırıcı bir süreçten kurtarıp paylaşılan bir deneyime dönüştüren bir süreçtir. Bu çalışmada da veli, öğrenci ve eğitimcilerden gelen olumlu geri bildirimler, bu yöntemin başlangıç düzeyi piyano eğitiminin ayrılmaz bir parçası olması gerektiğini görüşünü desteklemektedir.

Sonuç olarak, öğrencilerin çoğunluğunun öğretmenleri ile birlikte gerçekleştirdikleri dört el piyano çalışmaları hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları, bir kısmı bu çalışmalar sırasında hata yapma kaygısı duysa da bu hataları en aza indirmek için neler yapmaları gerektiğinin farkında oldukları, bireysel çalışmaları ya da konser etkinlikleri sırasında dört el çalışmaları seslendirmekten keyif aldıkları ve piyano eğitimleri sürecinde bu çalışmalara devam etmek istedikleri anlaşılmaktadır. Öğrenci velilerinin görüşleri doğrultusunda, öğretmeni ile birlikte yapılan dört el çalışmalarının öğrencilerin hem müzikal hem de kişisel/sosyal alanda gelişimlerine katkı sağladığı, bu durumun bir kısım öğrencinin çalışma alışkanlıklarına yansıdığı, ders dışı çalışmalar sırasında dört el eserleri keyifle çalıştıkları ve çoğunluğunun bu

eserleri çalışırken zorlanmadığı, ayrıca öğrencilerin çoğunluğunun ders içi kazanımları ile ilgili olarak aileleri ve sosyal çevreleri ile paylaşımda bulundukları sonucuna ulaşılmıştır. Piyano eğitimcileri ile yapılan görüşmelerde ise eğitimcilerin kullandıkları çeşitli kitapların bir kısmında dört el çalışmalar bulunduğu, eğitimcilerin tamamının derslerinde dört el çalışmalara yer verdikleri, bazı eğitimcilerin dört el çalışmaları için kaynak kitapları kullandığı, bir kısmının ise kendi yazdığı eşlikleri kullandığı veya doğaçlama eşlikler yaptığı, ayrıca eşlikli çalışmaların öğrencilerin hem müzikal gelişimlerine hem de motivasyon, odaklanma, ilgi ve istek gibi ders içi dinamiklere katkı sağladığı belirlenmiştir.

5.2. Öneriler

Bu bölümde araştırmacı tarafından araştırma sonuçları doğrultusunda çözüm önerileri, uygulanabilecek yöntemler ve bakış açıları detaylandırılacaktır. Sunulan öneriler aşağıdaki gibidir:

-Öğrencilerin büyük bir kısmının piyano eğitimi sürecinde daha önce dört el çalışması yapmadığı göz önünde bulundurulduğunda, bu alanda eğitim veren eğitmenlerin derslerinde dört el çalışmalara daha çok yer vermesi öğrenci gelişimi açısından önerilmektedir.

-Öğrencilerin çoğunluğunun dört el çalışmalarına karşı olumlu düşünceleri bulunduğu göz önüne alındığında, yapılacak olan dört el çalışmalarının öğrenci motivasyonu açısından faydalı olacağı, bu nedenle derslere dört el çalışmalarının dahil edilmesi önerilmektedir.

-Öğrencilerin neredeyse yarısı dört el çalışmaları yaparken hata yapmaktan endişe duyduğunu ifade etmiştir. Öğrenci eğer eseri doğru deşifre etmişse bu hatalar genellikle ritmik olabilir. Bu nedenle daha yavaş tempolu çalışma ve ritmik sayma yaparak çalma öğrenciyi rahatlatabilir. Bu noktada eğitimcinin hatalar karşısındaki tutumu da önemlidir. Hatalara karşı anlayışlı bir şekilde yaklaşmak öğrencinin stresini azaltacağı için bu tarzda bir yaklaşım önerilmektedir. Diğer yandan dört el için yazılmış eserlere geçilmeden önce solo eserlerin basit eşlik uyarlamaları ile öğretmenle birlikte dört el olarak çalışılması ritmik birliktelik açısından tavsiye edilmektedir.

-Öğrencilerin büyük çoğunluğu hata yapmamak veya yanlış çalmamak için neler yapması gerektiğinin farkındadır. Buna rağmen öğrenciler yanlışlar yapabilmektedir. Bunun durumun nedeninin yetersiz veya verimsiz yapılan pratikler olduğu düşünülmektedir. Bu noktada, velilerin öğrencinin çalışma düzenini takip etmesi ve öğrencinin ihtiyaçlarını gözeterek haftalık saat planlamasını yapması önerilmektedir.

-Öğrencilerin severek çalıştıkları dört el eserleri ve öğretmenleriyle yaptıkları çalışmaları aileleriyle paylaşmaktan büyük mutluluk duyduğu belirlenmiştir. Velilerin evdeki çalışma sürecinde yalnızca "çalışma saatini hatırlatan bir denetleyici" rolü üstlenmek yerine; öğrencinin çaldığı eserlere aktif bir "dinleyici" olarak katılması, ev içi küçük dinletiler organize ederek öğrencinin başarı hissini ve özgüvenini desteklemeleri önerilmektedir.

-Öğrencilerin büyük çoğunluğu konserlerde dört el repertuvarından en az bir eser çalma tercihinde bulunmuştur. Bu durumdan hareketle öğrencilere konser veya dinletiler için çalabilecekleri dört el repertuvarlar oluşturulması önerilmektedir. Ayrıca topluluk önünde bir icra sergilemek hemen hemen her müzisyen için stresli ve hataya açık bir alan oluşturmaktadır. Bu noktada, öğrencinin çalacağı eserlerden birisinin eğitimciyle birlikte çalacağı dört el eser olmasının, sahne heyecanını bir noktada bastıracağı ve özgüveni destekleyeceği düşünülmektedir.

-Eğitimcilerin mevcut piyano kitaplarındaki eşlikleri müzikal açıdan yetersiz bulduğu ve kendi eşliklerini üretmek zorunda kaldıkları görülmüştür. Bu doğrultuda, alandaki kaynak boşluğunu doldurmak amacıyla bestecilerin, akademisyenlerin ve piyano eğitimcilerinin başlangıç seviyesine uygun, pedagojik açıdan doğru yapılandırılmış ve öğrencilerin ilgisini çekecek yeni dört el piyano albümleri (özellikle Türk ezgilerini de barındıran) hazırlamaları ve yayınlamaları önerilmektedir.

-Eğitimcilerin piyano eğitimi için kullandıkları kitapların içinde yalnızca dört el için yazılmış herhangi bir kitabın bulunmadığı göz önünde bulundurulduğunda, piyano eğitimi sürecinde bu amaçla yazılmış kitaplardan yapılacak çalışmalara daha çok yer verilmesi önerilmektedir.

-Araştırmada, eğitimcilerin öğrencilerin çaldığı basit melodilere anlık olarak doğaçlama eşlik etmesinin öğrencideki işitsel doyumu ve motivasyonu ciddi oranda artırdığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda, üniversitelerin müzik öğretmenliği

bölümlerinde verilen piyano eğitimlerinde, geleceğin öğretmen adaylarına "doğaçlama eşlik çalma ve anlık armonizasyon" becerilerinin kazandırılmasına yönelik ders içeriklerine daha fazla ağırlık verilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Ağayeva, M. (2017). Piyano icracısının gelişim sürecinde piyano düetlerinin rolü ve önemi. *Turan-Sam Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi*, 9 (35), 412-414.

Akın, S. (2024). *Özengen müzik eğitimi kurumlarında öğrencilerin çalgı seçimlerini belirleyen etmenler (İzmir ili örneği.).* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Aktüze, İ. (2003). Müziği anlamak: Ansiklopedik müzik sözlüğü. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Algı, S. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği). *Fine Arts*, 12 (2), 64-82.

Arslan, E. (2022). Nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 51, Özel sayı 1, Ö395-Ö407.

Atalay, N. (2019). *Başlangıç piyano eğitiminde dört el çalışmalarının öğrenci başarı ve motivasyonuna yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Bayırlı, M. (2022). *Özengen müzik eğitimi kurumlarındaki piyano eğitimcilerinin piyano öğretimine yönelik görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Baylan, B. (2021). *İstanbul'daki MEB'e bağlı özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelemesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Blank, M. and Davidson, J. (2007). An exploration of the effects of musical and social factors in piano duo collaborations. *Psychology of Music*, 35 (2), 231-248.

Bozkaya, İ. (2001). *Okul ortamında müzik*. Bursa: Özsan Matbaacılık.

Burney, C. (1777). *4 sonatas for keyboard 4-hands.* London: Robert Bremner. https://imslp.org/wiki/4_Sonatas_for_Keyboard_4-Hands_(Burney%2C_Charles) (Erişim tarihi: 07.06.2025)

Büyükköse, A., Yıldırım Orhan, Ş. ve Şeren, M. (2016). Amatör müzik eğitiminin ortaokul öğrencilerinin problem çözme becerilerine etkisi (Kırıkkale ili örneği). *Electronic Turkish Studies*, 11 (21), 565-582.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (3. baskı) Ankara: Pegem Akademi.

Chan, A. S., Ho, Y. C. and Cheung, M. C. (1998). Music training improves verbal memory. *Nature*, 396, 128.

Chau, O. K. (2018). *The educational merits in playing piano duet*. Honours Project. Hong Kong: The Education University of Hong Kong, Faculty of Liberal Arts and Social Sciences.

Cheek, J. M. and Smith, L. R. (1999). Music training and mathematics achievement. *Adolescence*, 34 (136), 759-761.

Costa-Giomi, E. (2004). Effects of three years of piano instruction on children's academic achievement, school performance and self-esteem. *Psychology of Music*, 32 (2), 139-152.

Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni.* (Çev: M. Bütün ve C. B. Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi.

Creswell, J. W. and Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory into Practice*, 39 (3), 124-130. https://doi.org/10.1207/s15430421tip3903_2

Çuhadar, C. H. (2016). Müzik ve müzik eğitimi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (1), 217-230.

Demirci, Ş. A. (2018). The place of six-hands piano literature in piano education in Turkey according to the opinions of piano educators. *Journal of Uludag University Faculty of Education*, 31 (2), 731-751.

Elik, T. (2021). *Carl Czerny Op. 824 dört el piyano etütlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ordu: Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Eminova, N. (2020). Piyano ensemble türünün tarihsel gelişimi, icracılık ve çağdaş müzik eğitimindeki yeri. *Turkish Studies*, 15 (1), 175-194.

Ercan, N. (2016). Piyano eğitimi alan öğrencilerde görsel eğitimin önemi, karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 205-214.

Erdoğan, Ö. A. (2023). *Piyano eğitiminde dört el edebiyatı uygulamalarının müziksel ve teknik gelişime katkıları.* Yayımlanmamış Doktora Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Erdoğan, Ö. A. ve Tuncer Boon, E. (2023). Piyano düetleri ve piyano ensemble konusunda yurtiçinde ve yurtdışında yapılan çalışmaların incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 12 (102), 217-233.

Ertem, Ş. (2011). Orta düzey piyano eğitimi için repertuvar seçme ilkeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (2), 645-652.

Eser, B., Kaleli, Y. S. ve Güçlü, O. (2021). Özengen müzik eğitimi alan öğrencilerin müziğe yönelik ilgi düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 10 (82), 951-962.

Fenmen, M. (1947). *Piyanistin kitabı*. Ankara: Akpa Kitapevi.

Foster, A. (2006). The piano duet: Ten exciting pedagogical benefits. *American Music Teacher*, 55 (4), 86.

Gallaway, D. and Kirchner, J. M. (2012). Dynamic duos: Energize and synergize while teaching piano duets. *American Music Teacher*, 61 (5), 16-19.

Gilleece, D. (2025). *Schubert's piano works for four hands: Performative and pedagogical insights into a selection of Schubert's piano duets.* Unpublished PhD thesis. Maynooth: Maynooth University, Faculty of Arts and Humanities.

Göklen Yılmaz, A. (2023). Başlangıç düzeyi piyano eğitiminde dört el çalışmalara ilişkin öğretim elemanı görüşleri. *6th International Congress on Human Studies*, Ankara: BIDGE yayınları, 204-219.

Gün, E. ve Yıldız, G. (2013). Piyano eğitiminde başarıyı etkileyen faktörler. *Fine Arts,* 8(1), 103-114.

Haddon, E. and Hutchinson, M. (2015). Empathy in piano duet rehearsal and performance. *Empirical Musicology Review*, 10 (1-2), 140-153.

Hafızoğlu, A. (2022). *Çocuklarına özengen müzik eğitimi aldıran velilerin bu eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi (Trabzon ili örneği).* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Hallam, S. (2010). The power of music: Its impact on the intellectual, social and personal development of children and young people. *International Journal of Music Education*, 28 (3), 269-289. https://doi.org/10.1177/0255761410370658

Hancıoğlu, G. (2010). *Ankara'daki özengen (amatör) müzik eğitimi veren kurumların eğitim anlayışları ve yönetim biçimleri üzerine genel bir inceleme.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Hasanova, O. (2008). Günümüzde piyano eğitimi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 1 (1), 141-146.

Hille, K., Gust, K., Bitz, U. and Kammer, T. (2011). Associations between music education, intelligence, and spelling ability in elementary school. *Advances in Cognitive Psychology*, 7, 1.

Huseynova, E. (2019). *Özengen piyano eğitiminin 7-12 yaş grubu çocukların dikkat becerileri üzerine etkisi (Bursa ili örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bursa: Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Joubert, S. (2020). *The advantages of playing duets*. The London Piano Institute. Erişim tarihi: 28 Mart 2026, https://www.londonpianoinstitute.co.uk/the-advantages-of-playing-duets/

Karakuş, Z. ve Tufan, E. (2018). Başlangıç piyano eğitiminde dört el kullanımının önemi. *Online Journal of Music Sciences*, 3 (2), 122-149.

Karan, M. (2011). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi alan öğrencilerin mesleki yönelimlerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Karan, E. ve Yokuş, H. (2022). Özengen müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano eğitimi sürecine ilişkin piyano eğitimcilerinin görüşleri. *Journal of Qualitative Research in Education*, 30, 161-180

Karanis, G. (2023). *Solo piyano eserlerinin dört el uyarlamalarına ilişkin bir çalışma yöntemi ve uzman görüşleri çerçevesinde değerlendirilmesi.* Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Karanis, G. ve Albuz, A. (2023). Dört el piyano öğretimine ilişkin öğretim elemanı görüşleri. *Asos Journal*, 136, 424-445.

Kawase, S. (2014). Gazing behavior and coordination during piano duo performance. *Attention, Perception, & Psychophysics*, 76 (2), 527-540.

Koçyiğit, Ö. (2025). Eskişehir'de özengen klasik müzik çalgı eğitimi veren özel kurumların incelenmesi. *Yegah Müzikoloji Dergisi*, 8 (2), 210-248.

Kül, G. N. (2024). *Halk eğitimi merkezlerindeki amatör piyano eğitiminin veli görüşlerine göre değerlendirilmesi (Ortaca Şehit Mehmet Kaya halk eğitimi merkezi örneği)* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon: Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Lavignac, Y. A. (1939). *Musiki terbiyesi* (Çev: Denker, A.). İstanbul: Kanaat Kitabevi.

Lee, K. Y. (2021). The interpretations and pedagogical strategies of piano ensemble music. In *7th International Conference on Arts, Design and Contemporary Education (ICADCE 2021)* (pp. 58-65). Atlantis Press.

Lubin, E. (1970). *The piano duet: A guide for pianists*. New York: Da Capo Press.

Lui, C. (2015). *Case study of teaching and playing piano duet to ımprove overall rhytmic sense for mental handicap student.* Hong Kong: The Hong Kong Institude of Education For The Degree Of Bachelor Of (Honours) In Creative Arts and Culture.

Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma. Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. (Çev: S. Turan) Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. New York: Sage.

Oshima, C., Nishimoto, K. and Hagita, N. (2007). A piano duo support system for parents to lead children to practice musical performances. *ACM Transactions on Multimedia Computing, Communications and Applications*, 3 (2), Article-9, 1-21.

Ömeroğlu, S. A. (2024). *Özengen piyano eğitimindeki uygulama ve sorunların öğretmen ve öğrencilerin görüşleri ekseninde incelenmesi (Doğu Karadeniz örneği).* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Özdek, A. (2006). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda klasik gitar eğitimi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özen, N. (2004). Çalgı eğitiminde yararlanılan müzik eğitimi yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24 (2), 57-63.

Paker, T. (2015). Durum çalışması. F. N. Seggie ve Y. Bayyurt. (Ed.), *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları* içinde (s. 119-135) Ankara: Anı Yayıncılık

Pamir, L. (1984). *Çağdaş piyano eğitimi.* İstanbul: Beyaz Köşk (Müzik Sarayı)Yayınları No.2.

Platon. (1944). *The republic of Plato.* (Çev: F. M. Cornford). London: Oxford University Press.

Rizkita, N. ve Sukmayadi, Y. (2024). Virtual piano four-hands learning video design for learning to read basic music notation. In *Fifth International Conference on Arts and Design Education (ICADE 2022)* (pp. 126-134). Atlantis Press.

Sasanfar, J. (2013). Thinking outside: The piano duet. *American Music Teacher*, 62 (7), 24-26.

Say, A. (2005). *Müzik ansiklopedisi* (1. Cilt). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Schellenberg, E. G. (2004). Music lessons enhance IQ. *Psychological Science*, 15 (8), 511-514.

Scriba, G. W. (2010). *The piano duet as teaching medium: An overview and selective syllabus for the beginner pianist.* Unpublished Master's Thesis. Pretoria: University of Pretoria, Faculty of Humanities.

Serin Özparlak, Ç. ve Kalkanoğlu, B. (2018). Piyano eğitiminde dört el çalışmalarının yeri ve önemi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6 (68), 610-617.

Serin Özparlak, Ç. ve Kalkanoğlu, B. (2022). An examination of the piano four-hands albums in Turkey and the piano four-hands pieces included in these albums, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7 (17), 96-120.

Soytok, S. (2017). Müzik eğitimi anabilim dallarındaki flütlü oda müziği gruplarında karşılaşılan sorunlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3 (5), 78-93

Şirin, E. (2023). *Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı problemlerin incelenmesi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

Tan, Y. B. C. (2007). *Teaching intermediate-level technical and musical skills through the study and performance of selected piano duos.* Unpublished PhD Thesis. West Virginia: West Virginia University.

Tecimer Kasap, B. (2006). Piyano düetleri: Tarihsel gelişimi ve piyano eğitimindeki önemi. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21-22), 173-192. 09.06.2025 tarihinde https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/B-Tecimer_13.pdf adresinden erişilmiştir.

Tepeli, H. (2018). *Ankara'daki özengen müzik eğitimi veren kurumların çok yönlü incelenmesi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Tufan, E. (2017). *Öğretmenimle çalıyorum-dört el piyano*. Ankara: Selen Müzik Yayınları.

Uçan, A. (1994). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Evrensel Müzikevi.

Weekley, D. and Arganbright, N. (2007). The piano duet: A medium for today. *American Music Teacher*, 56 (5), 16-20. http://www.jstor.org/stable/43539239

Wetter, O. E., Koerner, F. and Schwaninger, A. (2009). Does musical training improve school performance?. *Instructional Science*, 37 (4), 365-374.

Wetzel, P. (2007). *The pedagogical benefits of duet playing: A vannetelbosch companion*. Unpublished PhD Thesis. Ohio: The Ohio State University.

Yan, N. (2015). Study on application of piano duet in piano teaching. In *2015 3rd International Conference on Education, Management, Arts, Economics and Social Science* (pp. 238-241). Atlantis Press.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yücetoker, I. ve Apaydınlı, K. (2012). The situation and the importance of three-hand pieces in piano education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 51, 541-545.

EKLER

Ek-1: Etik Kurul Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 15.04.2024-E.372200

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KOMİSYONU
ONAY BELGESİ

Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı Öğrencisi Enes KANT'ın Öğretim Üyesi Doç. Dr. Elif GÜVEN'in danışmanlığında yürüttüğü **""Özengen piyano eğitiminde 4 el çalışmalarına yönelik görüşler"** başlıklı tez çalışması için bilimsel etik kurul onay belgesi talebi komisyonumuzca değerlendirilmiş ve etik açıdan uygun bulunmuştur. 03.04.2024

Komisyon Başkanı
Prof. Dr. Bayram ŞAHİN

Prof. Dr. Elif ÇİMEN
Üye

Prof. Dr. Sebahattin KARAMAN
Üye

Prof. Dr. Salim ÇONOĞLU
Üye

Prof. Dr. Uğur GÜRGAN
Üye

Ek-2: Öğrencilere Yönelik Kişisel Bilgi Formu ve Görüşme Formu

Kişisel Bilgi Formu-Öğrenci (Velisi Tarafından Doldurulacaktır)

1.Cinsiyeti?

Kız ( )

Erkek ( )

2.Yaşı?

……..

3.Sınıf Düzeyi?

……

Öğrencilere Yöneltilecek Sorular

1. Piyano eğitimine kiminle başladın? Daha önce dört el eşlikli çalışmalar yaptın mı?

2. Öğretmeninle birlikte piyano çalarken nasıl hissediyorsun?

3. Öğretmeninle birlikte çaldığın alıştırmaları/ eserleri tekrar tekrar çalmak sana sıkıcı geliyor mu?

4. Öğretmeninle birlikte çalarken hata yapmak/yanlış çalmak seni endişelendiriyor mu?

5. Öğretmeninle birlikte çalarken hata yapmamak/yanlış çalmamak için sence neler yapmak gerekir?

6. Bu süreçte ödevlerinin arasında en çok hangisini/hangilerini çalmaktan keyif aldın? Neden?

7. Yarın konsere çıkacak olsan hangi parçaları çalmak istersin? (Bu soruyu daha önce çalmamış olduğun bir eser için de düşünebilirsin)

8. Öğretmeninle birlikte dört el çalışmalarına devam etmek ister misin?

Ek-3: Velilere Yönelik Kişisel Bilgi Formu ve Görüşme Formu

Kişisel Bilgi Formu-Veli

1.Yakınlığınız?

Anne ( )

Baba ( )

2.Yaşınız?

…….

3. Mesleğiniz?

…….

4. Eğitim Düzeyiniz?

İlkokul ( )

Ortaokul ( )

Lise ( )

Önlisans ( )

Lisans ( )

Lisansüstü ( )

5. Herhangi bir çalgı çalıyor musunuz? Evet, ise belirtiniz.

…….

Velilere Yöneltilecek Sorular

1. Dört el piyano çalışmalarının çocuğunuz üzerinde ne gibi faydaları olduğunu gözlemlediniz?

2. Çocuğunuzun piyano çalışma düzeni hakkında neler söyleyebilirsiniz?

3. Çalışma zamanını kendisi mi belirliyor, yoksa çalışması gerektiğini siz mi hatırlatıyorsunuz?

4. Çocuğunuzun çalışma sürecinde severek çalıştığı veya zorlandığı eserlerin hangileridir? (Burada öğrencilere verilen ödevler kısa videolar şeklinde veliyle paylaşılır, ardından hangi melodiyi daha çok duyduğu sorulur)

Ek-4: Eğitimcilere Yönelik Kişisel Bilgi Formu ve Görüşme Formu

Kişisel Bilgi Formu-Eğitimci

1.Cinsiyetiniz?

Kadın ( )

Erkek ( )

2.Yaşınız?

…….

3.Mezun olduğunuz lise/fakülte?

…….

4.Bireysel Çalgınız?

…….

5. Piyano eğitimi aldığınız toplam süre?

…….

6. Ne kadar zamandır piyano eğitimi veriyorsunuz?

……..

7.Bireysel çalgınız dışında çaldığınız çalgılar?

……

8.Bireysel çalgınız dışında ders verdiğiniz bir çalgı var mı?

……

9. Eğitim verdiğiniz alanlar?

……

Eğitimcilere yöneltilecek sorular

1. Öğrencilerinizle piyano eğitiminde hangi metotları veya albümleri kullanmayı tercih ediyorsunuz?

2. Kullandığınız kitapların içinde öğretmen eşliklerinin olduğu kısımlarla öğrenci çalarken eşlik ediyor musunuz?

3. Ders esnasında eşliksiz bir parçaya doğaçlama bir şekilde eşlik eder misiniz?

4. Eşlikli çalışmaların faydalı olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?